המחיר 2.25 ל"י   י' חשון תשל"ג, 18.10.1972   שנה 36   מספר 1833

העולם הזה

הסכים לתמוך

ברב ניסים —

והפיל אותו

במיבצע בזק

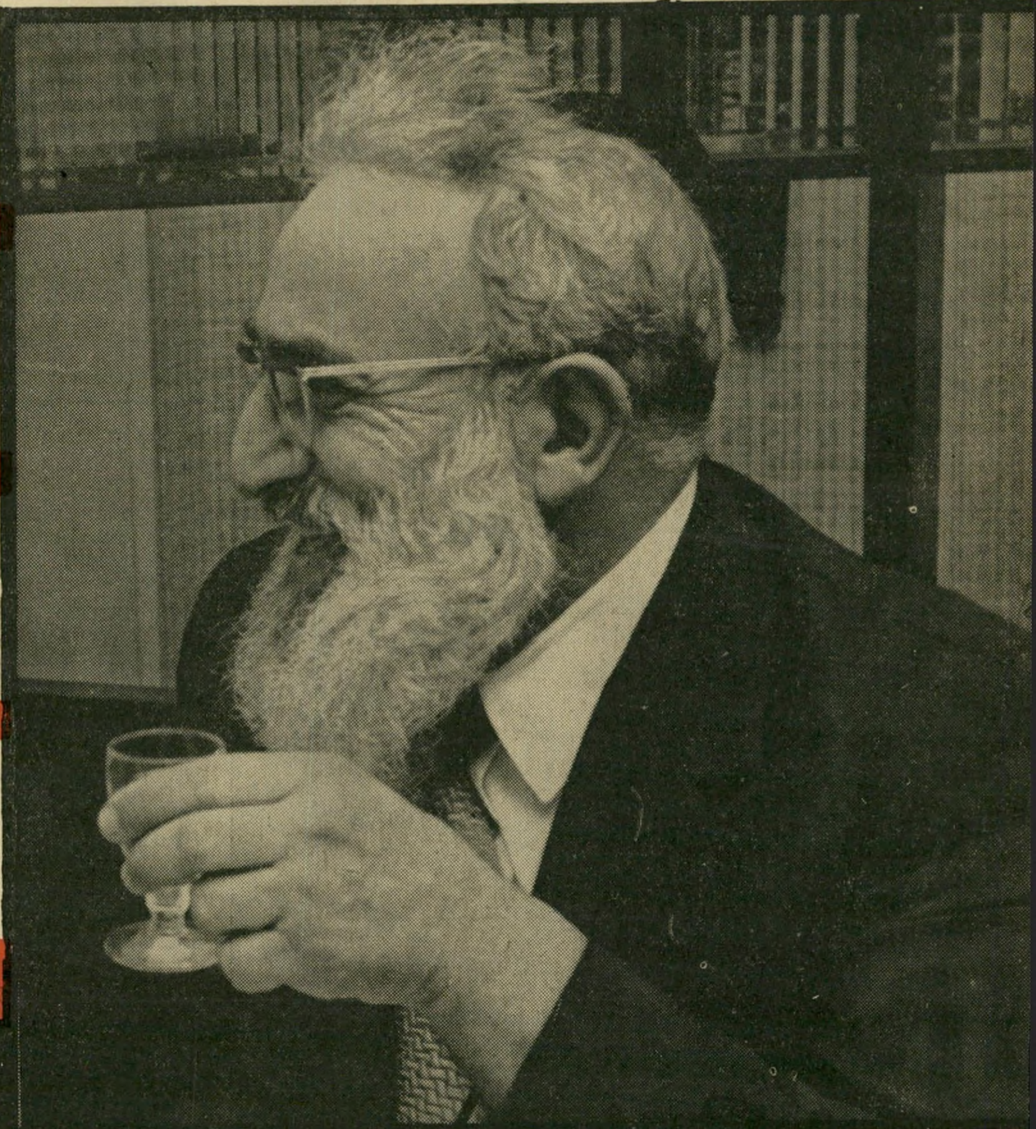

גורן דפק

את כולם

קורא יקר.

מי שהיה נקלע ביום השישי לפני שבוע אל אולם הספורט של בית עליית־הנוער בקיבוץ אלונים, היה יכול לקבל את הרושם שבמקום נערכת תערוכת שערים של העולם הזה. משני צידי האולם הוצגו מעל גבי פרגודים מיוחדים כמאה שערים שונים (קדמיים ואחוריים) של השבועון המסויים. על קיר ענק התנוססו כמה סמלים גראפיים מוכרים, שהפכו כבר לתווי־זהות של העולם הזה, כמו האריה השואג עם סיסמת ללא מורא וללא משוא פנים, הכוכב עם הסקופ בתוכו, הסימן הגראפי של מדור ההורוסקופ והפתיח של דף תשקיף.

לא היה זה עוד סימפוזיון במסגרת הוויכוחים והמשפטים הציבוריים הנערכים מדי פעם בהתישבות העובדת ושבמרכזם עומד העולם הזה. חברי קיבוץ אלונים (השייך לקיבוץ־המאוחד, וששמו שורבב לא מכבר לכותרות בקשר לפרשת אוטו־קארס), החליטו פשוט לקיים ערב תרבות של עתון־חי במתכונת העולם הזה, תחת הכותרת האלון הזה, כשהכוונה איננה, חס וחלילה, ליגאל אלון.

כ־250 מחברי הקיבוץ, שישבו ליד שולחנות עם כיבוד, השתתפו במעין ישיבת מערכת המונית של עתון־חי שהורכב לפי מדורי העולם הזה. כך, למשל, התחיל הדיון העליז בבחירת השער הקדמי של העתון המקומי. מארגני הערב הקרינו למשתתפים ארבע הצעות שונות לשערים קדמיים ובהרמת ידיים בחרו חברי הקיבוץ את השער הנראה להם ביותר: תמונתו של האקונום של הקיבוץ, עקיבא שפר, כשאליה נלוות הכותרות „לאן נעלמו הכלבים באלונים — תעשיית קציצות מפוקפקת — נחקר על שחיתות.”

במסגרת מדור תשקיף הוקרנו שקופיות שצולמו כמה חודשים קודם לכן באיזור המשק בלוויית התחזית: כאן תקום בריכת־שחייה בהוצאה של 100 אלף ל״י, דבר שהוגדר על־ידי עורכי האלון הזה כ„שערוריה.” חברי המשק יכלו להיות עדים לכך כי נבואת דף תשקיף התגשמה: בינתיים, כבר הוקמה הבריכה.

* * *

הכתבה המרכזית של האלון הזה היתה כתבה עתונאית מובהקת שאף עתון חדשות לא היה מתבייש בה. היה זה סיפורו של חבר המשק שלמה לוי.

לוי, שהשתלם במשך שלוש שנים בטלוויזיה בתחנת הטלוויזיה הגרמנית בשטוטגארט, הגיע לכפר האולימפי במינכן ככתב־צלם של הטלוויזיה הגרמנית וכאיש קשר ומתורגמן למשלחות ישראל, קאמרון וצ׳אד. הוא עצמו התגורר בתקופת המשחקים האולימפיים בביתן הישראלי סמוך לראש המשלחת הישראלית.

כאשר פרצו אנשי ספטמבר השחור אל הבנין, סיפר לוי, הוא ישן בחדרו ולא שמע דבר ממה שהתרחש. רק מאוחר יותר התעורר משנתו אחרי שמקול־ישראל התקשרו אליו טלפונית כדי להיוודע מה מתרחש בביתן.

לוי שתפס רק אז מה מתרחש התמקם על מרפסת סמוכה וצילם את מאורעות אותו יום מקרוב. מרבית הצילומים שהופיעו בעתוני העולם, בהם נראים קטעי המשא־ומתן בין נציגים גרמניים לבין החוטפים, צולמו על ידו.

לא היה כמעט מדור ממדורי העולם הזה שלא שימש את חברי קיבוץ אלונים לצרכיהם המקומיים. במדור ההורוסקופ למשל, הוקרנו שקופיות של בנות משק הרות כשצוות של אסטרולוגים מקומיים מתבקש לנחש את מין היילוד. ואילו לצורך השער האחורי נבחרו תמונות שצולמו בבריכת־השחיה של הקיבוץ. החברות הוותיקות של הקיבוץ נראו בתמונות אלה בבגדי־ים, קצרו תשואות וצחוקים מקהל הצופים.

לנו, כמובן, לא היה כל חלק בערב זה. שמחנו על קיומו. היתה זו עדות נוספת להשתרשותו של העולם הזה בהווי החיים הישראלי, אפילו בקיבוץ של הקיבוץ־המאוחד, שעוד לפני 15 שנים היו צריכים לקרוא בו את העולם הזה בהיחבא.

* * *

מ„האלון הזה,” ל„העולם הזה.” אני רוצה להפנות את תשומת־ליבך לסיפור קטן המתפרסם בגליון זה במדור במדינה בעמוד 36. זהו סיפור קצר, לא סנסציוני, המספר כיצד נגרם סבל לילדים טעוני־טיפול, בגלל מחלוקת ביורוקרטית בין משרדי הממשלה.

לסיפור זה, כמו כמעט לכל סיפור אחר המתפרסם בהעולם הזה, יש גם סיפור שמאחורי־הסיפור.

היו אלה הוריהם של הילדים הסובלים שהזעיקו את כתב העולם הזה להתריע על השערוריה. הכתב ביקש לדבר עם מנהל מחלקת הילדים בבית־החולים. זה לא יכול היה לעשות זאת ללא אישור ממשרד־הבריאות. משרד־הבריאות אסר על המנהל לדבר עם הכתב. הכתב פנה בעצמו למשרד־הבריאות ביקש רשות לבקר בבית־החולים. „אי־אפשר בשום פנים ואופן,” אמר דובר המישרד, „זה הרי בית־חולים לחולי־נפש.” למרות האיסור ערך הכתב ביקור במקום.

כאשר פגש הכתב לבסוף במקום את מנהל מחלקת הילדים, הד״ר ג׳ורג׳ סקלי, אמר הרופא הוותיק: „קיבלתי הוראה לא לתת לכם שום מידע. כל היום צילצלו אלי ממשרד־הבריאות והזהירו אותי לא לדבר דבר על בית־החולים. אישיות בכירה התקשרה איתי והבטיחה שהכל יסודר רק שלא אדבר איתכם. דבר אחד אני יכול לומר: הודות לכם יפסיקו הילדים הנמצאים כאן, וילדים רבים נוספים, לסבול. הייתי בטוח שיאשרו לי את פתיחת הבנין החדש רק באפריל של השנה הבאה. מחשבה זו לא נתנה לי לישון בלילות. לעבור עוד חורף בבנין הישן נראה לי ממש טראגי. שם אי־אפשר להדליק תנור. יש לנו ענין עם ילדים חולים במחלות־נפש, תנורים עלולים להיות סכנה לחייהם.

„כמה דקות לפני שבאת לכאן,” אמר הד״ר סקלי לכתב העולם הזה, „התקשרו איתי ממשרד־הבריאות ואמרו לי שהכל כבר סודר בוועדת־השרים. אם לא הייתם מתערבים אני בטוח שהענין היה נסחב עוד חצי שנה.”

ביקשנו לברר במשרד־הבריאות אם אומנם כך הדבר. „נכון,” אמר דובר־המשרד, „הנושא הועלה בוועדת־השרים ביום רביעי. זה לא נכון שהוא הועלה בלחץ העולם הזה. הוא היה נדון ממילא, אם לא ביום רביעי זה אז ביום רביעי אחר.”

בעיתון משתקף טיפול העולם הזה בפרשה בסיפור של חצי טור במדינה בסך הכל. אבל לגבי עשרות ילדים חולים וסובלים הוא מתבטא בשינוי מהותי בתנאי חייהם.

חברי קיבוץ אלונים משתתפים בעיתון־חי במתכונת „העולם הזה”
לא צריך כבר לקרוא בהיחבא

שלמה לוי (מימין) מספר על אסון מינכן
סקופ אמיתי

תערוכת שערי „העולם הזה” בקיבוץ אלונים
הזקנות לבשו בגדי־ים

מהדורה אלונית של ה.ה.
מה עשה האקונום?

העולם הזה עמוד 3

מה לא אמר טדי קולק

● על גולדה מאיר:

„המכשפה המרושעת הזאת? שתיקח מטאטא ותעוף!"
מר קולק מבקש להבהיר שמעולם לא אמר דברים אלה. הנוסח האמיתי של דבריו היה: „הגברת גולדה מאיר היא ממש קוסמת בענייני חוץ. כדאי שתיקח מטאטא ותעשה סדר גם במדינה עצמה."

● על הרב מנחם פרוש:

„צבוע מזוהם! אני בטוח שהוא אוכל חזיר בבית!"
מר קולק שלח אמש מיכתב דחוף לרב פרוש, וביקש סליחה על כי הובן שלא כראוי. מה שהוא אמר באמת היה: „אין לסבול שקנאים שונים, וביניהם קנאים דתיים, יצבעו ויזהמו את קירות הבתים בירושלים בססמאות. אני בטוח שזה חטא יותר גדול לעודד קנאים מאשר לאכול חזיר."

● על ח"כ משה ברעם:

„המפא"יניק המחורבן הזה יכול לנשק לי בתחת!"
„זהו סירוס גס של הדברים אשר נאמרו על־ידי ראש העיר," ציין הבוקר דובר העירייה. „מר קולק העלה על נס את אישיותו של ח"כ ברעם, למרות חילוקי־הדיעות הקיימים, כביכול, בין שני האישים. מר קולק ציין את הישגיו של מר ברעם בעבר, וציין שהציל את סניף מפא"י מחורבן. הוא הוסיף שהוא רואה במר ברעם חבר לנשק, תחת גג המערך."

● על הליגה להגנה יהדית:

„אנשי הליגה הם נאצים, וצריכים לתלות אותם על עץ!"
בתשובה לשאלות כתבנו, אמר מר קולק שדבריו הוצאו מן ההקשר. הוא אמר שאנשי הליגה הם הלוחמים האמיתיים נגד הנאצים, ושצריכים לתלות את הודעותיהם על לוחות־המודעות העירוניים, שהם עשויים, כידוע, מעץ. כשאמר לו כתבנו שהוא עצמו היה עד לדברים, קרא מר קולק: „אה כן, עכשיו אני נזכר, דיברתי על הליגה הערבית."

אחיתופל

באלונים

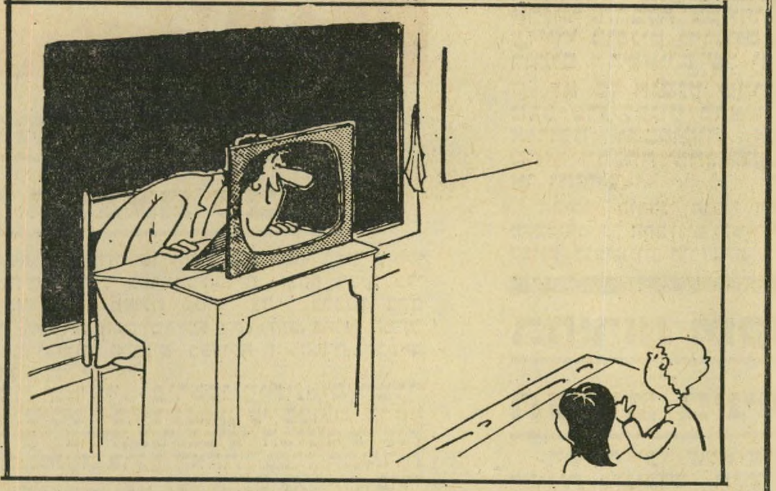

„ילדים יקרים, זוהי התוכנית שתראו כל בוקר עד סוף השנה!"

ביצים להשכיר

יש אנשים שנולדים בלי ביצים. מה לעשות? זה עצוב מאוד, אבל זה עובדה. ככה זה בחיים. קורה.

אבל חבל לבזבז זמן על הלידה שלהם. זה היסטוריה. זה „נוסטלגיה".

הכי חשוב זה לראות מה קורה איתם היום.

אז טוב: יש כאלה, שהתרגלו, וזה בכלל לא מפריע להם.

יש כאלה אחרים, שהתמסרו לעניין ברצינות, ואחרי תקופה ארוכה של אימונים מפרכים יומיומיים, מעייפים עד מוות, ושיפשוף רציני אבל יחד עם עקשנות בלתי־פוסקת, טוב — אי־אפשר להגיד בפה מלא שיש להם ביצים, אבל נוכל אולי לומר, שאף אחד לא מרגיש שאין להם.

אבל יש כאלה — והם הכי מעניינים אותנו! — שהם מין טפילים על ביצים של אחרים. מין מנדבושק'ס.

אתה רואה אותם עלובים, דהויים, מרוטים ומדובללים, קרחים מכאן ומ־כאן ומאיפה לא, מבטים כבויים מ־עיניים טרוטות. ו־פתאום! הם פותחים את הפה! יא־אללה!! איזה שאגה!!! ביצי אדונם מדברות מגרונם!

אז נשאלת השאלה: איך זה קורה? או! זה פשוט מאוד.

כמו שהם מסתובבים ככה, בינינו, מתוסכלים, הם שולחים בגניבה מבטים ימינה ושמאלה, אולי אפשר לשכור ביצים באיזמקום. ופה פועל חוק־ה־יסוד, האיתן והמקודש, של „היצע וביקוש": יש קליינט — אז בטח יימצא מישהו שיהיה מוכן להשכיר את שלו.

אז כל זמן שהמיספר של מחוסרי־הביצים־המחפשים־ביצים־להשכיר הוא קטן — המיסחר מתנהל ביושר.

אבל קורה, שפתאום בדור אחד מחורבן נולדים תלפים־תלפים מחוסרי־ביצים, או! אז מתחיל שוק שחור, ומתחילים ספסרות, וכל מיני גישפטים וזיופים ורמאויות והונאות, ואל תשאל איזה אסונות יכולים לצאת מכל זה.

על־כל־פנים, המצב כרגע הוא ממש מחפיר: שמעתי מהמשטרה, שהספסר הראשי בביצים, בעצם בעצמו אין לו כל־כך. אבל הוא מוכרח לעמוד בהתחייבויות, לא? אז הוא מוהל אותם במים, בעפר, בחצץ, בשברי מחסומים, במה לא.

גם בכל מיני שמאטעס ענתיקות. מי יודע איפה הוא חופר אותם.

והמטומטמים האלה, שבדיוק מכיוון שאין להם אז הם גם לא יודעים להבחין בין ביצים אמיתיות לביצים מזוייפות — שוכרים אותן כמו שהן, ולא מרגישים בכלל שביצי אדונם המדברות מגרונם אינם אלא ביצי מים.

ומה שיותר גרוע זה — שהרבה־הרבה אנשים נבהלים גם מהביצים האלה. ובין האנשים האלה אתה יכול לראות גם מנהיגים ומנהיגה. כולם תפסו פאניקה.

עם ישראל
אח, אח, אח
מי יגול עפר
מעל עינך!?

נתע גד

דף תשקיף

האמריקאים כועסים על הפצצת לבנון

פגישתו של עוזר שר־החוץ האמריקאי ג׳וזף סיסקו עם שגריר ישראל בארצות־הברית, יצחק רבין, כדי לברר את עניין פעולת מטוסי צה״ל בלבנון ביום הראשון השבוע, התקיימה על רקע זעם בחוגי המימ־ של האמריקאים, הרואים בפעולה זו הפרת הבטחה מפורשת מצד ישראל.

לפני שבועיים פירסמו עיתונאים המקו־ רבים למימשל בוושינגטון, כי פעולת קרקע גדולה של צה״ל, נגד בסיסי חבלנים בלבנון וסוריה נמנעה ברגע האחרון בגלל התנגדות אמריקאית חמורה. לפי אותם מקורות ביקשו האמריקאים מישראל לא ליצור שום מתיחות עד לבחירות לנשיאות ארצות־הברית, ואף קיבלו התחייבות ישראלית מפורשת על כך.

מקורביו של הנשיא ניכסון סבורים כי כל פעולה צבאית של ישראל או כל מתיחות במזרח התיכון עלולה לפגוע בצורה כלשהיא במסע הבחירות של ניכסון.

הלחצים יידחו לשנה נוספת

אחד הנימוקים המושמעים בצמרת השילטון בישראל נגד האפשרויות להקדמת הבחירות, טוען כי הקדמת הבחירות תזרז את הלחץ המדיני האמריקאי על ישראל, ממנו ממשיכה ממשלת ישראל לחשוש, למרות כל ההצהרות.

שרי הממשלה ידעו כי בשנת הבחירות לנשיאות תיקבר תוכנית רוג׳רס ולא יהיה גם כל לחץ אמריקאי על ישראל למציאת הסדר. לפי אותו שיקול ברור שאחרי בחירתו של ניכסון לתקופת כהונה נוספת, שוב לא תוכל ממשלת ארצות־הברית ללחוץ על ממשלת־ישראל בנושא זה במשך שנה תמימה: עד להרכבתה של ממשלה חדשה אחרי הבחירות. ישראל תוכל תמיד להתנגד ללחצים בטענה שבשנת בחירות שום ממשלה לא תיקח על עצמה כל התחייבות. הקדמת הבחירות עשוייה לכן לקרב את תאריך הלחץ האמריקאי, ממנו חוששים כל־כך בישראל.

הירדנים מפעילים טירור נגדי

קרוב לוודאי שהשירותים החשאיים של ירדן מנצלים את גל הטירור הערבי נגד ישראל לצורך הפעלת טירור נגדי נגד ארגוני החבלה, מתוך הנחה שפעולותיהם ייוחסו לישראל ולא יעוררו את זעמם של מדינות־ערב נגד המלך חוסיין.

כיום ברור כמעט לחלוטין שהנסיונות האחרונים שנעשו בלבנון לפיגוע במרכזי ארגוני החבלה בביירות ובסביבתה, נעשו על־ידי סוכנים ירדניים ועל־ידי אנשי השירותים החשאיים של ירדן.

לא מן הנמנע שהירדנים ינצלו את המצב כדי לפגוע בראשי ארגוני החבלה באירופה ובמקומות אחרים בעולם, שוב מתוך ההנחה שהמבצעים ייראו כישראלים או יהודים.

הטירור הירדני הנגדי הוא תשובה ישירה נוכח מאמציהם של החבלנים ובמיוחד אנשי ספטמבר השחור, לפגוע בנציגויות הירדניות בחו״ל ובמלך חוסיין.

בחירות מוקדמות, תקציב ביניים

הסיבה לכך שלא התחילה עדיין תכונה רצינית לגיבוש תקציב המדינה לשנת 1973/74 נעוצה בעובדה שלדעת כמה מראשי האוצר ייערכו הבחירות לכנסת השמינית עוד לפני 1.4.73, היום בו ייכנס התקציב הבא לתוקפו.

אנשים אלה סבורים שאם יתקיימו הבחירות במועדן אי־אפשר יהיה להימנע מהגדלה עצומה של התקציב, כדי לשחד שיכבות של בוחרים. משום כך רוצים אנשי האוצר להקדים את הבחירות לתקציב.

במיקרה זה יוגש לכנסת בבוא העת תקציב־ביניים, ואילו לגיבוש התקציב עצמו יגשו רק אחרי הבחירות.

עולים מרוסיה מועמדים לכנסת

קרוב לוודאי שרשימת המועמדים של גח״ל לכנסת השמינית תכלול גם שני עולים חדשים מרוסיה, שיוכנסו לרשימה על־חשבון חטיבת חרות. השניים הם דב שפרלינג ולידה סלובינה, עורכת־דין צעירה שהיתה במחתרת הציונית בריגה.

נראה שלאור הצבתם של עולים אלה במקומות ריאליים תועלה דרישה לכלול מועמד כזה גם ברשימת מיפלגת העבודה, למרות שעד כה אין כל תוכנית כזאת. בינתיים נודע גם שעולים מגרוזיה מבררים אפשרויות להופיע ברשימה עצמאית לכנסת. בחוגי מיפלגת העבודה מתייחסים לידיעות על כך כאל אמצעי לחץ להכליל אישיות גרוזינית ברשימת המערך לכנסת.

מפ״ם עצמאית להסתדרות?

ייתכן ומפ״ם תופיע ברשימה נפרדת בבחירות להסתדרות ולא במסגרת המערך, אם אומנם יוקדמו הבחירות להסתדרות ליוני 1973.

תהיה זו הזדמנות מתאימה למפ״ם להוכיח למיפלגת העבודה את כוחה העצמאי ולתבוע ממנה תנאים טובים יותר למערך בבחירות לכנסת.

ההחלטה ללכת באופן עצמאי לבחירות להסתדרות עשוייה להוות, לדעת השמאל במפ״ם, מחסום בפני עליית כוחם של מיפלגות השמאל האחרות בהסתדרות.

אברהם עופר – ראש מטה הבחירות

מנכ״ל חברת שיכון עובדים, ח״כ אברהם עופר, יעמוד בראש מטה הבחירות של המערך בבחירות לכנסת השמינית.

ההחלטה על מינויו של עופר לתפקיד זה, הנחשב כקרש־קפיצה לקראת קאריירה של שר בממשלה, נפלה יחד עם ההחלטה על מינויו של אהרון ידלין כמזכ״ל מיפלגת העבודה. כדי לא להוריד מחשיבות מינויו של ידלין, הוקפאה בשעתו הידיעה על כך.

על מינויו של יוסי שריד כממונה על ההסברה במטה הבחירות הוחלט אחרי שדב צמיר, הממונה על מחלקת ההסברה, הביע את רצונו להתמסר ללימודים אוניברסיטאיים וביקש להתפטר מתפקידו.

פיקוח על היהלומים ללא מיכרז

בחוגי היהלומנים בישראל צפוייה סערה נוכח מינויו של ממלא־מקום המפקח על היהלומים ללא מיכרז.

ממלא־המקום החדש, עוזי נדיבי, בנו של מי שהיה מזכיר עיריית תל־אביב, שירת עד כה במישרד־החוץ ולא התנסה בעסקי יהלומים.

נדיבי החליף את אמנון בן־זאב שעבר להיות נספח מסחרי באוסטרליה, אחרי שבמשך חמש השנים האחרונות כיהן כממלא־מקום המפקח, ניסה כמה פעמים לגשת למיכרז לתפקיד המפקח, אולם ניכשל.

עולים מגרוזיה מתארגנים

קבוצת עולים מגרוזיה מתארגנת בימים אלה להתיישבות חקלאית. מיספר צעירים מבני עלייה זו מסיירים בריכוזי הגרוזינים בארץ ומנסים לצרף אחרים לגרעין ההתיישבותי.

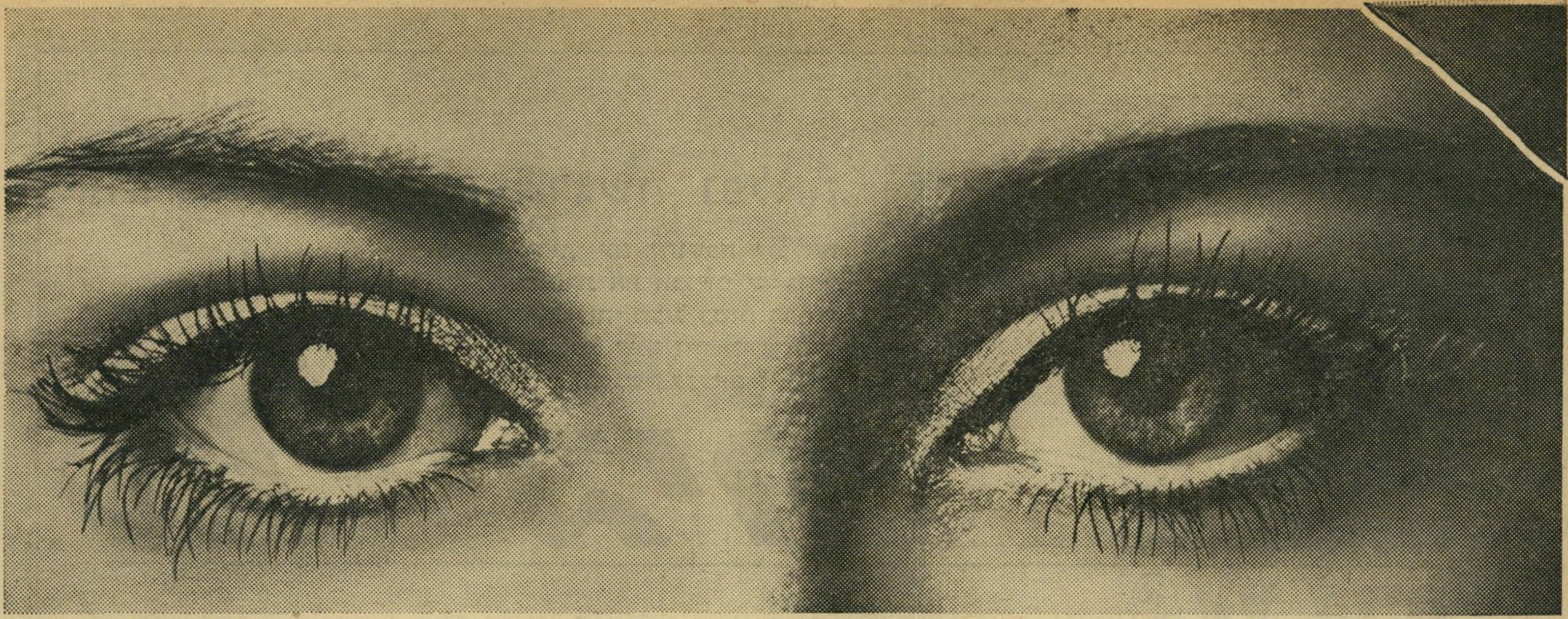

עין זו אופרה תוך 3 דקות

היינו צריכים 5 צלוחיות, 4 מברשות, מים, דבק, ריסים
מלאכותיים, ו־14 דקות כדי לאפר את העין הזאת

עין אחת אופרה במשך 14 דקות.
העין השניה תוך 3 דקות.
היש הבדל?

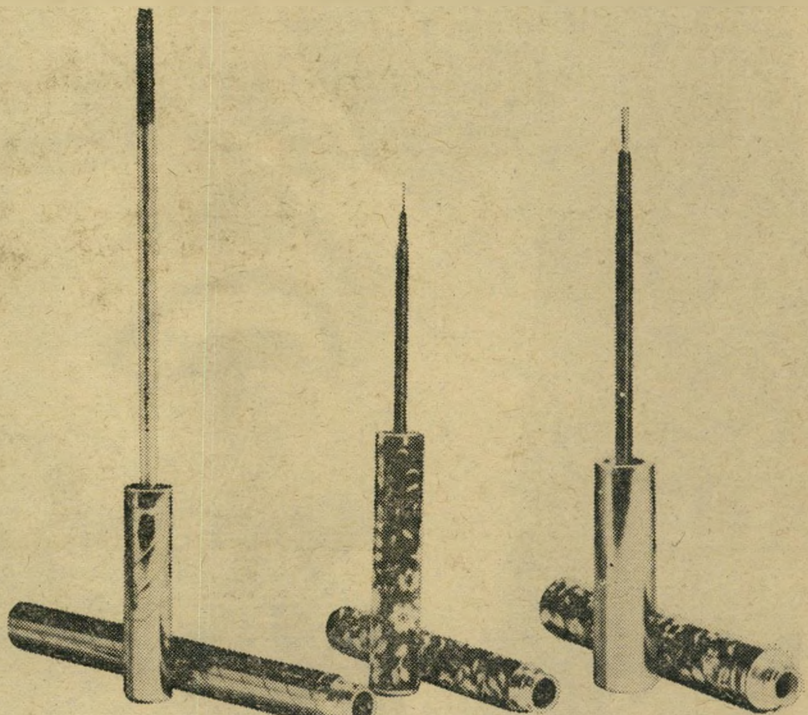

דקה 1 MINUTE

Minute Shadowmatic
מכחול וצללית יחדיו
בגליל מהודר
לאיפור עפעפייך.
האיפור מועלה
בקלות, אינו מש
שעות ארוכות.
חוזק הגוון ניתן לויסות כך
שתוכלי להתאפר ב־3
בני־גוון שונים.
תחליף לשלושה גווני הצלליות
בהם השתמשת עד כה.

דקה 2 MINUTE

Minute Eyeliner
אי לינר ומכחול יחדיו
בגליל פרחוני
להעלאת קו תיתום
מושלם בקלות
ובזריזות.
תחליף לאבן־איפור,
מים ומכחול.

דקה 3 MINUTE

III. Long Lash
מגוון את ריסיך
ועושה אותם ארוכים,
ארוכים, ארוכים.
תחליף
לריסים המלאכותיים,
לדבק ולמסקרה.

הלנה רובינשטיין · היופי בפעולה

יעוץ והדרכה ניתנים חינם במרכז ההדרכה של הלנה רובינשטיין — שדרות קק"ל 94 תל־אביב בימי ב' וד' בשבוע בין השעות 6.00-3.30 אחה"צ.
לבנות הנעורים בימי ג' באותן השעות.

הרגשה רעננה - הרגשה נפלאה...

סבון "אוליביה" עם התוספת הנפלאה
המשמרת את הבושם על גופך.
סבון "אוליביה" מכיל כמות כפולה
של שמן זית וקרם יופי.
סבון "אוליביה" להרגשה נפלאה ורעננה.

אוליביה

עץ הזית

פרסום 'פלד'

אנשים

ח"כ יצחק נבון הדריך בבית"ר, לבש חולצה חומה ושר שירים נגד בן־גוריון

■ זעזוע רציני חטף השבוע שר־האוצר **פנחס ספיר** שבא לאוניברסיטת תל־אביב כדי לנסות לשכנע את ראשי אגודת הסטודנטים לא להכריז על שביתה בגלל העלאת שכר הלימוד. ספיר, שלא הכיר את המקום, נכנס בטעות לבניין מכסיקו ושאל את מנהל הבית: „איפה זה פה אגודת הסטודנטים?" המנהל, שעסק באותו זמן בקריאת עיתון, לא ראה מי פנה אליו ולכן גם לא ענה. ספיר התרגז, ואמר: „אני ספיר שר־האוצר!" אך גם זה לא השפיע על המנהל שסוף־סוף הרים ראשו וראה את המדבר: „ספיר שמפיר, פה אני ספיר!" את זה כבר לא יכול היה שר־האוצר לסבול והוא עזב בזעם את החדר. את המצב הציל אחד הסטודנטים שהראה לשר את משרדי ההתאחדות.

■ מה הסתתר מאחרי דרישתו של נשיא המדינה **זלמן שזר** לצום בבית־הסוהר יחד עם נאשמי הצתת בוטיק ארוס? בעיתונים נכתב אז כי הבקשה באה בעיקבות פנייה של הרב **מנחם מנדל שניאורסון** הידוע יותר כרבי מלובביץ, רבם של חסידי חב"ד המתגורר בארצות־הברית. אך האמת היא כי הפנייה הראשונה באה מצד שזר שביקש מהרבי להתפלל לבריאות אשתו **רחל** שחלתה קשה ואושפזה בבית־חולים. הרבי התפלל ורחל אמנם התאוששה מעט. אז טילפן שזר לשניאורסון, הודה לו עבור התפילה שעזרה ושאל אותו מה הוא יכול לעשות בשבילו. הרבי ביקש מהנשיא לדאוג שביום הכיפורים ישוחררו שורפי ארוס.

■ מה הקשר בין מעטפות הנפץ שנשלחו בדואר לבין מזכ"ל ההסתדרות **יצחק בן־אהרון**? לדעתה של עורכת ביטאון ההסתדרות דבר, **חנה זמר**, יש קשר. כאשר היא נשאלה בבדיחות על־ידי אחד מחברי מערכת עתונה „האם קיבלת מעטפת־נפץ?" השיבה: „לא. אבל לקבל מכתב מבן־אהרון, זה לא פחות נורא."

■ עוד לפני ש**גולדה מאיר** הרגיזה חלק גדול של הציבור הישראלי כשאמרה שכל יהודי צריך לדעת אידיש, השתמש בשפה זו רס"ר (מיל.) **שלמה ישראלי** שהשתחרר לאחרונה מצה"ל אחרי 24 שנות שירות. בראיון לכתב במחנה **רנן שור**, סיפר השבוע ישראלי כיצד תירגל חיילים אפריקאיים באידיש: בבסיס בו שירת, התאמנה קבוצת צוערים אפריקאיים. לקראת מיסדר הסיום שלהם הדריך אותם אחד מרבי־הסמלים תרגילי־סדר באנגלית. הפקודות באנגלית הרגיזו את האפריקאים. כשהבחין בזאת רס"ר ישראלי, הוא ביקש מהמדריך לשבת בצד והחל מדריך את הקבוצה... באידיש. האפריקאים, שלא הבינו את השפה, פרצו בצחוק. אך לאט לאט התרגלו לפקודות בשפה הלא־מוכרת. יום אחד הגיעה למגרש המיסדרים גולדה מאיר שהיתה אז שרת־החוץ, וצפתה בתירגול. ישראלי, שלא הבחין באורחת ובפמליתה, המשיך לנהל את המיסדר באידיש. „גולדה וחבריה היו המומים," סיפר הרס"ר, „הם לא הבינו מה קורה על המיגרש. ומפני שלא ראיתי אותם, עברתי את כל המחנה עם האפריקאים כשאני שואג את הפקודות באידיש עסיסית. לבסוף גם גולדה התרגלה לרציון ופרצה בצחוק."

■ בשבוע שעבר הוזמן **יצחק נבון** לאולפני ההסרטה בהרצליה כדי לסייע בעריכה מחדש של צילומי הצגתו בוסתן ספרדי, לצורך משלוח לחו"ל. רק כשהוכנס אל האולפנים הסתבר לו, להפתעתו, כי הוא הוזמן להקלטת תוכנית נוספת של הסידרה הטלוויזיונית חיים שכאלה, שבמרכזה עמד הוא עצמו. לצורך התוכנית הובא לאולפן לא רק **דויד בן־גוריון** שנבון היה מזכירו בעת שהיה ראש־הממשלה, אלא כמעט כל אנשי בן־גוריון מאותה תקופה. הגילוי העיקרי של התוכנית: בנעוריו, בירושלים, היה יצחק נבון מדריך בבית"ר, בא באופן הפגנתי בחולצה חומה לבית־הספר, נחשד בהצתת קן השומר־הצעיר ושר שירים נגד בן־גוריון.

■ מפיקי התוכנית על יצחק נבון הביאו לצורך הצילומים גם את הד"ר **נחום ריזז קורקידי**, אביו של המיליונר **אמנון בר־נס**, שהיה רופא בבית־החולים משגב לדך בעיר העתיקה בירושלים עד 1948, והיה נוהג בימי נעוריו של נבון, לרכב על חמור לבתי־החולים. כדי ליצור את אווירת הימים ההם שכרו חמור והד"ר קורקידי היה צריך להיכנס אל האולפן רכוב על חמור. אבל כשהגיע תורו להיכנס, הסתבר כי החמור סירב לציית לפקודות. לא רק זה אלא שהוא השתולל, כמעט והבריח מהמקום את כל הידידים הנעלמים שהסתתרו מאחורי הווילון, שם המתינו לתורם להיכנס לאולם ההסרטה. רק בקושי רב הצליחו להשתלט על החמור, שהפרשותיו בישמו את כל האולפן.

■ אגב, בתוכנית קודמת שהוקלטה בסידרת חיים שכאלה על **חצ'קל איש־כסית**, הכריז **איצ'ה ממבוש**, מוכתר עין־הוד: „תמיד אני רואה בעיתון מודעות־אבל על עוד אחד מוותיקי כסית שהלך לעולמו. למה אף פעם לא קוראים בעיתון גם על איזה ותיק מרוואל שמת?"

■ בדיון בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בפרשת צו־המניעה שהוצע נגד קופת־חולים על־ידי תנועת העולם הזה — כוח חדש בקשר לבחירתו של **אהרון ידלין** כמנכ"ל קופ"ח, כינה נציג קופ"ח עורך־הדין **אהרון פורלונסקי** את עורך־הדין **אמנון זכרוני** „חברי ותלמידי המלומד." התערב השופט **שלמה לבנברג**: „האם גם זכרוני היה תלמידך?" ענה פורלונסקי: „כן, גם זכרוני. והוא היה מבין תלמידי המצטיינים כפי שאדוני יכול לראות מטיעונו במשפט זה." „אם כך," אמר לבנברג, „אני יכול לומר כי מכל מלמדי השכלתי. גם מהמורה וגם מהתלמיד."

■ הפרשן הצבאי, האלוף (מיל.) **חיים („ויויאן") הרצוג**, השיא בשבוע שעבר את בנו **יואל** (23), סטודנט באוניברסיטת בר־אילן. יואל נשא לאשה את בתו של אחד מעשירי הקהילה היהודית בשווייץ, והחתונה, שנערכה בג'נבה, הוגדרה כאחת החתונות המפוארות ביותר ששווייץ ידעה אי־פעם. רבים מבעלי ההון השווייציים לא באו, רק משום שהיא נראתה להם כראוותנית ובזבזנית מדי. באותה הזדמנות יכול היה חיים הרצוג לראות עד היכן מגיעה חברותם של ידידיו. אחדים מהם, שקיבלו את ההזמנה לחתונה, רכשו כרטיסי־טיסה, טסו במיוחד לג'נבה כדי לא להחמיץ את המאורע.

■ כשהוקמה היאחזות הנח"ל גיתית על אדמות הכפר הערבי עקרבה, כמעט ופרצה במקום מהפיכה זוטא. כתב במחנה נח"ל **יגאל גלאי** גילה השבוע כיצד סוכלה המזימה. היה זה כאשר מפקד הנח"ל אל"מ **אשר דר** וראש אגף הנוער והנח"ל במישרד־הביטחון **יוסף („יוסק'ה") יהלום** עסקו בהקמת גדר ההיאחזות. משהושלמה הגדר, נותרו השניים בחוץ. אמרה להם קצינת הח"ן **תירצה** שהיתה מן העבר השני של הגדר: „יופי, עכשיו כשאתם בחוץ, אנחנו נוכל לעשות מהפיכה ולתפוס את השלטון." הציל את המצב אחד המתנחלים שאמר לתירצה: „את לא יודעת כי כשיש מהפיכה, כדאי תמיד להיות דווקא בחוץ!"

■ בגלל המרחק, מגיעות אגדות אילת לתל־אביב מעט באיחור. השבוע הגיע סוף־סוף הסיפור על מדריך התיירים האילתי **ג'ורג' באום** בן ה־60, המכונה ג'ורג' היפה. ובכן, אותו ג'ורג' היפה נוהג במרחבי הנגב בג'יפ ומרשים את התיירים המגיעים לנמל התעופה של אילת במכשיר הטלפון המחובר לג'יפ. כשמגיעה קבוצת תיירים נעמד ג'ורג' ליד הג'יפ כששפופרת הטלפון בידו ומנהל שיחה נירגשת בה הוא מחלק הוראות על ימין ועל שמאל. מה שהתיירים לא יודעים הוא כי הטלפון אינו מחובר לשום שלוחה מלבד לג'יפ. אז אם כבר מתיחות, החליטו החבר'ה הטובים של אילת שגם לג'ורג' מגיע שימתחו אותו. וכך, ביום בהיר אחד, מגיע מטוס, המדריך ניגש לג'יפ, מרים את השפופרת, צועק הלו, מחוויר וכמעט חוטף שבץ. מן העבר השני עונה לו קול: „כן ג'ורג'." קשישת המתחן זרק את השפופרת ונס מהמקום כאילו הוא מלא שדים. רק אחרי שהחבר'ה הרגיעו אותו, הסכים לחזור לג'יפ כדי לגלות שהם חיברו לטלפון חוט ומכשיר.

■ ההצגה חייבת להימשך, גם אם התינוק בוכה. בזאת נוכח השבוע הקהל בהצגת הכנסת כלה בתיאטרון הבימה, כשבאמצע ההצגה נשמע קול בכי של תינוק, שהוחזק בזרועותיה של בחורה צעירה, שניסתה להשתיק אותו. בסוף ההצגה התברר כי התינוקת היא **לילך**, בתה בת השנתיים של השחקנית־זמרת **נירה גל** המופיעה בהצגה והיא הובאה למקום על־ידי הבייביסיטר אחרי שהתעוררה ופרצה בבכי ואי־אפשר היה להרגיע אותה. אמא נירה שהופיעה באותו זמן על הבמה, ראתה את המהומה באולם, אך המשיכה בתפקיד.

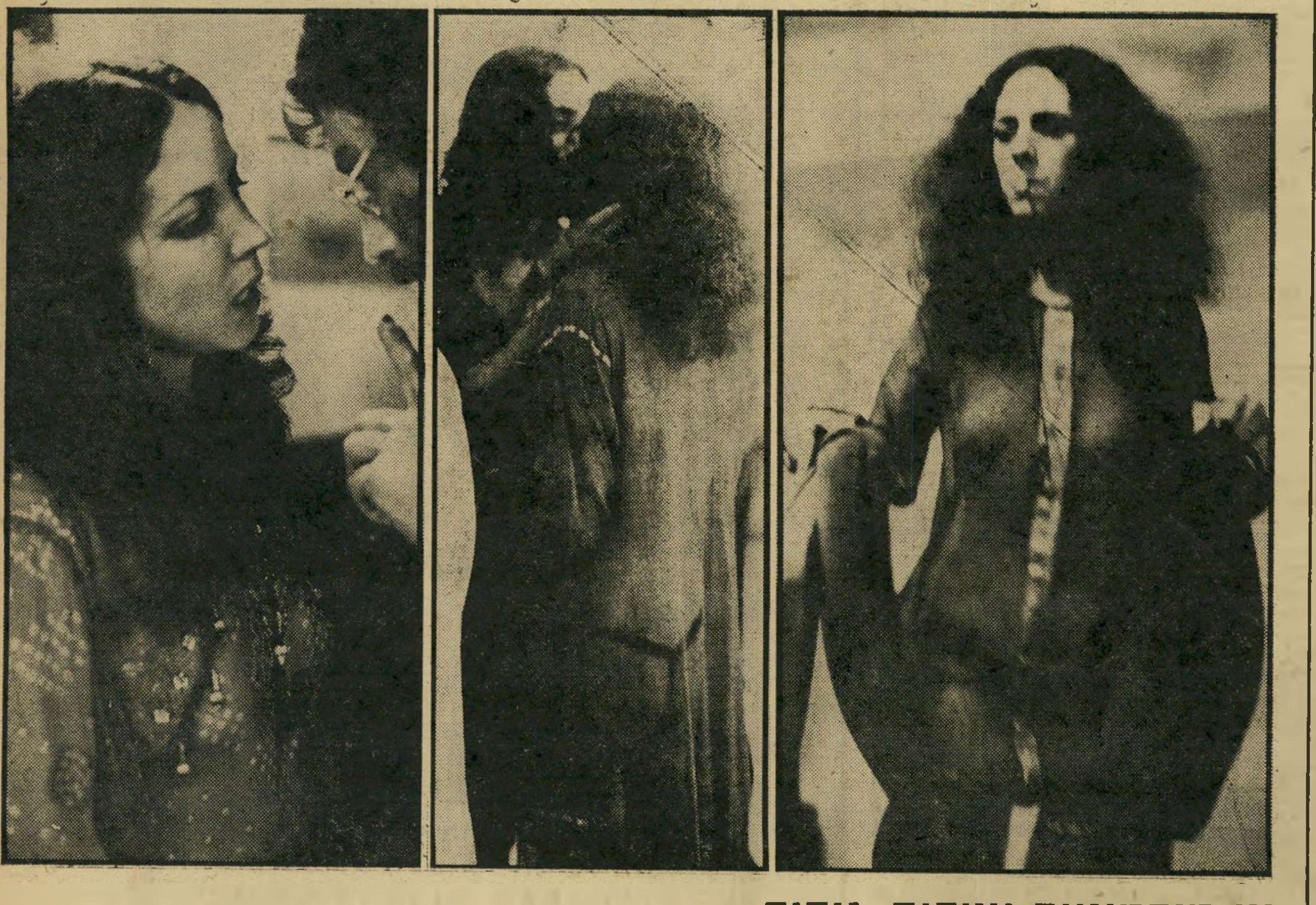

אן טוכמאייר ואידית גודיק

משכו השבוע תשומת־לב כללית כאשר הופיעו במסיבה פומבית, בנוכחות מאות אנשים, בשמלות שקופות. אן (מימין ובאמצע) הופיעה ללא חזיה ואף ללא תחתונים כשרק פס צר מכסה מקומות רגישים בגופה. אידית גודיק (משמאל) אשתו של מישל אופוטובסקי, הופיעה בחולצה שקופה.

פסוק השבוע

● הפיזמונאי **דידי מנוסי**: „איזו מדינה זו, שאפילו לברוח ממנה נהיה כבר מסוכן."

מכתבים

■ לעג

להוק

„העולם הזה" 1831, „מכתב גלוי לנשיא המדינה", מכתב גינוי של הקורא עוזי אורנן לנשיא על התערבותו בפרשת שורפי בוטיק „ארוס".

אני בהחלט מסכים לכל מה שכתב עוזי אורנן, פרט לפיסקה האחרונה. הרי אין לצפות שהנשיא יתפטר מהסיבות שהזכיר עוזי במכתבו. ומכיוון שכך, יש לפטר אותו, וזאת יכולה לעשות הכנסת.

„חוק יסוד נשיא המדינה" קובע, בסעיף 20 („העברת נשיא מכהונתו"), סעיף קטן (א'), את הדברים הבאים:

הכנסת רשאית, בהחלטה, להעביר את נשיא המדינה מכהונתו, אם קבעה כי אין הוא ראוי לכהונתו מחמת התנהגות שאינה הולמת את מעמדו כנשיא המדינה.

פורשנר

מעשיו האחרונים של הנשיא מהווים לכל הדעות לעג לחוקי המדינה והתנהגות „שאינה הולמת את מעמדו".

לכן יש לרכז 20 ח"כים שיגישו קובלנה לוועדת־הכנסת לפי אותו חוק, אותו סעיף, סעיף קטן (ב').

אמנם הצעה זו, כרגיל, תידחה ברוב מוחלט, אבל היא תשמש הוכחה לכך שאפשר לנסות ולפטר נשיא ושאף אחד מחשובי המדינה אינו יכול לעשות ככל ־עולה על רוחו.

חגי פורשנר, חיפה

■ כ ממשלת

הצדק הלאומי

כל יום שעובר ...ק מדגיש עוד יותר את הטיפשות המרגי... שבז התנהגה ממשלת גולדה מאיר בפו...שת עקורי ביר־עם ואיקרית.

לא עבר כמעט יום מבלי ש... ...תצא קריאה מישראל אל רחבי־העולם לעזו... ליהודי בריה"מ במלחמתם נגד הכופר ...אכזרי על עליית האקדמאים. לא עובר הצ' יום מבלי שנציגי ממשלת־ישראל יזעיקו את ממשלות העולם להילחם ללא רחמים בטירוריסטים הערבים הרוצחים אזרחים ישראלים באשר הם.

כל זה טוב ויפה, הגיוני וצודק, אלא מה?!

איך יכולה ממשלת־ישראל לקום היום בלי בושה ולדרוש צדק מכל העולם, אחרי שהיא עצמה אחראית למעשה אי־צדק הצועק לשמיים בתוך ישראל עצמה, כאשר בתירוצים מנופחים של ביטחון ותקדים חסרי כל בסיס והגיון אל־מנטריים, היא מונעת בעקשנות החזרתם לאדמותיהם של תושבי שני כפרים הנאמנים למדינה מיום הקמתה ולאחר שהדבר הובטח להם במפורש עוד לפני 25 שנה.

לכל בעלי המצפון החד־סיטרי בממשלה ומחוצה לה, ייאמר: רבותי! הצדק מתחיל בבית!

יוסף גילאון, גבעתיים

■ מעוף

מדיני

וכי מי זה אומר כי לגברת גולדה מאיר אין מעוף מדיני?

היא תטיל חרם על השבועון המסויים. היא תיתן את ידה להיסטריות המוניות, אפלות ומלאכותיות. היא תטיל משמעת מלאה בממשלה. היא תהיה סוכנת נאמנה של ארה"ב — במסווה של ידידה מתווכת. והרי לכם מעוף מדיני.

ר. נוכחוביץ, פתח־תקווה

■ קירקס ושמו

בית־חולים

השבוע, כשטיילתי ביפו, ראיתי חומה צבועה בשלל צבעים צעקניים. חשבתי שזה קירקס או מועדון־לילה ושאלתי אנשים מה מציגים כאן. אז אמרו לי שזה בית־חולים ושמו דונולו. כשנכנסתי פנימה, נוכחתי לדעת שאמנם קירקס זה לא, אבל צחוק עושים שם כן — על חשבון חייהם של בני־אדם.

אף־פעם לא הבנתי למה אנשים מתאבדים בגלל מחלה — עד שראיתי ושמעתי איך „מטפלים" בבתי־חולים.

זוהי ארץ דמוקרטית, לכן אסור להמית כאן אדם בגלל רחמים, אבל מותר להזניח את הטיפול בו ולהניח לו לגסוס, לאט לאט, בייסורים ממושכים.

ישראל סחי, חולון

■ מרוסיה

בזעם

„העולם הזה" 1829, „לבנון לכפרת", על פשיטת צה"ל ל־לבנון ערב יום הכיפורים.

קשה להאמין שגיליון 1829 שייך גם הוא ללוחם האמיץ נגד העוול, לבעל השורות „זעקי ארץ אהובה", לשבועון שתצלומי הזקנים הערביים, מכרמיאל ועד עקרבה, הוכיחו שיש לו נפש.

הגיליון הוא שירת־הלל לפלישה הנפשעת ללבנון שהציבה בבת־אחת את גולדה ונעריה בשורה אחת עם רוצחי מינכן (ההבדל היה רק שהראשונים לפחות פעלו למען מטרה נעלה — לשיחרור עמם, ואף היו מוכנים להקריב חייהם, בזמן שהראשונה לחצה בדם קר על כפתורי מדינה למען ביצוע אותו הפשע — רצח אזרחים — אך במיספר רב יותר). שירת־הלל לצבא הקולוניאלי לישראל, המזכירה את התותח הביישן עם נקודת החן.

טלמון סילבר, מוסקבה, בריה"מ

● מכתב זה, שנכתב בשפה העברית, הגיע בתוך מעטפה הנושאת בול סובייטי. ראה תצלום.

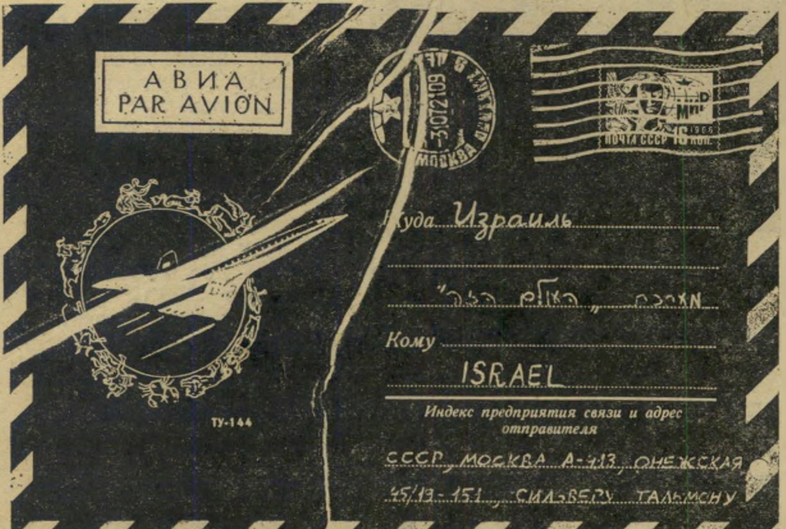

מעטפת מכתבו של הקורא סילבר שהגיעה ממוסקבה

שירת־הלל

(המשך בעמוד 10)

מאירופה
לאשה
שאיכפת לה
vionell
הספרי האינטימי המיוחד המשחרר אותך מריחות ורגשות בלתי נעימים.
VIONELL מבית BAC, גדול יצרני הדיאודורנטים המובחרים באירופה.

מרכז
עדשות מגע
„גרוזובסקי — אישון לנס"
CONTACT LENS
CENTER
תל־אביב, רח' שניאור 7,
טל: 50220 — 58046
שעות קבלה 17—9
נשמח לשלוח חוברת הסברה לפי בקשה.

ביטוח שנתי לטלוויזיה
—.30 ל"י
כולל מנורת המסך, כולל מיסים
סיגנל
אלקטרוניקה
רח' החשמל 4, תל־אביב,
טל. 625459, 615362

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • „הדפוס החדש" בע"מ, ת"א, רח' בן־אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

לגבר המבין באופנה
חולצת להב היא החולצה

מאריגי האיכות

Diolen cotton

להב

יצרן החולצות
הגדול בישראל
לעיצוב החולצות
בכל אופנה
בכל אירוע

להב החולצה המלהיבה כל גבר ואשה

פרסום מלניק   צלומים: ס. בן־גד

® reg. trademark Enka Glanzstoff Group

מכתבים

ההיסטוריה

חוזרת

„העולם הזה" 1932, „הסתדרות — סובייט נגד הסובייט העליון", על כנס המחאה של מועצת ההסתדרות נגד כופר ה־השכלה בברית־המועצות.

תמונתן של גולדה מאיר ובבה אידלסון שצורפה לכתבה, הזכירה לי תמונה

בבה וגולדה
— אז

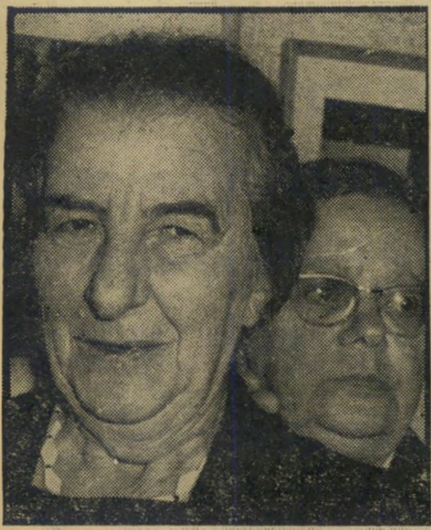

בבה וגולדה
— והיום

אחרת של השתיים. תמונה שצולמה לפני שנים רבות. ניגשתי לסיפריה ומצאתי את סיפור המעשה. התמונה היתה בו.

וכאילו ידו של במאי נעלם העמידה את השתיים, אז והיום, לפי דרגת חשיבותן: גולדה ראשונה ובבה חוסה בצילה.

אהובה שפירא, חדרה

שיפלות

ממדרגה ראשונה

„העולם הזה" 1831, „שוד כספי נזקקי הסעד", על הכסף שנועד לנזקקי סעד ושימש לקניית קולות במערכת הבחירות במפד"ל.

מקומו של השער האחורי בגיליון שעסק בפרשת השחיתות בחלוקת כספי מישרד־הסעד, לא היה טוב. השער הקידמי היה צריך לעסוק בפרשת שחיתות זו, המהווה המשך ישיר להידרדרות המוסר במימסד ובחברה הישראלית.

אני מבקש מחבר־הכנסת אורי אבנרי להעלות פרשה זו בכנסת, כי זוהי שיפלות ממדרגה ראשונה שכסף שהיה צריך להגיע לאנשים מחוסרי כל, נעשה בו השימוש לקניית קולות לבחירות פנימיות במיפלגת המפד"ל, שכבר מזמן שמה את התנ"ך, על כל חוקי הצדק והמוסר שלו, ללעג ולקלס.

אפי ז'מלני, תלמיד תיכון, תל־אביב

דרמפון

כל הכבוד היתה אחת המילים הראשונות שלמדתי בארץ כשעליתי מהונגריה, עכשיו אני יכול לאמר בקלות-כל הכבוד לדרמפון.

תארו לכם חייתי בהונגריה 13 שנה ולא ידעתי בכלל כי יש דרמפון - סבון ללא סבון וכל העולם מתרחץ בו. בכלל סבון ללא סבון היה מושג חדש בשבילי. אך בנותי הצבריות החמודות יודעות ויודעות מה זה דרמפון ורוצות להתרחץ רק בו. אך איננו מוותר להן על הדרמפון שלי. איך אומרת הפרסומת: אינך חייב להיות תינוק כדי להתרחץ בדרמפון.

Taya

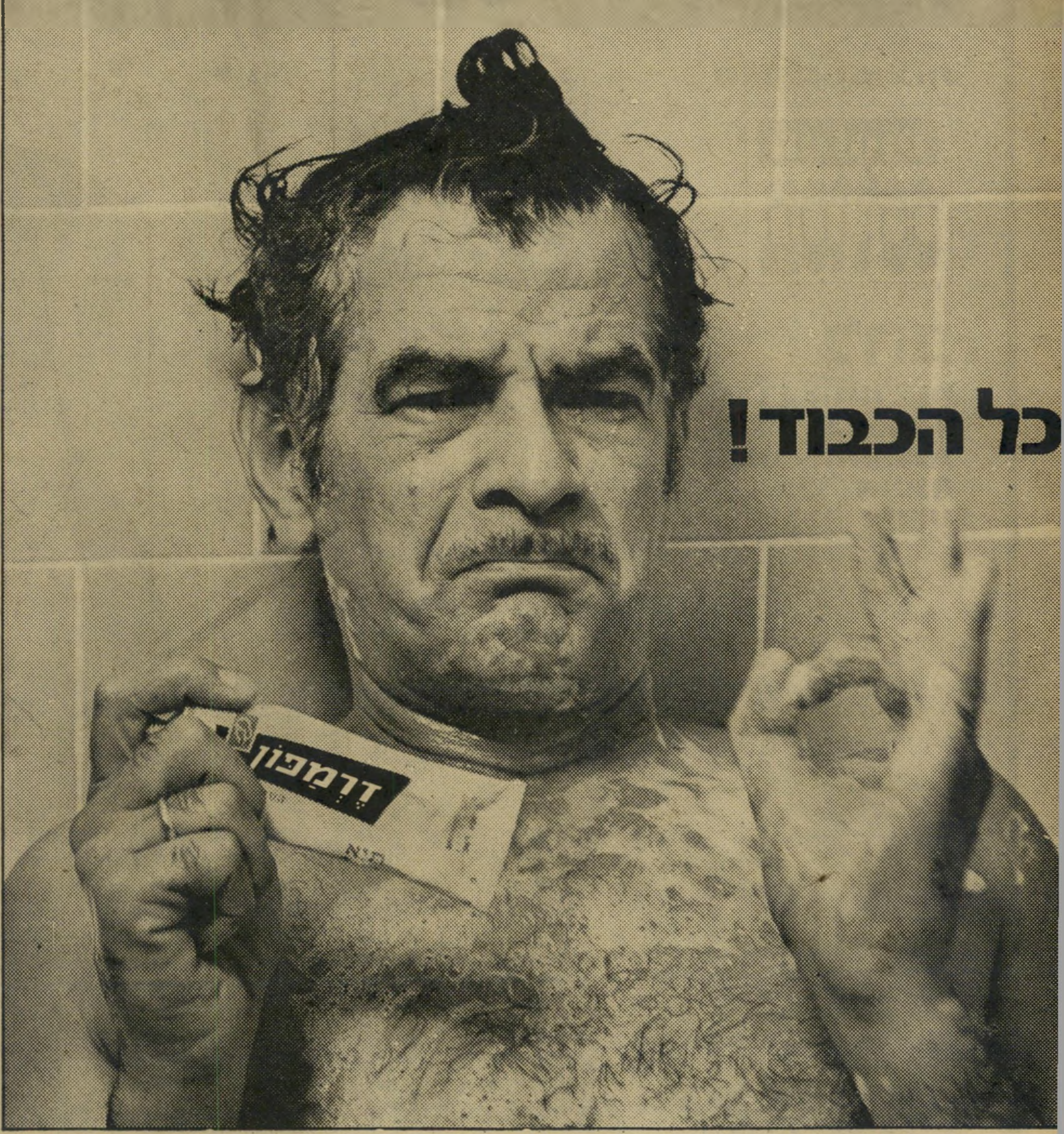

ר. באור - ורשבסקי

חבר יקר!

הנך מוזמן לפגישת נוער, בהשתתפות ראשי „תנועת העולם הזה — כוח חדש" וח"כ אורי אבנרי, שירצה על הנושא: תפקידו של הנוער בחיים הפוליטיים בישראל.

הפגישה תתקיים בבית „בני־ברית" רחוב קפלן 10, פינת רחוב המאספים.

ביום חמישי 19.10.72 בשעה 8 בערב.

איך להילחם בטירור? איך לעשות שלום?

בהשתתפות:

ח"כ חייקה גרוסמן
מלוחמי הגיטאות

נתן ילין מור
ממפקדי הלח"י

עו"ד שמואל סגל,
מלוחמי ספרד

אל"מ (מ.) מאיר פעיל
הפלמ"ח — צה"ל

מנחה: **שמחה פלפן**

ביום רביעי 18.10.72 בשעה 20.00 בבית סוקולוב בת"א

סיקורת

השחקן הגרמני קלאוס פטר ובת לווייתו גיזלה הנקה ביקרו בתיאטרון במינסטר, מערב גרמניה, כדי לראות את **אנתבקה**, הביאו לשמואל רודנסקי מתנה: צרור בובות רוסיות. מאחר ורצה להפתיע את רודנסקי, עטף קלאוס את המתנה המקו־

פטר והבובות
פצצה לרודנסקי

רית בעטיפה, והניח אותה בכניסה לשח־קנים בתוספת פיתקה: „למסור אישית למר רודנסקי."

הוא לא ניחש למה תגרום המתנה. שעה שהוא וידידתו ישבו באולם, פרצה פעילות קדחתנית מאחורי הקלעים. החפץ הקשה שבעטיפה נימסר למישטרה כ־פצצה פוטנציאלית והמישטרה חיפשה את המתנקשת החשודה.

רק בהפסקה התברר העניין. אך אז, היה זה מאוחר מדי כדי לקבל את ה־מתנה בחזרה מידי המישטרה, שריסקה כל בובה לגורמים.

בארוחת ערב אחר ההצגה, סיפרו ל־אורחים שהמישטרה בודקת מזה 1600 הצגות כל זר פרחים המגיע למקום, כל בונבוניירה, כל מעטפה.

תיאטרון

יכני הפוחלצים

● „בקץ הימים", מאת חיים חזז בתיאטרון „הבימה". במאי: דוד לוין. תפאורה: אריה נבון.

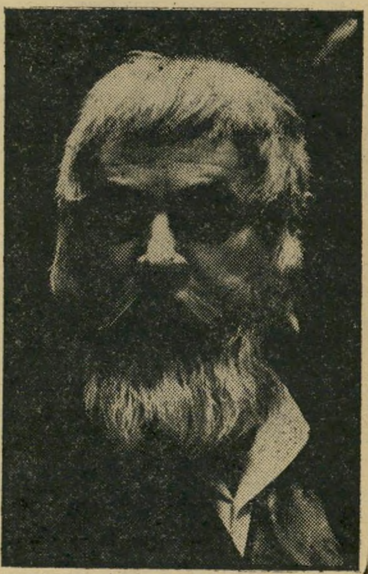

בקר ב„קץ הימים"
לדחות את הגאולה —

תלבושות: רות דר. מוסיקה: פולדי שצמן. משתתפים: יצחק שילה, ישראל בקר, מיכל בת אדם, אברהם רונאי, בתיה לנ־צט ואחרים.

● „פוחלצים", מאת יוסף שילוח בבימת „צוותא". במאי: יוסף כרמון. תפאורה: אלי סיני. מו־סיקה: יוסי מר־חיים. משתת־פים: אשר צרפתי, זיוית אברמ־סון, שמואל וולף ורפי נתן.

לפני 40 שנה היו בהבימה אנשים נבו־נים. הם קראו את המחזה היחיד שכתב חיים הזז, והחליטו שהוא מיועד לקריאה יותר מאשר להצגה.

היו להם סיבות טובות. בקריאה, שפתו של הזז שוטפת ומובנת. על הבימה, הזז מליצי, יומרני, ומבלבל את השחקנים בקישוטי לשונו. הרעיונות הפילוסופיים שלו, המוסיפים עניין בקריאה, גורעים ממנו בהצגה, כאשר הם דורכים שוב ושוב על רגלי הדרמה.

רעיונות כאלה יש דווקא בשפע:

למשל, שהעם היהודי לא רצה בגאולה כל זמן שצריך היה לוותר על כהוא זה. רק מי שלא היה לו על מה לוותר ציפה לה בכליון עיניים.

למשל, שהתורה ורבניה רואים את עצ־מם כנציגים בלעדיים של הקב"ה עלי אדמות, אינם מוכנים לקבל גאולה אלא במסגרת המצוות, ודואגים לכך שהמצוות לא ירשו לעולם גאולה.

למשל, שהגאולה תבוא רק כאשר החטא ישלוט על הארץ כולה ולא יהיה עוד מוצא אחר לבני האדם.

למשל, שאלהים עצמו אינו אלא פונק־ציה של החטא האנושי, ושבלעדי החטא לא היה עוד צורך באלהים.

למשל, שהגאולה היא בכל אדם פנימה, ולא כמו שטוענים הרבנים בתוך ספר חוקים וכללים. ועוד הרבה למשלים.

כל זה טוב בקריאה. על הבימה, זה כלל לא משתקף. קודם כל, משום שחלק נכבד מן הטקסט הולך לאיבוד, מאחר והשחק־נים מתקשים לבטא אותו כראוי, וכשהם מבטאים אותו כבר, מתקשים לתת לו משמעות של ממש. שנית, משום שכמה מן התפקידים הראשיים, התרוקנו מתוכנם. יצחק שילה, בדמות יוספה המשיחי הנל־חם במימסד הדתי והחילוני גם יחד למען

צרפתי ונתן ב„פוחלצים"
— של המחזה המקורי

עברית מדוברת לא נורמלית

מאת דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה

מדור זה הוא תוספת למלון המפורסם של דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה. הקוראים מוזמנים לשלוח למערכת מלים וביטויים משלהם.

קפר ש', אכזבה, דיכאון שבא כתוצאה מהת־פתחות בלתי רצויה.

„הוא היה בטוח שהיא נותנת לו, אבל היא תקעה לו כזה קפר — נורא." ✶ „חשבתי שאצא השבת הביתה ובסוף לא יצאתי. חיפשתי קפר לכל חשבוע."

אַשְׁפִּי ת', טוב מאוד, מצויין, יוצא־מן־הכלל, עולה על כולם.

„אולי היא מכוערת וצצקה והכל, אבל האו־כל שלה — אשפי." ✶ „באמת תודה רבה. זה היה טרמפ אשפי."

עָלָה בְּרַגְלוֹ ביטוי בלשון הכדורגל, שמש־מעותו: הצליח, עלה בידו.

„כל הקבוצה מתאמצת עכשיו מאוד ואפ־שר להגיד בוודאות שכמעט עלה ברגלה להש־וות" („שירים ושערים" ברדיו, שבת 7.10.72). ✶ „אומנם הלבישו עליו שני שומרים, אבל כל פעם כשהוא מקבל מסירה, עולה ברגלו להע־ביר את הכדור למי שהוא רוצה."

פַּנְתְּרוֹבִיץ ת', צעיר מקופח מבחינה סוצ־יאלית וממורמר על כך, אך מוצאו מן העדה האשכנזית.

„אתה פנתר!! אתה פנתרוביץ!" ✶ „אני נגד שכל הפנתרוביצים האלה נדבקים אלינו. שילכו ויעשו להם הפגנה משלהם."

עָמַד לוֹ תקפו החשק, גבר עליו היצר המיני עד כדי התקשות אבר המין.

„חתיאר אחד! תודה בעצמך שלא עומד לך שום דבר חוץ מהפונטיאק שלך בחוץ!" (נאמר לשלום מזרחי, ב„פינק".)

טישו ש', ממחטת־אף עשויה נייר רך.

„פטנט חדש. גילו לי את אמריקה. צץ, רץ, טישו אחר טישו." ✶ „איך קשה לעולים מאמריקה. רק על טישוס הולכת להם חצי משכורת."

הִתְקַמְצֵן פ', חסך מאוד, קימץ בהוצאות, היה חבל לו להוציא מידו.

„מה אתה מתקמצן! תביא סיגריה אחת." ✶ „פיכס, איזה גועלי שזה, לא אומר ,אני אוהב אותך,' ,בובל'ה,' ,מותק' — כלום. מתקמצן על המילים. על הרגשות."

חִפּוּז ש', מגע מיני מהיר וקצר („קוויקי" — באנגלית).

„בואי נרביץ חפוז אחד פה במדרגות. אחרי כן נעלה אלייך לשתות קפה. הולך!" ✶ „חביבה! אני כבר לא בגיל בשביל חפוזים."

זה גלובוס — עולמי!

המחותל וממציאו

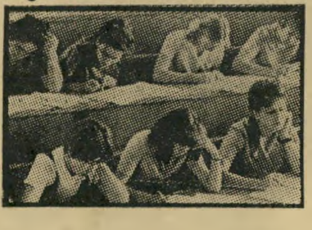

זאת היתה בחינה — קריעת תחת!

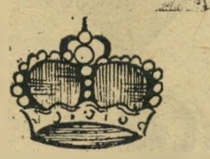

אבל ראש אין לו במיל

הגאולה, מתקבל כדמות חלושה וחסרת אופי. גם החילוניים (רונאי), ובעיקר הרב (ישראל בקר) משכנעים יותר ממנו.

הבימוי אינו עוזר תמיד. אמנם נוצרות מדי פעם בפעם תמונות בימתיות נאות, אבל הרעיון של ההמון העני המרוד המש־תולל, שצריך להוות בתגובותיו ניגוד ל־למנהיגי העם המתנגדים לגאולה, הולך ל־איבוד בגלל סיבה פשוטה אחת: ההיסטריה שאוחזת בהם היא זהירה, עד שאינה רו־מזת לקץ הימים, אלא בקושי להתחלתם.

לפחות ברכה אחת אולי תצמח מן ההצ־גה: אנשים ישובו לעיין מחדש בכתבי הזז. וזה ודאי טוב. זאת כנראה גם הבר־כה היחידה שיש בפוחלצים של יוסף שי־לוח: כשילכו חסידי התיאטרון הביתה ויקראו שוב בהנאה רבה את מחזותיהם של בקט ויונסקו.

כי הפוחלצים, שזכה בזכייה התמוהה כפרס המחזה הישראלי המקורי לשנת 69, הוא מחזה אבסורד על אדם הכבול לעברו ומסרב להינתק ממנו, אבל בסופו של דבר העבר בוגד בו, משום שאינו יפה ומושלם, כפי שאהב לתאר לעצמו.

למעשה, זה חיקוי ברור מאד לשני המחזאים שהוזכרו קודם, אלא שזה חיקוי מבולבל, הרואה חובה לעצמו לנגוע בכל העולה על דעתו של קורא עיתונים בשנות השבעים, החל מאקולוגיה, דרך הומו־סקסואליות, חוסר קומוניקציה ואפילו, שו־מו שמיים, רגע קצר של סאטירה פוליטית (אביו של הגיבור נזכר שבצעירותו זעק „אחרי"). הצרה היא, שאת הכל מזכירים, אך בשום דבר אין מטפלים.

עם כל ההערכה למאמצים שהשקיעו השחקנים והבמאי, שהתייחסו מאד ברצי־נות לעניין כולו, הרי שבסופו של דבר הפוחלצים נשארים פוחלצים, והרושם הכ־ללי הוא כשמו של הגיבור הראשי: „ריאן" (כלום, בצרפתית).

■ ■ ■

הצעה לאקדמיה השוודית המחלקת ב־ימים אלה פרסי נובל: הפרס לאמנות מגיע מעל לכל ספק לתיאטרון ירושלים, התיאטרון היחידי בעולם שלא העלה אפי־לו הצגה כושלת אחת במשך השנה ה־תמימה הזאת, וגם אינו מתכונן להעלות הצגות כושלות להבא. פשוט לא יעלו הצגות שם, ודי. ואין דרך טובה מזו כדי להימנע מכשלונות. במחיר 12 וחצי מיל־יון לירות, הישג כזה, הוא ממש מציאה.

ספרים

המדינה ה־51

Richard lying heart and his images

„ריצ'ארד לב־תרמית ופרצופיו" מאת אהובה בן־עמרם. לקבל ב־הזמנות בדואר מהוצאת „שלום", ירושלים. 60 עמ' — 1.50 דולר.

היה מי שהציע, לפני זמן לא רב, בבדיחות הדעת, שישראל תיהפך למדינה ה־51 של ארצות־הברית. כך, אמר המציע, ייפתרו כל בעיותיה הביטחוניות של המדינה הקטנה, וייסתם חור גדול בתק־ציב של המדינה הגדולה. אהובה בן־עמ־

(המשך בעמוד 12)

סיקורת

(המשך מעמוד 11)

רם קיבלה כנראה ברצינות את ההצעה וכבר עשתה צעד ראשון לקראת הגשמתה: היא הוציאה לאור, בירושלים הבירה, את מחזה המחאה הראשון נגד הנשיא המיועד הבא של המדינה, הלא הוא ריצ׳ארד ניכסון. רק כך אפשר להסביר את הופעתו של מחזה זה בארץ, בשפה האנגלית, ועם ציון מחיר בדולרים.

ריצ׳ארד לב־תרמית היא מעין מסכת המציגה את ריצ׳ארד ניכסון ואת אנשי החצר שלו, כדמויות באגדת־עם נוסח אבירי השולחן העגול, שנהפך בינתיים לאליפטי כתוצאה מלחציו ותכביו של גיבור הסיפור. ריצ׳ארד החדש, רודף הבצע והשילטון, הטיפש, הרברבן וחדל האישים, אינו אלא גילגול חדש בהיסטוריה לריצ׳ארד לב־ארי, שכל תרומתו לאנגליה היתה כמה עשרות אלפי קורבנות חינם. כך לפחות סבורה הגברת בן־עמרם.

בן־עמרם

האגדה, המקושטת בהמון מישחקי מילים אנגליות, ששם המחזה הוא אופייני לכולם, שואלת הרבה מאוד שורות ממקור דרמטי שאין עליו עוררין: ויליאם שקספיר. אלא שרוב הציטוטים (המתוקנים כאן כדי להתאים לריצ׳ארד המודרני) לקוחים לא מפיו של לא־הארי אלה מזה של ריצ׳ארד השלישי, הגיבן, התככן והתגלמות הרוע המפוקח והערמומי, במחזה של שקספיר. בהבדל קטן אחד: לניכסון מרשים לרשת את נאומיו של גלוסטר, אבל אוסרים עליו לרשת גם את חריפות מוחו.

וזה בערך מה שקורה בכל הגישה למציאות. אהובה בן־עמרם, ילידת ישראל ובוגרת אוניברסיטת קליפורניה, מאמינה בכל ליבה כי ניכסון מהווה סכנה ציבורית. ברוב התלהבותה, היא מבררת לה את העובדות שיכולות לשרת אותה בהיסטוריה, וזורקת את כל היתר לצד. למשל, לומר שהדרקון האדום (הרוסים) הם סכנה שכולם מדברים בה, אבל איש לא ראה אותה, זה מוגזם בדיוק כמו לטעון שכל מי שאינו מסכים עם ניכסון, הוא קומוניסט מתועב. לתאר את ניצחונו של קנדי על ניקסון כמהלומה ניצחת, גם זה מוגזם, בהתחשב עם העובדה שההבדל בין הקולות שקיבלו השניים, היה זעום ביותר. ולהציג את טד קנדי הצעיר, כאביר בשריון לבן ובלתי מוכתם, זאת אולי ההגזמה הגדולה ביותר, למי שזוכר עדיין תאונת מכונית מסויימת, שעד היום לא הוסברה לשביעות רצון הציבור.

ניכסון המלאך נלחם בדרקון
המדינה ה־51

המחברת מתלוננת שאף אחד, ובעיקר רשות־השידור, לא הסכים לפרסם את יצירתה, משום שניכסון הוא אוהד ישראל.

אם זאת הסיבה היחידה, זה באמת פסול. לעומת זאת, אפשר להעלות על הדעת כמה סיבות טובות יותר לסירוב של כל מיני גופים להשתמש במחזה. כמו למשל, הנימוק שבתור בדיחה זה לא רע, אבל בדיחה על שישים עמודים זה כבר יותר מדי.

הנדון:

עסקים שחורים

ביום השישי האחרון הופיעו, בזה אחר זה, ח״כ משה ברעם והשר פינחס ספיר על מסכי הטלוויזיה.

הם דיברו על דברים שונים מאוד, ועל כן לא יכול היה הצופה הנורמלי לראות את הקשר הסמוי בין דבריהם. גם הבמאי התמים לא הבחין בו, מן הסתם.

אולם דברי ספיר היוו השלמה לדברי ברעם.

■ ■ ■

לבמאי הטלוויזיה היתה התקפה של ריאליזם אמנותי, והוא הושיב את ברעם לבדו, באולם הריק של המליאה.

בכך הוא השיג אפקט מעניין. מאחורי ברעם ומשני צדדיו נראו עשרות המושבים הריקים. ממש כמו בשעת דיון המליאה בתקציב של כמה מיליארדים.

ואכן, כאשר משה ברעם נוכח במליאה, לשם מה יש צורך בנוכחות שאר הח״כים של הקואליציה, שיצביעו ממילא לפי הוראתו?

למרבה הצער, דרושה תמיד נוכחותם של כמה מהם, מפני שיש בכנסת סיעות קטנות של אופוזיציה, המתעקשות להשתתף בישיבות. יש צורך לגייס מיספר גדול יותר של ח״כי הקואליציה, כדי שהממשלה לא תיפול בהצבעה ברוב של — למשל — 3 נגד 2, או 5 נגד 4.

נראה כי ברעם נתן את דעתו על מצב בלתי־נסבל זה.

כי בישבו לבטח בכסאו במליאה, הריקה מאדם, פסק ברעם מהי דמות הדמוקרטיה הצרופה שהוא שואף אליה, ושאותה הוא מתכונן לכפות על המדינה בעזרת אחוז־החסימה.

אמר ברעם: דרושות בכנסת רק כמה מיפלגות, עד חמש.

את כל הסיעות האחרות, המייצגות כמה מאות אלפי בוחרים בישראל, רוצה ברעם למחוק ממפת הכנסת — ואם אפשר, גם מעל פני האדמה.

למה? ככה. ברעם לא צריך לנמק. לברעם יש הקולות.

■ ■ ■

אם נשארו הדברים סתומים, הרי בא מנהיגו של ברעם, פינחס ספיר, והסביר את הדברים באותה מהדורה של יומן השבוע.

ספיר נשאל על הודאת הממשלה שהיא מכרה, לפחות עד 1967, דולארים בשוק השחור.

לספיר היתה תשובה להאשמות הנובעות מפרשה שחורה זו. הוא הרחיב עליה את הדיבור מעל פני המסך.

וזו תשובתו: חמש מיפלגות, שייצגו 105 חברי־כנסת, ידעו כל השנים על העיסקות השחורות, ואישרו אותן.

מי הן החמש? מר ספיר נאות לקרוא אותן מן הנייר, אותו הכין לעצמו מראש:

- מיכאל חזני ייצג בוועדת־הכספים את המפד״ל.
- ויקטור שם־טוב ייצג בוועדה את מפ״ם.
- ד״ר יוחנן באדר אישר את העניין מטעם תנועת־חרות. הוא גם ביקש רשות מיוחדת לספר על העיסקה הסודית לח״כ מנחם בגין, ואין ספק שעשה זאת וקיבל את אישורו.
- ח״כ יוסף ספיר המנוח אישר את העיסקה מטעם המיפלגה הליברלית.
- ח״כ יצחק גולן היה המאשר מטעם המיפלגה הליברלית־העצמאית.

הנה חמש מיפלגות. החמש של ספיר. הן כימעט זהות לחמש של ברעם.

ישנם הבדלים קטנים, מכיוון שחרות והליברלים מהווים עכשיו סיעה אחת, כמו מפ״ם ומיפלגת־העבודה.

חמש הסיעות שקיבלו אישור־קיום מברעם, עד להודעה חדשה, הן: המערך, גח״ל, המפד״ל, ל״ע ואגודת־ישראל.

חמש אצבעות של יד אחת. היד של המימסד. יד השלוחה לתוך כיסך.

מי שאומר „כן״ לדוד ספיר, ומוכן לאשר את כל העסקים המזוהמים של השילטון, מותר לו להישאר בכנסת שתיבחר על־ידי רב־חבורים, הארכי־דמוקרט הנודע, משה ברעם.

■ ■ ■

טענתו של ספיר, כאילו אישרו 105 חברי־כנסת את עסקיו השחורים, אינה אמת.

ל־95 מתוך ה־105 לא היה שמץ של מושג על הנעשה. איש לא טרח לספר להם. גם לא היה צורך לספר להם דבר.

בכנסת קובעים הבוסים של הסיעות. בעניינים החשובים באמת, מחליטים הם מה לעשות ומה לא לעשות. החברים בספסלים האחוריים אינם שואלים ואינם נשאלים. **שיגידו תודה שבכלל הכניסו אותם לרשימה — ושלא יעשו שטויות, אם הם רוצים להיכנס עוד פעם.**

אם ביקש באדר רשות לספר על העניין לבגין, מסתבר שלא ראה את עצמו מוסמך לספר זאת לשאר חברי סיעתו. כך נהגו, בלי ספק, גם נציגי שאר הסיעות. אם הח״כים שמעו בכלל משהו על הנעשה מאחורי גבם, הם העדיפו לסתום את פיהם.

אבל סיעה אחת לא סתמה את הפה. היתה זאת סיעה קטנה מאוד־מאוד.

בשנת 1966 ניצלתי את כל האמצעים שעמדו לרשותי בכנסת — שאילתות, נאומים, קריאות־ביניים, כדי לחשוף את הפרשה ולשים לה קץ. אחרי שהעולם הזה גילה והוכיח את העובדה, במילים ובתצלומים, היו כמה פעמים חילופי־דברים חריפים בין פינחס ספיר וביני בכנסת. הדברים היכו הד במקומות שונים, ומבקר־המדינה נאלץ להתערב. דבר זה הביא — לדברי ספיר עצמו — להפסקת העסקים השחורים של המדינה בדולארים.

האם פלא הוא שח״כ משה ברעם שונא סיעות קטנות, ורוצה לסלק אותן מן הכנסת? הוא פשוט מסיק את המסקנות מדברי אדונו ורבו, ספיר.

■ ■ ■

כדאי לחזור ולחשוב לרגע על מהותה של אותה פרשה שחורה, כדי לעמוד על ממדי המעילה־באמון של הסיעות בתפקידן.

אזרח נורמלי אינו מתעניין בענייני הכלכלה הלאומית. הם מופשטים מדי. אין הוא יכול למצוא עניין רב בשערי מטבע, ברזרבות של מטבע־חוץ ובשאר מושגים מופשטים, כל עוד אינו תופס את הקשר בינם ובין מחיר הלחם וכרטיס־האוטובוס.

אבל כאן אין המדובר במושג מופשט. פה מדובר על עניין פשוט של צדק והגינות.

הממשלה מכרה דולארים בשוק השחור. הכמות הגיעה לא פעם, לדברי הספסר האלמוני שרואיין בטלוויזיה, לרבע מיליון דולאר ליום.

למי מכרה הממשלה דולארים אלה?

לאזרחים שונים, שעברו בכך את החוק.

המישטרה פעלה ללא־הפסק כדי לתפוס אזרחים אלה. פעמים רבות הם הושלכו לבית־הכלא, נשפטו למאסר ונקנסו, בעוון החזקת דולארים שנקנו על־ידם מסוכני הממשלה.

יתר על כן: בכל המיקרים האלה נתפסו והוחרמו הדולארים — לפעמים הרכוש היחידי של אנשים קטנים. בדרך זו הם חזרו לקופת הממשלה, שיכלה למכור אותם שנית בשוק השחור, וחוזר חלילה.

העוול שהיה טמון בשיטה זו זועק לשמיים. איזו מין ממשלה היא זו, המפרה את חוקי המדינה בריש גלי, המדיחה אלפי אזרחים למעשי־עבירה, הרודפת אזרחים אלה באמצעות המישטרה ובתי־הסוהר, והמחרימה מידי האזרחים את אותו הרכוש שהיא עצמה מכרה להם באופן בלתי־חוקי?

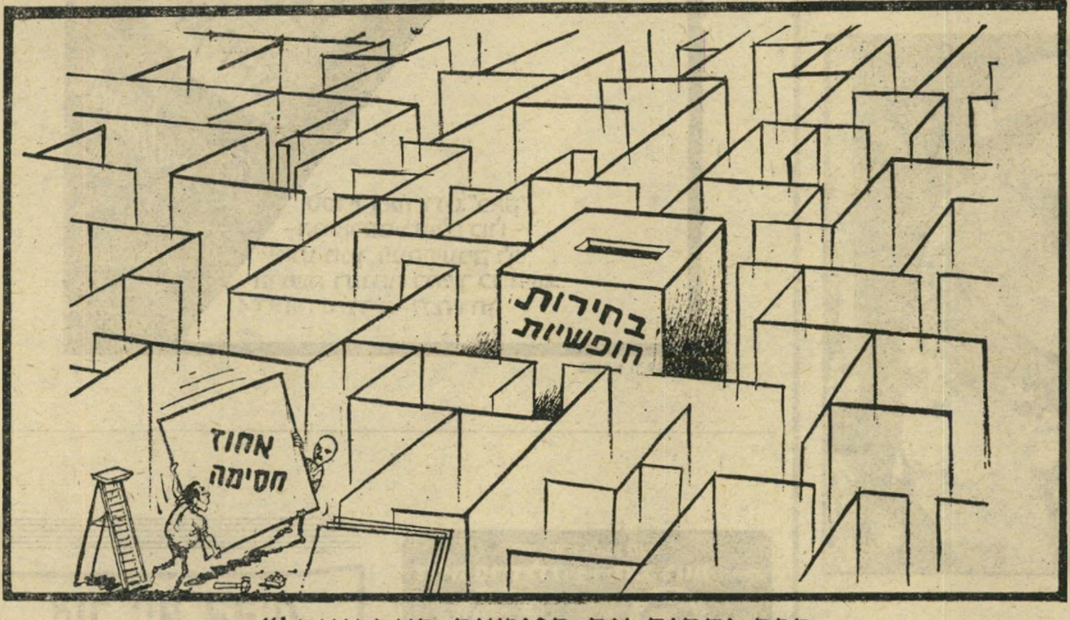

„הבה נסתום את הפירצות האחרונות!״

האם זה מוסרי? כן, אומר מר ספיר.

זה מוסרי, מפני שחמש סיעות בכנסת ידעו על כך ואישרו זאת.

ואם סיעה אחת התנגדה לפרשה וגרמה להפסקתה, מובן מאליו שהיא אינה מוסרית.

וכדי לסלק סיעות בלתי־מוסריות כאלה מהיכל הדמוקרטיה הישראלית, יש לשלוף את סכינו הארוך של ח״כ משה ברעם ולתקוע אותה בגבן.

ויהי מחננו טהור.

■ ■ ■

פעמים רבות דיברו הבוסים של המיפלגות, המחלקות ביניהן את שלל העיסקות השחורות והלבנות, על הנהגת אחוז־חסימה.

הפעם חורגת המזימה מתחום הדיבורים. היא עברה לתחום המעשה.

כדי להסיח את הדעת מן האופי האמיתי של הקנונייה — שאינה אלא מהדורה פרלמנטרית של שוד מזויין בבנק — קשרו אותה בעניין אחר: הגדלת מיספר הח״כים.

בין שני הרעיונות אין שום קשר אמיתי — לא במגמה ולא בביצוע.

אפשר להגדיל את מיספר חברי־הכנסת ל־150, ל־300 או ל־1200. הדבר לא ישנה מאומה: במליאת הכנסת יוסיפו לשבת 12 או 20 חברי־כנסת, והשאר יוסיפו לטייל בעולם על חשבון האומה, לעסוק בעסקים פרטיים ולקבל שכר מכיסו של משלם־המיסים.

מה זה נוגע לגירוש הסיעות הקטנות?

מה ההבדל בין סיעה קטנה, המחזיקה ב־3 מנדטים מתוך 120, ובין אותה סיעה כשהיא המחזיקה ב־4 מנדטים מתוך 150? יחסי־הכוחות נקבעים בקלפי, ואינם משתנים בעיקבות הגדלת מיספר חברי־הכנסת.

אולם העלאת אחוז־החסימה יביא, לדעת יוזמיו, לשינוי מהותי. הוא נועד לחסל סופית את האופוזיציה הלוחמת. הוא נועד להפוך את הכנסת למימסד רגוע, שבו ירימו חצי תריסר ח״כים מנומנמים את ידיהם בקצב, לפי המשרוקית של משה ברעם ויורשיו. הכוסים האמיתיים יחלקו ביניהם במיזנון את שלל התקציבים והעסקים.

■ ■ ■

מאז כינון מדינת ישראל, ובחירת הכנסת הראשונה, לא היתה צפוייה סכנה כה חמורה וכה מיידית לדמוקרטיה הפרלמנטרית.

אם תתגשם המזימה, תהפוך הכנסת לפרלמנט אופייני של דמוקרטיה עממית, המתכנס מדי פעם לצורכי ראווה וטכס, שומע נאומים של ראש־המיפלגה, מאשר את התקציב של שר־האוצר ושר את ההימנון הלאומי.

ח״כ משה ברעם יבצע אינטריגות עם עצמו במיזנון, והשר פינחס ספיר יוכל לסחור בשוק השחור באין מפריע. העסקים השחורים יפרחו ברחוב ליליינבלום ובמישכן כנסת ישראל.

ליל מנוחה.

במדינה

העם

מיסחורין 1972

ישראל חזרת השבוע אל חשכת ימי החשאיות.

רוגז רב שורר בצמרת של אחד המיש־רדים הממשלתיים, בעקבות שרבוב שמו של אחד הפקידים הבכירים בפרשיה ציבו־רית שנידונה לאחרונה.

נתברר כי פקיד בכיר מסויים, אשר הו־דיע עוד לפני כמה חודשים על רצונו ל־התפטר — ונענה על־ידי הממונים עליו — שורבב לפרשה אשר התבררה באחרונה. מקרה זה עורר רוגז רב בקרב האנשים ששירתו עימו.

הארץ, **יום ראשון, 15.10.72.**

צה"ל

תקדים מסוכן

יוצאי ארצות־האיסלם מופלים לטובה בצה"ל.

מדי שנה, זו השנה העשירית, בוחר צה"ל כ־90 מהחיילים המשרתים בו בשי־רות חובה, מעניק להם יתרון על פני החיילים האחרים בצה"ל. הם מפסיקים את השירות ביחידותיהם, נכנסים ללמוד במכינות טרום־אקדמאיות המכשירות או־תם לקראת לימודים באוניברסיטה או ב־טכניון.

חיילים אלה אינם צריכים להיות עי־לויים דווקא. להיפך: הנבחרים הם בנים למשפחות דלות־אמצעים, מרובות ילדים, משיכבה חברתית נכשלת, שלא הצליחו בגלל סיבות אלה לרכוש תעודת־בגרות או לסיים את בית־הספר התיכון. צה"ל מושיב אותם על ספסל הלימודים על חשבונו, עוזר להם לעבור את בחינות־הבגרות ושולח אותם לאוניברסיטה.

במשך עשר שנים עברו דרך מכינות אלה כ־850 חיילים. בחמש השנים האח־רונות המשיכו למעלה מ־90% מבוגרי מכינות אלה בלימודים אקדמאיים. בשנה הבאה תורחב המסגרת ויכללו בה כבר 160 חיילים.

רק לא לאשכנזים. אין ספק שפעו־לה זו של צה"ל, שנעשתה כמעט ללא פירסום, מהווה תרומה חשובה לקידומם של נערים טעוני־טיפוח, שבגלל מגבלות חברתיות וכלכליות, לא היו חולמים לה־גיע בדרך אחרת ללימודים אקדמאיים. נכונותו של צה"ל לוותר להם על שנת שירות־חובה ולאפשר להם לימודים על חשבונו, הוא מיבצע ראוי להערכה.

העוקץ במיפעל זה נעוץ בעובדה אחת בלבד: רק חיילים שהם בני עדות־המיז־רח שמוצאם בארצות האיסלאם, זכאים ל־פריבילגיה מיוחדת במינה זו.

למה?

„ככה," משיבים האחראים למיפעל, „כדי לקדם אותם ולצמצם את הפער ה־בינעדתי." ראשיתו של הרעיון ב־1963, כאשר דויד בן־גוריון נחרד נוכח הגילוי שבין הסטודנטים בישראל יש רק 3% מבני עדות־המזרח. בן־גוריון יזם אז שר־רה של מפעלים לקידום יוצאי המזרח ול־צימצום הפער העדתי. בין השאר שיכנע לשלב את צה"ל במיבצע.

כך נולד מיבצע חיובי, הנושא בחובו תקדים מסוכן של הפליה גזעית ועדתית. אין איש חולק על כך שאותם עשרות החיילים הנבחרים מדי שנה למכינות ה־טרום־אקדמאיות זכאים לתרומה זו של המדינה לקידומם. איש אינו מפקפק גם בטיבם של הקריטריונים השונים המנ־חים את הוועדה־הציבורית הבוחרת את התלמידים הזוכים לקיצור שירותם ה־צבאי. הטענות מתחילות להתעורר רק נו־כח הסעיף הקובע כי רק בני עדות־המיז־רח זכאים לתמריץ כזה.

המיעוט המקופח. כתוצאה מסעיף מוזר זה נוצרים כמה אבסורדים.

איך נקבע מיהו ספרדי?

לפי ארץ־המוצא של האב, משיבים אנ־שי צה"ל. כלומר: בן לאב יוצא מארוקו הנשוי לצרפתיה, והעומד בכל שאר ה־מבחנים, זכאי ללימוד טרום־אקדמאי כ־זה, אבל בן לאב יוצא צרפת הנשוי ל־מארוקאית, ושמצבו הכלכלי דומה לזה הקודם — כבר אינו זכאי.

עוד יותר מזה: מה יהיה גורלו של חייל, שנולד במשפחה מרובת־ילדים, ש־מצבה הכלכלי דחוק, המתגורר בעיירת־פיתוח והטעון טיפוח, אלא שאיתרע מזלו והוא נולד להורים יוצאי־רומניה?

משיבים האחראים על כך בצה"ל: לא נתקלנו במקרה כזה. חוץ מזה, אם יש אחד כזה, והוא רוצה באמת ללמוד ב־אוניברסיטה, הוא יוכל להגיע לכך גם אחרי הצבא. „אצל בני עדות־המיזרח," אומרים אנשי צה"ל, „המנטליות היא ש־הם לא יגיעו אף פעם ללימודים גבוהים אם יצטרכו לעשות זאת על חשבונם ועל חשבון זמנם."

אין ספק שהמדינה חייבת לפעול ל־צימצום הפער העדתי, גם אם מיספרם של יוצאי עדות־המיזרח בין הסטודנטים הוא כיום 14%. אבל חובתה של המדינה היא להעניק הזדמנויות שוות לכל אזרחיה, ללא הבדל מוצא. התקדים שקבע צה"ל, אפילו הוא נעשה למטרה חיובית ביותר, הוא תקדים מסוכן, משום שהוא מבוסס על אבחנה גזעית. הוא עלול להוליד תיס־כול בקרב ילידי־הארץ שלא זכו להיות עולים חדשים וגם לא בני עדות־המזרח.

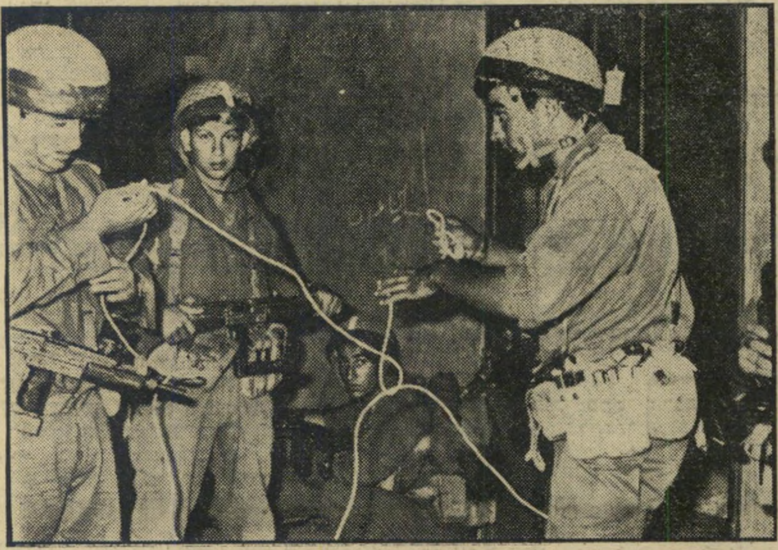

חיילי צה"ל בפעולה
מי מהם ספרדי?

עתונות

השקעה לטווח ארוך

ביטאון משרד־הביטחון עולה למשלם המיסים חצי מיליון ל"י בשנה.

לשר־הביטחון משה דיין היו סיבות טו־בות מאוד להתפרץ, בישיבת הממשלה

באור - ורשבסקי

התיאטרון הקטן מציג:
זליה פרידלנד (הבימה) זאב רווח (הקאמרי)

בוטיק השקרים
כתב וביים: יואל זילברג
עפ"י י. וולטר

תל־אביב, יום ד' 18.10
בית ארלוזורוב 8.30
פתח־תקווה, יום ה' 19.10
אולם שלום 9.15
חיפה, יום ו' 20.10
אורה 9.00
ירושלים, מוצ"ש 21.10
מיטשל 9.00
צה"ל, יום ב' 23.10
תל־אביב, יום ג' 24.10
בית ארלוזורוב 8.30

כרטיסים: „לאן" ו„רוקוקו" וביתר המשרדים.
הפצה ראשית: „לאן", טלפון 231655.

מפיק: יצחק בן-ניסים (זיטו). טל. 244044

אור יום בבית עם פלש
* מבחר גדול של פלשים במחירים נוחים.
* מקרני שקופיות וסרטים במחירים שונים.
* הגדלת גלויה (9/13) ב-40 אגורות.
* צלומי פספורט — בן רגע!

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

הנהלת חשבונות בירושלים
(בפיקוח משרד העבודה).
NATIONAL, כתיבה במכונה — חודש!
בית"ס „הפקיד", י. פורמן, בצלאל 18.
פקידות כללית — 4 חודשים!

דו"ח מיוחד

הביזיון של מסקנות "שואת מינכן" - עובד בכיר לא נענש

מפני שהוא חולה־לב; עובד אחד הוענש מפני שממילא עמד לפרוש לפנסיה

שעירים לעזאזל

ראש־הממשלה גולדה מאיר היי־תה צריכה לגייס השבוע את מלוא כישרונה הריטורי, כשעמדה על דוכן ה־כנסת, כדי לא להגיד שום דבר. במשך שעה שלמה היא עמדה ופיטפטה על מימ־צאי ועדת קופל, שנקראה לחקור את ה־מחדלים הביטחוניים שגרמו לשואת מינ־כן, ולא חידשה דבר.

נציגי גח"ל, החברים בוועדת־החוץ־וה־ביטחון, הקימו קול־זעקה על שגם בהם לא נתנו אמון, וגילו להם רק את אפס קצהו של דו"ח הוועדה, "הספר הירוק", המשתרע על פני 500 עמודים.

גם נאומה החמקמק של גולדה וגם הסתרת הדו"ח מחברי ועדת־החוץ־והבי־טחון הנאמנים, נועדו אולי ליצור את ה־רושם כי יש בו דברים סודיים שאין לג־לותם אפילו לנאמנים שבנאמנים, מחשש פן ידלפו החוצה.

לרוע המזל היתה זו רק הצגה. כי אי־לו היה דו"ח צוות קופל מתפרסם במ־לואו, הוא היה מדהים את הציבור לא בגילויים שבו ולא בסודות שבו. התדהמה היתה נגרמת כתוצאה ממה שאין בו.

הדו"ח, שחלקו הגדול מורכב מעדויות אנשי השב"כ — שירות הביטחון הכללי — מצביע אומנם על מחדלים, רשלנות, בטלנות, חוסר תושיה והעדר כוננות. אבל כל אלה נחשפים רק לגבי הדרגים הנמוכים בזרועות הביטחון השונות, דר־גי הביניים, עם נגיעה קלה, בעדינות ובז־הירות, בדרגים קצת יותר גבוהים. יותר משהוא מחפש אשמה במישהו, מחפש ה־דו"ח, באמצעות תקנות ותקדימים, מדוע אין להאשים באחריות כל מיני גורמים.

עונש בדרג נמוך

שלושת עובדי־המדינה, שניים משי־רות הביטחון והאחד , שהתבק־שו על־ידי ראש־הממשלה להגיש את התפטרותם משירות המדינה בעקבות מימ־צאי הדו"ח, הם דוגמא בולטת לנסיון לתלות את האחריות לכשלון מינכן ב־דגי־הרקק, מבלי לתבוע מהאחראים ב־דרגים העליונים יותר לתת את הדין.

ואין מדובר כאן רק על הדרג המי־ניסטריאלי. בין אלה שהתפוטרו ובין ה־שרים הממונים עליהם, עדיין קיימות דר־גות רבות בסולם ההיראַרכיה הפיקודית והמבצעית. אף אחד מאלה לא ננזף, לא נקרא לסדר, לא נתבע להסביר, לא הת־בקש לפרוש מתפקידו.

אם ליישם את מה שאירע כתוצאה ממסקנות דו"ח צוות קופל, למיבנה של גדוד צבאי, הרי אלה שנדרשו להסיק את המסקנות הם קצינים בדרג של מפק־די מחלקות, כשמפקדי הפלוגות ומפקד הגדוד, הממונים עליהם, יוצאים נקיים מכל ביקורת.

עוד יותר מזה. כתוצאה מהאיפול ה־צנזוראלי שהוטל על מסקנות הוועדה, החלו לדלוף ידיעות כאילו נמנעה גולדה מלהסיק את המסקנות לגבי עובד־מדינה בכיר, האחראי ישירות לכישלון,

לעומת זאת הוסקו המסקנות לגבי אישיות אחרת, שיש לה רק נגיעה שולית ועקיפה בפרשה, משום שהיא עמדה מ־מילא לפרוש משירות המדינה, ולצאת ל־פנסיה.

יותר כסף — יותר קצינים

זה מה שנוגע למישור האישי. ב־מישור המבצעי נראה כי המסקנות הן נטולות תוכן ממשי הרבה יותר, וזו הסיבה העיקרית להסתרתן.

עוד לפני שהגיעו מסקנות הדו"ח לידי גולדה ננקטה כבר שורה של צעדים, ש־ככל הנראה יהיו אלה הצעדים העיקריים המתחייבים מתוך הדו"ח. תקציב האב־טחה הישראלית בחו"ל הוגדל בכמה עש־רות מיליוני ל"י. גם מיספרם של קציני־הביטחון הישראליים בחו"ל הוגדל במידה ניכרת.

כך, אחת אחת, התממשו כל החששות שהתעוררו עם מינויה של ועדת קופל לתפקידה. תוצאה זו התבקשה מעצם הר־כבה של הוועדה. שכן ברור שאם ממנים ועדה בדרג של רבי־סמלים, הם לא יח־קרו רבי־סרנים, ואם ממנים ועדה של סרנים, הם לא יבקרו מעשיהם של אלו־פים. הדרג של ועדת קופל, דרג של פקי־דים בכירים הקשורים למימסד, הצביע מראש על מימצאיה ועל מגבלותיה.

גולדה נאחזה במימצאי הוועדה כמוצאת שלל רב. שכן הדו"ח, שתלה את עיקר ההאשמות לכישלון מינכן בקציני־ביטחון ובאמצעי תיקשורת בלתי מספקים, סייע לה לנער מעל עצמה את האחריות האי־שית לתבוסה, ולהמנע מלהעניש אפילו אחד מצוות עוזריה, יועציה ופיקודיה ב־תחומי השירותים הביטחוניים.

מה שצריך להבין שאין מדובר כאן בשאיפה לעריפת־ראשים. אין שום לחץ ציבורי להעניש דווקא מישהו על מחדל — וזה בדיוק הדבר שעשתה גולדה לגבי שלושת השעירים לעזאזל שמצאה. הליי־קוי אינו אישי, ואינו קשור רק בהחלפת עובד זה או אחר. הכישלון נבע מאווירה כללית, מתפיסה לקויה, מצורת פיקוח בלתי מהימנה, מדיווחים בלתי נכונים, מ־חוסר יכולת להערכת־מצב יעילה. כדי לשנות את כל זה אין זה מספיק לתקוע ב־חצוצרה, להכריז על כוננות ולערוף כמה ראשים בלתי־נכונים לראווה.

דרוש בדק בית הרבה יותר יסודי. גול־דה אינה יכולה לעשות זאת, כי זה מחייב בין השאר גם את סילוקה כמי שאחראית לפעולות אלה.

בורחים מהבעיות

בדמה שגולדה והממשלה, בחרד־תם לתדמיתם ולניעור חוצנם מאח־ריות לכל מה שקשור עם כישלון או תבוסה, אינם תופסים עדיין את משמ־עותו של הטירור הערבי בגילוייו האח־רונים.

לגביהם זו עדיין חזית שולית. הם אי־נם רואים את השלכותיה לטווח ארוך ואת משמעויותיה לגבי שטחי־חיים שונים במדינה. כמה תופעות שאירעו בשבוע האחרון היו צריכות להדליק אור־אדום של אזהרה, אך במקום זה הם רק גרמו להתמרמרות. יותר ויותר ידיעות הצביעו על כך שלהיות ישראלי בחו"ל הופך להיות למצב בלתי נסבל.

● בבית־המלון ליאונרדו דה־וינצ'י ברומא, שם נוהגים אנשי הצוותים של אל־על להתאכסן בעת שהייתם ברומא, התבקשו הישראלים לפנות את המלון ו־לשחרר את בעליו מההסכם. לבעלי המ־לון נמאסה השמירה הקבועה על שעריו המבריחה תיירים ואורחים רגילים.

● פקידים בכירים בוושינגטון רמזו לשגרירות ישראל לצמצם את מיספר ה־ביקורים של משלחות רשמיות ופקידים בכירים בארצות־הברית, מכיוון ששירותי־הביטחון האמריקאיים אינם מסוגלים לע־מוד בעומס האבטחה של כולם.

● ירידה ניכרת בתיירות וביטול המו־ני של הזמנות לטיסות לישראל, הצביעו על פסיכוזה כמעט המונית, שהביאה ל־הודאה רשמית מצד מנכ"ל משרד התיי־רות על הצימצום הצפוי במימדי התיירות לישראל.

עם כל אי־הנעימות הכרוכה בכך, יהיה זה רק מעשה של בת־יענה, להתעלם מ־הישגה של קבוצת טירור ערבית קטנה אחת, שהצליחה להכניס את העולם כולו לפאניקה בכל מה שקשור לישראלים ו־ישראל, הפכה את ביטחונם האישי של ישראלים בחו"ל, לפחות מבחינה תיאור־טית, לעניין מביך ומדאיג.

מול מצב זה ניצבה ממשלת ישראל חידלת־אונים, כששריה הבכירים דואגים לשמם הטוב בלבד. נסיונות האיפול וה־השתקה, שנועדו ליצור רושם של פעי־לות סודית שאסור לציבור לדעת עליה, היו רק מסך של טישטוש על חוסר כל מעש, כל יוזמה, כל מחשבה מקורית. במקום להתמודד עם הבעיות שהוצבו ב־פניה, נראה היה שממשלת ישראל בחרה לברוח מהם.

לפני שבועיים, נגד התוכנית לרכז את כל פירסומי משרדי הממשלה בידי גוף מרכזי אחד, שיהיה תחת פיקוחו של סגן ראש־הממשלה. תוכנית כזאת עלולה להו־ציא מידי דיין את אחד ממכשירי השלי־טה העיקריים שלו, המהווה סעיף נכבד בתקציב מערכת הביטחון.

תריסר הבטאונים השונים המוצאים לאור על־ידי מערכת־הביטחון הם אחת הדוג־מאות המובהקות של ביזבוז כספי הצי־בור. רובם ככולם מודפסים על נייר כרומו יקר, בהדפסות צבעוניות, בעריכה גראפית מהודרת. רק תוכנם, לרוע המזל, אינו מעניין בדרך־כלל את הקוראים אלי־הם הם מתגלגלים.

אפילו שבועון מערכת הביטחון, במחנה (שעורכיו מתמנים על־ידי מישרד־הבי־טחון ולא על־ידי צה"ל), הוא חבית ללא תחתית המוצא לאור ללא כל תחשיב של כדאיות. השבועון הכושל — שווע־דת טאוב, אשר התמנתה לחקר פירסומי הממשלה, ביקרה קשות את כפיית החתי־מה עליו על חיילים בשירות קבע ועל

(המשך בעמוד 16)

במדינה

(המשך מעמוד 15)

אזרחים עובדי צה"ל — נושא גירעון ה־מגיע לחצי מיליון ל"י בשנה. כל גיליון של במחנה היוצא לאור עולה למשלם המיסים עשרת אלפים ל"י — סכום עתק המסתכם כמעט בכל הוצאות הייצור של שבועון רגיל.*

השבועון מודפס על נייר זול יותר המסופק למערכת־הביטחון. אילו היו מייצרים אותו במחירי השוק הקיימים לגבי עיתונים אחרים, היה הגירעון גדול עוד יותר.

מאחר שלפי המימצאים מיספר הקור־אים של בטאוני מערכת הביטחון הוא מצומצם ביותר, ומאחר שעורכיהם נז־הרים מעיסוק בעניינים פוליטיים, נש־אלת השאלה: מדוע מעוניין דיין כל־כך בקיומם?

התשובה נמצאת אולי בכותבים, ולא בקוראים של בטאונים אלה. בטאוני מע־רכת הביטחון, כמו תחנת השידור ה־צבאית גלי צה"ל, מספקים חלטורות ב־שפע לשיכבה שלמה של עיתונאים אז־רחיים, קושרים אותם בצורה זו למע־רכת הביטחון, הופכים אותם להיות תלויים, לפחות בחלק מפרנסתם, במע־רכת זו.

למי שגורלו הפוליטי תלוי במידה לא מעטה בתדמית הנוצרת על־ידי אמצעי התיקשורת, זהו יתרון חשוב מאוד.

ההסתדרות

עניין של תום־לב

הבוסים של ההסתדרות עשו את הכל כדי שתפרוץ שביתת הרופאים.

הבוסים של ההסתדרות עבדו קשה כדי להביא לפרוץ שביתת רופאי קופת־חולים. הם לא נחו עד שפרצה השביתה.

ביום הראשון של השבוע השיגו את מבוקשם. השביתה פרצה. ההסתדרות איי־מה לפנות לבית־המישפט לעבודה כדי להפסיק אותה בכוח.

כמה ימים לפני כן עמדו שליחיהם של אותם הבוסים בבית־מישפט אחר, כדי להשיג את המטרה ההפוכה: הסרת כל המיכשולים להכרזת השביתה.

שופטים ושוביתים. שביתת הרופ־אים נמנעה שבוע לפני כן (העולם הזה 1832) הודות לצו־מניעה שהוציא השו־פט אליהו מני בביתו, בשבת, לפי בק־שתם של אורי אבנרי, אלכס מסיס וסיעת העולם הזה — כוח חדש בהסתדרות. ה־שופט אסר על אשר ידלין להיכנס לתפ־קיד יו"ר מרכז קופת־חולים עד לבירור חוקיות בחירתו. הרופאים הסתפקו בכך, דחו את שביתתם.

יתכן שהשופט מני לא האמין למשמע אוזניו, כאשר שמע את התגובה ברדיו, במהדורת חדשות־הצהריים למחרת היום: „הוועדה המרכזת של ההסתדרות," נאמר בהודעה, „הביעה את תמהונה על כך ש־שופט מחוזי הוציא צו־מניעה נגד מרכז קופת־חולים במעמד צד אחד..."

במיסמכים שהוגשו בבית־המישפט וצו־טטו בהרחבה בעיתונות וברדיו, השתמ־שו שליחיו של מרכז קופת־חולים במילים חריפות עוד יותר. הם האשימו את נציגי תנועת העולם הזה ב„הטעיית" בית־ה־מישפט ו„בזדון", הצהירו בשבועה כי הבקשה הוגשה „שלא בתום־לב, ולא ה־דאגה לחולים היתה הסיבה לבקשה..."

ההטעייה: נציגי תנועת העולם הזה הע־לימו מעיני השופט תיקון מסויים בתקנון קופת־חולים.

אחרי ימים אחדים, ביום רביעי בבוקר, בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, בפני השופט שלמה לבנברג, היתה כבר הודעה אחרת לגמרי בפיו של פרקליט קופת־חולים, עורך־הדין אברהם פולונסקי. „אני מבקש למחוק מהמיסמכים שהגשתי את כל ההאשמות נגד ח"כ אורי אבנרי ו־אלכס מסיס. הם לא הטעו את בית־המיש־פט," אמר הפרקליט הוותיק, מי שהיה ב־משך שנים רבות נשיא הסתדרות עורכי־הדין, „הם הציגו בפני השופט מני את התקנון שקיבלו ממרכז קופת־חולים..."

ההסבר הלשוני המוזר בהצהרות הפומ־ביות ובהודעות בפני בית־המישפט: „פ־קיד לא־אחראי," הסביר פולונסקי, „המ־ציא למסיס טופס בלתי־מעודכן של ה־תקנון..."

הצו בוטל. עו"ד אמנון זכרוני, שהוא עצמו חבר ועדת הביקורת המרכזית של ההסתדרות, הסביר לשופט לבנברג כי אפילו התיקון, שנעלם מידיעת סיעתו כ־שפנתה לביתו של מני, אינו משנה את המצב. לפי התקנון חייבים מוסדות קו־פת־חולים לכלול את נציגי כל הסיעות בהסתדרות. אולם הסיעות החדשות שנכ־נסו להסתדרות ב־1969 אינן מיוצגות ב־מוסדות אלה. ממילא אין המוסדות חו־קיים.

השופט לבנברג דחה את השמיעה ב־משך כמה שעות. הוא רצה לקרוא קודם את ההשמצות שנכללו בפרוטוקול של ה־וועדה המרכזת. אחרי שקרא אותן, גינה בהחלטתו בחריפות את הודעת צמרת ה־הסתדרות נגד בית־המישפט.

אולם לעניין עצמו היה לבנברג יותר מסוייג. הוא החליט שאינו מוסמך ל־החליט אם תקנון קופת־חולים הוא „סביר" או לא, אלא רק אם הוא „חוקי". אם נתקבל כחוק, החליט השופט, הוא חוקי — ואין הוא יכול להתערב, אפילו אם הוא בלתי־סביר. משום כך ביטל את צו־המניעה.

אולם היתה זאת רק המערכה הראשו־נה. הדיון על העניין עצמו יתקיים בחו־דש הבא — ועד אז יוכלו הרופאים לש־בות ברציפות.

אבנרי, זכרוני ומסיס בבית־המישפט
סביר — לא, חוקי — כן

---

* לשם השוואה — **העולם הזה**, שאי־נו נעזר בסיבסוד ממשלתי ובהחתמות־כפייה, הוא שבועון המקיים את עצמו ללא כל תמיכה מצד איזה שהוא גוף.

דו"ח מיוחד

על המיבצע שהוכן בסודי סודות - בו פוצץ הרב גורן את כל חישובי הבוסים שתמכו בו

שופר מול הכותל: הרב שלמה גורן בפעולה

בשנים הארוכות בהן כיהן כרב צבאי ראשי זכה הרב־האלוף שלמה גורן לכינוי הלגלגני: „הרב־אלוף".

השבוע הוכיח כי היה בהחלט ראוי לתואר. הוא ניהל מערכה בה גילה את כל סימני־ההיכר של אמן האיסטראטגיה והטאקטיקה: ריכוז־כוחות, ניצול האפ־תעה, פריצה מוחצת, איגוף האוייב, חי־סולו הגמור.

בלשון פחות צבאית: בערמו־מיות עילאית הצליח גורן להטעות את כולם, לבלבל את כל האויבים, ולהשיג את שלו בצורה מפתיעה ביותר.

הכוונה אינה לבחירת גורן עצמו כרב ראשי אשכנזי, אלא לבחירת הרב עובדיה יוסף לרב ראשי ספרדי.

הבחירה הראשונה היתה מו־נחת בכיס. השנייה היתה תוצאה של מהלך גאוני.

גורן הצביע בעד יוסף

כאשר ניגשו 150 חברי הגוף הבו־חר, נציגי־רבנות ונציגי־ציבור, אל שתי הקלפיות, היה ברור לגמרי: חלק מהם יצביעו בעד גורן ונסים, חלק יצ־ביעו בעד אונטרמן ויוסף.

כך גם תואר הדבר במאמרים ובפר־שנויות. בקאריקטורה מצויינת, צייר ה־קאריקאטוריסט זאב (פרקש) מירוץ של שני זוגות אופניים כפולים: זוג אחד של גורן־נסים, זוג שני של אונטרמן־יוסף.

אולם תוצאות הבחירות הוכיחו כי היתה זאת אשלייה גמורה.

כל אחד מ־150 הבוחרים מילא שני פתקים נפרדים — אחד אשכנזי, אחד ספרדי. הוא ניגש אל שתי קלפיות נפ־רדות, שילשל לאחת מהן את בחירתו האשכנזית. לשנייה את בחירתו הספרדית. כך נבחר כל רב על־ידי נציגי שתי העדות.

אילו היו הנבואות נכונות, היה מיספר הקולות של גורן ונסים צריך להיות שווה. אולם ההיפך נכון.

גורן קיבל 89 קולות, לעומת 59 של אונטרמן. נראה כי 2 נמנעו.

עובדיה קיבל 81 קולות, לעומת 68 של נסים. הפעם נמנע רק אחד.

פירוש הדבר: עובדיה יוסף קיבל לפחות 20 קולות מקרב בו־חריו של שלמה גורן. יתכן מאוד שגורן עצמו היה ביניהם.

זה היה המהלך המדהים של גורן — מאותם מהלכים מפתיעים לגמרי, המכ־ריעים קרבות היסטוריים.

כניעה - למראית עין

איך נולדה האגדה של צמד גורן־נסים?

בראשית הקרב ניסה שלמה גורן לחסל בבת־אחת את המועמדות של אונטרמן ונסים גם יחד. הוא הציע להגביל את גיל־המועמדים לרבנות הראשית — תחי־לה ל־70, ולאחר־מכן הציע ל־75.

כשני המיקרים היה גרזן גיל־הפרישה עורף גם את אונטרמן, שהוא בן 90 או 91 (הגיל המדוייק אינו ידוע, כי הרב מנכה לעצמו כמה שנים), וגם את נסים בן ה־76.

הצעה זו נגנזה על־ידי צמרת מיפלגת־העבודה. איש אינו יודע מדוע בדיוק הת־אהבו הבוסים האתיאיסטיים של מיפלגת־העבודה ברב נסים, שעשה להם צרות לא־מעטות. יתכן כי ההסבר גלום באי־שיותו של אחד העוסקים בשטח זה, ח"כ המערך יצחק קורן, איש רחב־מידות ובעל קול מדנדן, שבתו נשואה לח"כ גח"ל משה נסים, שהוא בנו של הרב.

אולי היה זה קורן ששיכנע את יעקוב שימשון שפירא. על כל פנים, יש"ש החליט לבטל את הגבלות־הגיל המו־צעות, ולהביא לבחירתם של גורן ונסים. הדבר גם היה דרוש כדי להפריד בין

המפסידים: רבנים ראשיים לשעבר, אונטרמן וניסים

כיחידי מבין ארבעת המועמדים — מצע־בחירות, בו הבטיח להקל בענייני הלכה, לנהוג על־פי בית־הילל. בכך ביקש לרכוש נפשות מבין הבוחרים המתונים, מאנשי מיפלגת־העבודה והמפד"ל.

אותה שעה קמו כל אויבי הרב נסים, ובראשם אליהו אלישר, העסקן הספרדי הוותיק (שאחד מאבותיו האשכנזיים הובא מצפון אירופה לכהן כאן כרב ספרדי, והפך ספרדי מיקצועי). הם ניהלו תעמולת־בחירות תוקפנית לטובת המועמד המפתיע.

למראית־עין, היה כל זה טכסיס של אונטרמן דווקא, כדי לחתור תחת נסים, שהתחבר עם גורן.

כך האמין נסים. כך האמינו הבוסים המיפלגתיים. סיכוייו של יוסף נראו אפסיים ממש. אבל גורן הנחיל להם אפתעה גדולה.

שילטון יחיד

ב שביל גורן, היה הניצחון שלם. בחירתו של עובדיה יוסף היוותה גולת־הכותרת לניצחונו שלו עצמו. כי תודות לבחירה זו:

- **יכול גורן להוכיח כי לא נבחר כרב־מטעם, על פי צו הממשלה האפיקורסית. ולראייה: נבחר גם עובדיה יוסף, שהשילטון בהחלט לא רצה בו.**
- הוכח כי החוגים הקיצוניים נוצחו בקרב אמיתי. הם לא ערקו מן הקרב

91 ו־76 באו בני 54 ו־49, דבר שלא הושג עדיין בצמרת המדינה.

אולם מכל בחינה אחרת, ההבדל הוא פעוט.

נאמני המיפלגה

ה רב גורן הוא אופורטוניסט מטבעו, אדם המתאים את עמדותיו בכל מצב לצרכי הקאריירה האישית שלו. היה כדאי לו, הפעם, להופיע באיצטלה של מתון ומקל, שיפתור את כל הבעיות. מחר יוכל להופיע באיצטלה אחרת, כמחמיר ומגן ההלכה, אם הדבר יהיה דרוש לקידום שילטונו. הוא כבר רמז על כך בטלוויזיה, שעות מעטות אחרי בחירתו.

הרב עובדיה יוסף יכול להקל בעניינים מסויימים, אך גישתו הכללית היא אורתודוכסית־חשוכה, והוא אחד התומכים הנלהבים ביותר של הכפייה הדתית בישראל, כולל שיחרור בחורי־ישיבה והנהגת חוקי כפייה.

הרבנות החדשה תשמש, לפי שעה, קלף בידי מיפלגת־העבודה כדי לשים קץ למילחמה בכפייה. בחירת גורן תשמש תירוץ להסרת כל חוק ליברלי, כולל הצעת־החוק המינימליסטית של ל"ע בעניין „פסולי החיתון".

רבנות „מתונה"־כביכול עלולה להיות גרועה יותר מאשר רבנות נוקשה. כי רבנות נוקשה מוכיחה לכל כי יש צורך במילחמה פעילה לשבירת הכפייה הדתית. רבנות „מתונה" עלולה להרדים את

„מיבצע נפלאות" להפלת ניסים

אונטרמן ונסים, לגייס את נסים נגד אונטרמן.

גורן קיבל את הדין. הוא רצה מאוד־מאוד להיות רב ראשי. היה ברור לו כי יוכל להשיג זאת רק בעזרת מיפלגת־העבודה והמפד"ל.

הוא הבטיח למיפלגת־העבודה לסדר את כל הבעיות הבוערות של השילטון — כגון פרשת זוג־הממזרים — והסכים לבחירת נסים — למראית־עין.

בן־פורת יוסף

א ולם גורן לא רצה להיות רק רב ראשי. הוא רצה להיות גם השליט הבילעדי ברבנות.

על כן תיכנן בסתר את המיבצע שאפשר לכנותו בשם־צופן: „מיבצע ניפלאות", להבדיל מ„מיבצע נסים".

כי נסים הוא איש תקיף. במשך 17 שנים ארוכות התבצר ברבנות. הוא חלש על כל ענייניה. ברבנות של נסים־גורן היה גורן מהווה שותף זוטר.

לא על כך חלם גורן בחלומותיו. לכן חשב על עובדיה יוסף.

יוסף בן ה־49 הוא גם למדן גדול וגם בטלן גדול. כמו נסים, הוא יליד עיראק. כמוהו, אין לו השכלה מחוץ לדת, ואין הוא יודע כל שפות מערביות. שלא כמו נסים, הוא בחור־ישיבה — חניך הישיבה העיראקית פורת יוסף בירושלים, שהיא אויבתו המושבעת של נסים, הלוחם בה מזה שנים על רקע עיסקי אפוטרופסות.

ברבנות של גורן—יוסף, גורן יהיה השליט היחידי. הוא ינהל את העניינים. יוסף יסתפק בתפקיד הלמדן הנחבא אל הכלים.

וכך, בשעה שגורן פעל מתוך הסכם גלוי עם נסים, הוא פעל על־פי הסכם סמוי עם יוסף, עמיתו הספרדי ברבנות התל־אביבית. הכל הוכן בסודי־סודות, בתיכנון מדוקדק להפליא.

ברגע האחרון ממש הגיש עובדיה יוסף במפתיע את מועמדותו. הדבר הדהים את כל הגורמים, ששברו כי בחירת נסים תהיה אוטומטית, מטעם השילטון.

עם הצגת המועמדות, פירסם יוסף —

ולא הטילו חרם. בכך קיבלו על עצמם, למעשה, את עול הרבנות החדשה.

- **יקום שילטון בילעדי של גורן ברבנות.**

הרבנות תהיה גם סימפאטית יותר, בעיני הציבור, מבחינת הגיל. במקום בני

הציבור, לספק לשילטון אליבי להמשך הכפייה הדתית, ותוך כדי כך להכשיר את הקרקע לכפייה גרועה עוד יותר.

שילטון המפד"ל לא נשבר. להיפך: במועצת הרבנות נבחרו רק נאמני המיפלגה.

האשלייה הגדולה לפני הבחירות: שני הזוגות בקאריקטורה של זאב ב„הארץ"

אורי אבנרי:

השבוע קיבלתי מעטפה.

היא לא הכילה פצצה.

היא הכילה רעל.

זעקי ארץ אהובה!

מעטפה ממולדת

הלוואי ואפשר היה להתרגש ממילחמת־האיתנים הנטושה עתה בין יגאל אלון ומשה דיין על השילטון בממלכת ההסברה.

הלוואי ואפשר היה להתייחס אליה אחרת מאשר אל מריבה קטנה בין שני עסקנים מן המניין, המתקוטטים על עוד קצת תקציב ועוד קצת שררה.

הלוואי ואפשר היה לומר: אלון היונה, תוכניתן־השלום המיקצועי, רוצה להציל את ההסברה מידי הנץ חסר־המעצורים, משה דיין.

אבל בשטח ההסברה, דרוש מיקרוסקופ כדי להבחין בהבדל בין השניים. השאלה היחידה היא מי מהם גרוע יותר.

כאילו כדי להוכיח זאת סופית, נשלחו השבוע בדואר לאנשים רבים בארץ ובעולם מעטפות עבות.

היו אלה חבילות ממולכדות. אך הן לא הכילו פצצה, אלא רעל.

גילגולי האימפריה

אלה הן 12 המפות, בכרזת מישרד החינוך והתרבות. המפות מתיימרות להיות, לפי הסדר: בית ראשון, בית שני, רומא וביזנטיון, הצל־בנים, ממלוכים ועותמאנים, דרישת הציונים בפאריס, המנדאט המקורי, פלשתינה (א"י), חלוקת 1947, גבולות מילחמת העצמאות, קווי הפסקת־האש עם טווחי תותחים ומטוסים. המפות נשלחו ממרכז ההסברה של משרד החינוך.

מפעלי אלון ושות'

המיסמך העיקרי שנמצא במעטפות היה גיליון גדול, שנשא את הכותרת „גבולות בטוחים ומוכרים". הוא הכיל 12 מפות מאירות־עיניים.

כבר המבט השיטחי הראשון הוכיח כי מטרת המפות האלה היא להוכיח כי ארצנו ההיסטורית כוללת נתחים שמנים מלבנון, סוריה, עבר־הירדן וסיני.

תחילה לא הבחנתי בשם המו"ל. חשבתי שזוהי כרזת־תעמולה של תנועת החרות או הרב מאיר כהנא, והתכוננתי לזרוק אותה לסל. בעבר קיבלתי לא פעם בדואר כרזות כאלה מטעם הד"ר ישראל אלדד־שייב, שאזרחי ישראל הרחיקוהו מן הבמה הציבורית בבחירות האחרונות.

ואז נוכחתי לדעת כי המו"ל של החומר הוא „מרכז ההסברה במישרד החינוך והתרבות".

תוצרת זו יצאה מבית־חרושת של יגאל אלון ושות'.

אפשר היה להניח כי הראשונה בסידרת המפות תהיה מפת ההתיישבות של השבטים, כפי שאנחנו זוכרים אותה מבית־הספר.

אבל העורכים החליטו להשמיט מפה זו. נראה שהיתה מינימליסטית מדי. כי השבטים ישבו אמנם משני עברי־הירדן, אבל הם לא ניסו לגרש מן הארץ את האדומים שישבו בנגב, את הפלשתים והצידונים שהחזיקו כימעט בכל שפלת החוף, ואת בני עמון ומואב שישבו במרבית עבר־הירדן.

לא נעים. כדאי לשכוח מזה.

לכן מתחילה ההיסטוריה של יגאל אלון במפה מס' 1, הקרוייה „תקופת הבית הראשון, המאה ה־10 עד המאה ה־6 לפני הספירה."

זוהי מפה מרהיבה. היא מראה את מלכותנו מאל־עריש עד הפרת, כשהיא כוללת את כל עבר־הירדן, ואת מרבית סוריה. בין ערי ממלכתנו מופיעות חמת, דמשק, תדמור שבמידבר סוריה, רבת־עמון, קיר־מואב ועזה.

אדם נורמלי המסתכל במפה זו ובכותרת הצמודה לה מוכרח לקבל את הרושם שזאת היתה מלכות־ישראל במשך 500 שנה, ושבני ישראל ישבו בכל המרחב האדיר הזה.

כלומר: שהתגשמה בפועל ההבטחה האלוהית: „ולזרעך נתתי את הארץ הזאת, מנהר מצרים עד הנהר הגדול, נהר פרת." (מפרשים רבים סבורים כי „נהר מצריים" בפסוק זה אינו הנילוס, אלא נחל אל־עריש.)

המסקנה האקטואלית היא ברורה.

מפה — כמו ציור — נחרתת אוטומטית בתודעה ונקלטת בתת־התודעה. זהו אמצעי בדוק לשטיפת־מוח.

זוהי גם דוגמה קלאסית של שקר היסטורי.

אמנם, המיניסטריון־לשיחזור־ההיסטוריה של יגאל אלון הקפיד להוסיף, באותיות קטנטנות, ש„המפה מראה את גבולותיה של מלוכה זו בימי מייסדיה, דויד ושלמה." ובכן — לא במשך 500 שנה, כפי שאומרת הכותרת הרועשת, אלא רק במשך שני דורות. אבל מי ישים לב לקטנות כאלה?

אולם גם בצורה זו, זהו שקר.

בימי דויד היו לישראל כמה ניצחונות זמניים על המדינות השכנות. מדינות אלה נאלצו לשלם לה מס במשך שנים אחדות.

אולם הישראלים לא ירשו מעולם את הארמים, הפלשתים, המואבים והעמונים. להיפך, לא פעם התהפך הגלגל וארם ניצחה את ישראל. ישראל היתה כמעט מנותקת מן הים־התיכון, ושלטה בעיקר בהרים.

(לשר־ההסברה של סוריה לא תהיה כל בעייה להדפיס מפה הפוכה, המראה את ישראל הקדומה כחלק מן הממלכה הארמית. מפה זו לא תהיה פחות שקרנית מזו של עמיתיו במיניסטריון התעמולה של אלון.)

הארמים, המואבים, העמונים והפלשתים ישבו על אדמתם שלהם, כשם שישראל ישבה על אדמתה. המילחמות בין עמים־אחים אלה היו תכופות — עד שקמה, לשעה קלה, הקואליציה הגדולה של עמי ארץ־ישראל וסוריה נגד הכובש האשורי. אבל זה אינו מופיע במפה.

כמו שהיא, המפה היא דוגמה קלאסית של שטיפת־מוח.

גבולותיו של סוכן רומאי

המפה מס' 2 מתיימרת להראות לנו, כפי שמכריזה הכותרת, „תקופת בית שני, המאה ה־6 לפני הספירה עד המאה ה־1 אחרי הספירה."

המסתכל מתרשם כי במשך 600 שנים אלה שלטה ישראל כמעט בכל ארץ־ישראל משני עברי הירדן, וגם בחלק נכבד מאוד של סוריה.

ושוב, רק האותיות הקטנטנות מספרות שמפה זו מראה, למעשה, רק את ממלכתו של הורדוס, שארכה 33 שנים בילבד.

הורדוס היה אדומי* שהתייהד איכשהו (בוודאי לא לפי מושגי הרב פרוש) ושירת את הרומאים. למעשה לא היה אלא מעין קצין־מחוז מטעם רומא, שהצטיין באינטריגות־של־חצר ברומא והרחיב, בצורה זו, את השטח שנמסר על־ידי הקיסר לשליטתו.

לגבולות הורדוס אין שום משמעות היסטורית. הגבולות הקובעים הם תחומי האוכלוסייה היהודית, שהתרכזה אז רק בחלקים מסויימים של הארץ, ובעיקר ביהודה ובגליל.

אוכלוסייה זו התגבשה ב־400 שנות שילטון הפרסים והיוונים בארץ, והתקיימה בארץ בצד אוכלוסייה לא־יהודית גדולה — כגון השומרונים, האדומים, הנבטים, היוונים, ולאחר מכן הרומאים. הרוב המכריע של העם היהודי חי במשך כל התקופה הזאת מחוץ לגבולות הארץ, ולא חלם לבוא אליה אלא כתיירים ועולי־רגל.

זוהי האמת. המפה היא שקר.

עוד חתיכה מסוריה

לא ברור מה רוצה להראות המפה מס' 3, המראה את „פלסטינה", על שלושת חלקיה דאז, בימי השילטון הרומאי והביזנטי, מהמאה ה־1 עד המאה ה־7.

---

* אולי נכון יותר לומר „ערבי", מושג שהתחיל לקבל משמעות בתקופה ההיא.

לגבולות הארץ בימים ההם לא היתה אלא משמעות מינהלית — מכיוון שגם כל הארצות השכנות היו כפופות לאותו שילטון קולוניאלי, והצבא הקיסרי שלט בי־מרחב כולו. שום שיקול צבאי לא השפיע על התיחום.

האוכלוסיה היתה כולה לא־יהודית, מלבד שניים—שלושה מרכזים יהודיים קטנים (טבריה, ציפורי, לוד).

אם כן, מה באה מפה זו להוכיח? מה הקשר בינה ובין „גבולות בטוחים ומוכרים״?

גם זהו תרגיל של שטיפת־מוח. המסתכל השיטחי מתבקש להתרשם כי בתקופה זו כלי לה הארץ את כל השטח משני עברי הירדן ורמת־הגולן המורחבת, ושזה היה צורך איסטראטגי־ביטחוני.

אוי, פלסטין הערבית!

המפה מס׳ 4 מראה את „הכיבוש הערבי — המאה ה־7 עד ה־11.״

כאן אירעה תקלה נוראה. אני מציע לשר אלון לחתוך מפה זו מן הכרזה, וזאת במהירות מירבית, לפני שתיפול, חלילה, לידי הגברת גולדה מאיר.

כי המפה סותרת, בהיסח־הדעת, את אחת מטענות־היסוד של מכונת־התעמולה של גולדה, אבן ותומכיהם מימין: שמעולם לא היתה קיימת ארץ בשם פלסטין בתקופה הערבית, וכי רק הבריטים, בימינו, המציאו את פלסטין הערבית ואם העם הערבי הפלסטיני.

המפה מראה כי הכובש הערבי, במאה השביעית, חילק את הארץ לשני מחוזות. צפון הארץ נקרא ג׳ונד („מחוז צבאי״) אל־אורדן (ירדן), ואילו עיקר הארץ נקראה „ג׳ונד פלסטין״.

מסתבר כי פלסטין היתה קיימת בתודעה הערבית, כאיזור ייחודי, מאז היום הראשון של הכיבוש, ובמשך 1300 שנה.

חוץ מזה, אין המפה מראה דבר. כל המרחב היה תחת שילטון ערבי. הגבולות לא היו אלא לצורך נוחיות מינהלית. לא היתה להם משמעות צבאית וביטחונית.

היהודים בארץ קידמו את פני הערבים כמשחררים, ותחת השילטון הערבי החל היישוב היהודי המדולדל לגדול מחדש. כאשר הסתערו הצלבנים על הארץ, לחמו נגדם היהודים והערבים בצוותא, שכם־אל־שכם, באחוות־עמים נואשת.

דם היהודים והערבים נמהל בחוצות ירושלים וחיפה על־ידי חרב הכובש הנוצרי האכזרי, שטבח את בני שני העמים ללא אבחנה.

(מחברי המפה לא ידעו, כנראה, על קיום ישוב יהודי ועתיר־גבורה בחיפה. אין הוא מופיע במפה בין „המרכזים היהודיים״ בארץ.)

ציונות בצל הצלב

כך אנו באים אל המפה מס׳ 5 — „הצלבנים, המאה ה־11 עד ה־13.״

לגבולות ממלכת־ירושלים הצלבנית, שלא כמו גבולות מחוזות־המינהל הרומאיים, הביזנטיים והערביים, היתה משמעות צבאית מובהקת. הצלבנים הקימו מדינה מוקפת אויבים, והיא חיתה כל ימיה על חרבה.

מתוך הזדהות אינסטינקטיבית עם הממלכה הצלבנית, ציירו אנשי־אלון מפה נדיבה. היא מראה את גבולות הממלכה בשיא פריחתה והתפשטותה, שנמשכה רק כעשרים—שלושים שנה.

במשך 170 מתוך 200 השנים המופיעות בכותרת המפה, היתה הממלכה הצלבנית קטנה הרבה יותר מזו המצויירת במפה. במרבית הזמן היו אשקלון ועזה בידי המצרים, ובמשך מחצית הזמן היתה ירושלים בידי הערבים. אבל את זה לא היה כדאי להראות — שמא יזיק הדבר לחזון ה„גבולות הבטוחים והמוכרים״.

הלקח האמיתי של תקופת הצלבנים, שאינו מסתמן במפה, הוא שמדינה צבאית זו, שהעדיפה תמיד שטחים על שלום, לא ידעה במשך 200 שנה אף יום אחד של שלום, וזאת למרות ששלטה כימעט כל ימיה על כל החוף הסורי והלבנוני, והצליחה כמה פעמים לפלוש ללב מצריים.

קצת בורות פטריוטית

המפה מס׳ 6 בהיסטוריה של אלון מעניינת רק מבחינה אחת: היא מגלה שהפטריוטיזם של המחברים עולה בהרבה על השכלתם.

על כל פנים, מי שכותב „שילטון ממלוקי״ במקום „ממלוכי״, בוודאי בקיא יותר בשפה הפולנית ובהיסטוריה של ליטא מאשר בשפה הערבית ובהיסטוריה של ארץ זו.

הגבול בין הארץ ומצריים — שני אזורי־שילטון של הממלוכים, ולאחר מכן של העותמאנים*, זז פעמים הרבה, בהתאם ליחסי־הכוחות בין קושטא וקאהיר. לא היתה לו משמעות עד 1906, כאשר הבריטים (בשם מצריים) דחפו את הגבול עד לקו אילת—רפיח, שהפך לאחר מכן גבול המנדאט.

המחברים טועים כשהם טוענים שזה היה „גבול שביתת הנשק 1949—1967״. באותן שנים היתה רצועת עזה מחוץ לגבול זה. אבל גישה לאומית מחפה, כידוע, על בורות ורשלנות. מעניין שרצועת עזה או אשקלון היתה קיימת פעמים רבות בהיסטוריה.

* שבט תורכי שכבש את אסיה הקטנה וקושטא, הוא נקרא על־שם מנהיג קדוש של השבט, עותמאן או עוסמאן. באירופה שובש השם והפך עותומאן.

ציונות עד הליטאני

המפה מס׳ 7 מעניינת במיוחד. היא מראה את „התביעות הציוניות בוועידת השלום בפאריס 1919״.

עד כה ראיתי מפה זו רק בפירסומי־תעמולה ערביים. כי היא מוכיחה, לדעת הערבים, את השאיפה הציונית

מפת שייב

מפת „מלכות ישראל״, מן הנילוס עד הפרת, שהופצה במשך שנים רבות על־ידי קבוצת הד״ר ישראל שייב־אלדד, ונוצלה על־ידי התעמולה של ארצות ערב.

מפת אלון!

מפה דימיונית של הבית הראשון, מנחל מצריים (אל־עריש) עד הפרת, שבה נפתחת סידרת־המפות בכרזתו של אלון.

הסודית לכבוש את הארצות השכנות ולגרש את אוכלוסייתן הערבית.

עכשיו באים אלון ושות׳ ונותנים גושפנקה ישראלית רשמית מאוחרת למפה זו. היא כוללת את כל ארץ־ישראל משני עברי הירדן, את דרום־לבנון עד הליטאני, את דרום־סוריה ואת איזור אל־עריש בסיני.

כלומר: את כל ארץ־ישראל המערבית, בתוספת חלקים נכבדים מארבע המדינות השכנות.

למפה זו נוסף ההסבר המעניין הבא: „בראשית המאה ה־19 היתה ארץ־ישראל ריקה ושוממה. אוכלוסייתה לא עלתה על רבע מיליון...״

איך נמצאו רבע מיליון בני־אדם בארץ ריקה?

אוכלוסיה של רבע מיליון בראשית המאה, שהכפילה את עצמה עד סוף המאה, לא היתה דלילה כל עיקר, לפי מושגי הימים ההם*. בשטחים רבים של אירופה היתה האוכלוסייה דלילה יותר — ולא עלה על דעת איש לטעון שהם „ריקים״, ועל כן פנויים לכל דורש.

לבנון היא צפון ארצנו

המפות הבאות מראות מה קרה מאז הכיבוש הבריטי, ואי־אפשר היה לזייף בהן הרבה.

מעניין רק לציין פסוק אחד, הזועק ממש מתוך העמוד: „גבולות המנדט היו שונים מאלה שהוצעו על־ידי התנועה הציונית. בצפון הועבר חלק חשוב של ארץ־ישראל, לרבות נהר הליטאני, ללבנון, וחלק אחר לסוריה.״

דרום־לבנון לא הופיע כחלק מארץ־ישראל במפות הקודמות. מחברי מפה זו אינם מספרים איך נולדה התביעה הציונית המכסימלית בפאריס: יוזמיה היו הבריטים. הם השתמשו בציונים בנסיונם להעביר שטחים גדולים מסוריה ולבנון, שעמדו להפוך ארצות־מנדט צרפתיות, לפלסטיין, שעמדה להימסר למנדאט הבריטי. הדבר היה דרוש לבריטים כדי לשלוט על מוצא הנפט העיראקי לים־התיכון.

עכשיו הופך הטכסיס הבריטי לנימוק תעמולתי ישראלי.

לפני כמה ימים אמר עזר וייצמן בצחוק ש„כדאי לקרוא להבא לדרום־לבנון בשם צפון־ישראל״. הצחוק של וייצמן הוא הרצינות של אלון.

דומני שזהו המיסמך הרישמי הראשון של ממשלת־ישראל הקובע כי דרום לבנון, עד הנהר ליטאני, שייך לארץ־ישראל, וכמוהו דרום־סוריה עד הרבה מעבר לקו הפסקת־האש.

המפה החסרה

אחרי כמה מפות על גילגולי החלוקה, לפני ואחרי מילחמת תש״ח, באה המפה האחרונה.

היא צויירה על־ידי מנחם בגין, בעשרות מנאומיו נגד „תוכנית־אלון״.

בנאומים אלה, הרחיב בגין את הדיבור על טווחי־תותחים מקלקיליה ועזה, לפי מיטב המושגים של המאה ה־19, כדי להוכיח שאסור להחזיר לערבים את הריבונות על הגדה והרצועה. זהו אחד מעמודי־התווך של בניין תעמולת ארץ־ישראל השלמה.

עכשיו מופיעה תעמולה זו עצמה בצורת ציור. זוהי מפה של טווחי־תותחים ומרחקי־טיסה. הכל כדי להוכיח שאסור להחזיר אף שעל אחד — כפי שמסתבר מתוך המפה בצורה חד־משמעית ביותר. לא את הגדה, לא את הרצועה, לא את דרום סיני.

אולי חבל שמחברי מיסמך זה במישרדו של אלון הסתפקו במפה זו. חסרה, לדעתי, המפה מס׳ 13 — זו שתראה את הטווח של טילי קרקע־קרקע בשנת 1972.

אם תימשך המילחמה בגלל 12 המפות הקודמות, ואי־רצונה של ישראל להחזיר בגללן שטחים, לא תהיה לערבים ברירה אלא לפנות שוב אל ברית־המועצות. במוקדם או במאוחר נעמוד מול טילים סובייטיים או סיניים — טילים קצרי־טווח בידי הערבים, וטילים בינוניים וארוכי־טווח בידי הרוסים.

כדי להתגונן בפני טילים קצרי־טווח, יש לקבוע גבולות בטוחים ומוכרים בדרום־תורכיה ומערב־איראן. כדי להתגונן בפני טילים בעלי טווח בינוני, יש לקבוע את הגבולות הבטוחים בצפון־קווקז וממיזרח לים הכספי.

כדי להתגונן בפני טילים בין־יבשתיים, יש לקבוע שכדור־הארץ כולו מהווה את המרחב הביטחוני החיוני של ישראל.

היכן המפה, מר אלון?

מפת האימפריה

לא, זה לא מצחיק.

12 מפות אלה באות להוכיח, לישראלים ולמי שאינם ישראלים, שגבולות הפסקת־האש הם המינימום הדרוש לביטחון ישראל, וזאת על־ידי אוסף מפות וכותרות היוצרות תמונה מזוייפת של דברי ימי הארץ והעם.

השורשים של עמנו בארץ הם עמוקים ואיתנים, ואינם זקוקים למלאכת־שיכתוב של מיניסטריון־לתעמולה. האמת ההיסטורית מספיקה בהחלט.

שום היסטוריון רציני לא היה נותן את ידו למיסמך זה. הוא הוכן בניצוחם של עסקנצ׳יקים, שבורותם זועקת מתוך המיסמך עצמו.

מה רצו אלה להוכיח?

הם לא באו להוכיח כי הארץ, ועמנו בגילגולין השנים, פרחו תמיד בעיתות של שלום ושיתוף־פעולה. היצירות הגדולות ביותר של תרבותנו הלאומית לא נולדו בעיתות מילחמה והתפשטות מזויינת. הן נולדו כאשר שרר שלום, כאשר הגבולות היו פתוחים, כאשר רעיונות וסחורות נעו לאורך ולרוחב המרחב, והיפרו את עמיו.

העורכים רצו להוכיח כי השטחים הכבו־

(המשך בעמוד 23)

* כל אירופה מנתה ב־1800 כ־187 מיליון נפש. כל צפון אמריקה מנתה פחות מ־6 מיליון.

„אני מוכן למות למען המולדת, א

ת ל־אביב גוססת בקצב מואץ, כאילו היא ממהרת להגיע להלוויה של עצמה.

האוכלוסיה בעיר מזדקנת. במרכז העיר כבר סוגרים בתי־ספר גדולים מפני שאין תלמידים לאכלס את הכיתות המרווחות. רחובות שלימים משנים את פרצופם. דיזנגוף, שעוד לפני חמש שנים היה חלון הראווה הראשי והמפואר של העיר, הפך לרחוב של שוק, עם המון דוכנים למכירת גרעינים ולסחורות ימאים. אין כבר הבדל גדול בינו לבין הרחוב הראשי בשכונת־התקווה.

הסימן הבולט ביותר לגוויעתה של העיר, הוא מותם של חיי הלילה. נעוריה של העיר פרחו ונעלמו יחד עם היעלמם של מקומות המיפגש החברתיים הליליים. הלילה בתל־אביב הופקר לבריונים, ליצא־ניות ולניידות המשטרה. בשבוע שעבר נתקע המסמר האולי־אחרון בארון המתים של לילות תל־אביב. הגולל נסתם על אחד האחרונים במוסדות הבידור שהעניקו לתל־אביב את אופייה וצביונה המיוחדים — הפאב שברחוב פרישמן פינת הטיילת.

פרדי ודוב סגל, זוג אדריכלי־פנים, ילידי רומניה, שבמשך עשר השנים האחרונות היו מארחיה של החברה התל־אביבית, תחילה בדיסקוטק, אחר־כך **בפאב** שעל חוף ימה של תל־אביב, אותו נאלצו לסגור לפני שבוע.

בפנים פרדי סגל (במרכז) משיקה כוסית עם שתיים מאורחותיה, השחקנית גילה א (משמאל) ואשתו של השחקן יוסי בנאי. בשעות הלילה המאוחרות היה מקום כינוס לשחקנים בתום ההצגות, שם התערבו בחברת התיירים הרבים שבאו

כיצד נרצח ה

פורים כך נראה הבאר בפנים **הפאב** באחת מחגיגות הפורים שערכו שם פרדי ודוב. האשה בתלתלים המפנה גבה למצלמה היא פרדריקה סגל. במרבית ימות השנה שימש המקום כמקום מיפגש תרבותי שקט ונעים.

הפאב, שהוקם לפני כארבע שנים במקום בו משתפל רחוב פרישמן אל הטיילת, נועד להיות מועדון סגור של החברה התל־אביבית, שהתעייפה כבר לרקוד בדיסקו־טקים, חיפשה מקום בו אפשר לפגוש זה את זה בשקט בשעות הקטנות של הלילה, ללגום כוסית, אך בעיקר להסב בשלווה ובנחת. תוך זמן קצר הפך המקום, בעיקר בזכות הבעלים המארחים שלו, צמד האד־ריכלים פרדריקה ודוב סגל, לשם נרדף למקום־בילוי־לילי־הגון בתל־אביב.

הכנופיות באות לטיילת

ת יירים היו באים לכאן ישר מנמל־התעופה, משום שזה היה השם היחיד שמסרו להם על תל־אביב עוד בחו״ל. עתונאי־חוץ היו רובצים כאן לילות. כתב טלוויזיה אמריקאי אחד, שהוצב לתל־אביב, ביקש שיכינו לו דירה „בסביבת הפאב.״ דיפלומטים, אנשי עסקים, בעלי מקצועות חופשיים, אנשי קולנוע ובמה — כולם ראו במקום בעל האווירה הנעימה את ביתם.

הפאב מת. יותר נכון — הוא נרצח.

מספר דוב סגל, בעליו של ה„פאב״:

חיסלנו את הפאב מפני שבחצי השנה האו הפסדנו כסף במקום. זה בגלל המצב. בחצי הזאת הפך המקום למרכז של כל הליכלוך החברו בעיר. אנשים הגונים כבר לא יכלו לבוא לשם צריך לומר שלי עצמי כבר לא היה נעים לבוא ל הפאב לא היה עבורי רק עסק. זו היתה תע חברתית. אם אפשר לומר כך, זה היה עסק החלק האישי הוא שהיה העיקר. רצינו לא את הכסף אלא גם את הנשמה. זה ששילמת ש באת להתארח, זה היה מקרי. והרבה שבאו גם לא שילמו בעד המשקאות. הרגשתי שהאו שבאו לשם כאילו באו להתארח אצלי בבית.

בחצי השנה האחרונה החל תהליך שלא היה לכן. פושעים, רועי־זונות ואנשי העולם התחתון חילו לבוא לעסק. תהרגו אותי, אבל אני לא מה עניין אותם אצלי. זה מקום שיש בו אור בו חתיכות, אין בו מוסיקה ואין ריקודים. א מעניין טיפוסים כאלה להיכנס למקום כזה?

כשהייתי בא לפאב בזמן האחרון, היה נעש שחור בעיניים. כל פעם היה קורה משהו אתו שבאים ארבע פרחחים ועושים סקנדל. או שב

...ל לא בשביל הפאב!" - אמר דוב

בחוץ הפאב החייה את הטיילת השוממה של תל־אביב. בימות הקיץ הפך האזור למרכז של בילוי חברתי, משך בני־נוער מכל האזור. המר־פסת הרחבה של **הפאב** הפכה תוך זמן קצר לזירת קרבות לכנופיות פושעים.

עומדים 16 ילדים ואינם נותנים לאף אחד לעבור ואי־אפשר לדבר איתם. פעם הת־קיפו את פרדי ומישהו שהיה במקום היה צריך לירות כדור מאקדח כדי להגן עליה. פעם אחרת ניפץ בחור מסומם אחד בקבוק וניהל קרב במקום. הגיעו לכאן כנופיות של בת־ימים וחולונים, שכאילו יצאו מתוך הווסט־סייד־סטורי.

אינני יודע את מי צריך להאשים במצב הזה. אישית, אינני יכול להאשים את המשטרה. ביקשתי אומנם מהמשטרה ש־יציבו שוטר במשכורת במקום. שרק יעמוד. שלא יעשה שום דבר. אמרו לי: אם ניתן לך — כולם ידרשו. הם צודקים. המישטרה לא יכולה להפלות בין מועדון למועדון. אם נותנים לי שוטר, צריך לתת גם לבאר־של־זונות ברחוב הירקון.

אמר לי סמל משטרה אחד: „כשאני מוציא מהפאב איזה ילד מסומם ומופרע, אני מסכן בכך את חיי. אני יכול עוד לקבל כדור בבטן. חוץ מזה, מה אני אעשה לו? אז הוא יישב 24 שעות. אחר־כך יביאו

פאב

אותו בפני שופט והוא ישחרר אותו. הוא יסתובב שנה בחופש עד המשפט. באותו הזמן הוא יעשה לי תמיד חשבון על שעצרתי אותו. הוא יסתמם עוד פעם ואי־אפשר לדעת מה יקרה. אחר־כך, כשיגיע לבסוף לשופט, הוא יקבל שבועיים מאסר על תנאי. אני אומר לך: לא כדאי להגיש תלונה נגדם ולא כדאי לעצור אותם."

זה מה שאמר לי שוטר ותיק.

„אני מרים ידיים!"

ממשיך דוב סגל ומספר: אין גם טעם לשים שמירה במקום. הנה, כשהיה לי דיסקוטק, שמתי שמירה בפתח. אז מה הם עשו? — הלכו ושרפו לי את הבית. זאת הצרה עם עסק אישי, שתמיד יודעים מי הוא בעל־הבית ואיפוא הוא גר. תמיד יש כתובת עם מי לסלק את החשבון. אז אני לא מוכן להסתכן עוד שישימו לי פצצה בית. אני לא רוצה לחשוש שיהרגו לי את גיא — הכלב שלי — על מזבח הפאב. מה, אני השתגעתי? להיהרג בשביל עסק? אני מוכן להיהרג בשביל המדינה, אבל בשביל פאב אני לא מוכן.

זה פגע חברתי. זו בעיה סוציאלית ולא הבעיה שלי. כולם שואלים אותי: מה אפשר לעשות? אני לא יודע את התשובה. מה, אני סוציולוג? שהעיריה והמשטרה יפתרו את הבעיה. אני מרים ידיים. זוהי בעיה שאני באופן אישי איני יכול להתגבר עליה.

פנו אלי מהמשטרה. המזכיר של ראש־העיר רבינוביץ' צלצל אלי. שאלו אותי למה אני סוגר.

אני מוכרח לספר מה שקרה לי יום אחד כשהבאתי חבר שיכור, אחרי שסגרתי, למועדון אחר. לא רציתי להיכנס וחיכיתי לו בחוץ במכונית, שיראה אם הוא רוצה להישאר שם, ואם לא, אקח אותו הביתה. כיביתי את האורות וישבתי באוטו. פתאום ראיתי מהדלת יוצאים חמישה בחורים, כבני שבע־עשרה וילדה אחת. הם הפילו אותה והתחילו לפרק לה את הפרצוף עם בעיטות בעקבים.

לא הדלקתי את האורות ונסעתי לנפה הצפונית של המשטרה. אמרתי לשוטר התורן: „בואו מהר, שם מרביצים מכות רצח לילדה." הוא הוציא נייר ושאל: „אתה רוצה להגיש תלונה?" „לא," אמרתי לו, „אני רק מודיע לך כאזרח שהייתי עד־ראיה למעשה אלימות."

„בלי תלונה אנחנו לא מטפלים בשום דבר," אמר השוטר.

אז מסרתי את שמי, את כתובתי ואת מספר תעודת־הזהות שלי. השוטר הסכים לרשום מה ראיתי. בסוף הוא שאל: „מי היו המכים?"

„מאיפוא אני יודע?" אמרתי לו.

„אז נגד מי אתה מתלונן?"

„מה זה חשוב נגד מי... שם חורגים בינתיים ילדה..." אמרתי לשוטר.

„אני מצטער," הוא אמר, „אני לא יכול לקבל את התלונה שלך."

זהו פגע חברתי. אני לא יודע מה הפתרון כדי להתגבר עליו. אולי הפתרון הוא שכל האזרחים ההגונים יעברו לפרברי העיר, יסתכלו בלילה בטלוויזיה, יתעסקו עם הנשים של השכנים ותל־אביב תהיה כמו פייטון־פלייס.

חבל. אנחנו אמנם אזרחים לא ממוצעים, אבל יש הרבה כמונו. אני חושב שגם לנו מגיעות הזכויות כמו שהן מגיעות לפנתרים השחורים. זה לא בגלל שבנינו את הארץ ונלחמנו כאן. אני לא רוצה מספר לבן לאוטו שלי. אבל אני רוצה שיתנו לי ולחברים שלי לחיות בשקט ויעזבו אותנו במנוחה.

עד כאן דברי דוב סגל, בעל הפאב שסגר את שעריו. עוד מעט יבואו בנאים ויהרסו את המקום. דחפורים יישרו את הקרקע. יוסל'ה בוכמן, מיליונר יהודי מפרנקפורט יקים כאן בית־מלון ענק, יותר גדול מ־הילטון, שלא רצו למכור לו.

יהיה כאן מקום לעוד שלושת אלפים תיירים ולא יישאר מקום לכמה מאות תל־אביבים, שנולדו או גדלו בתל־אביב. אהבו אותה ורצו אפילו לחיות בה.

מוקד לתיירים הרוזנת האמריקאית ממוצא איטלקי, כריסטינה פאו־לוצ'י, יושבת על גדר המרפסת של **הפאב** בחברת שני גברים ישראליים. לכריסטינה, כמו לאורחים מפורסמים אחרים שהגיעו לארץ, היה **הפאב** הכתובת היחידה אותה הכירו בבואם לתל־אביב, ביקרו במקום כמעט כל ערב.

בלי מכנסיים יושבים הגברים ליד שולחן **הפאב** באחת המסיבות הרבות שנערכו במקום. בתמונה ניתן לראות את שני המפלסים של המקום. המיפלס העליון שימש בדרך־כלל כזירת התמודדות לשחקני שחמת.

אם לא תשלמו לי 8000 ל"י

הסבתא תהיה ברחוב! - קבע

אביו של הגיבור הלאומי

סחיטה

ושמה סבתא

יאשא קאזאקוב

הצעיר שעלה מרוסיה לפני שנתיים וחצי, הפך עולמות כדי שהרוסים ירשו גם למשפחתו לעלות, הצליח במאמציו, זכה עתה לבושה הגדולה של הסיכסוך המכוער שעורר אביו.

שערורייה לאומית." „בושה וחרפה. ודווקא שאביו של גיבור לאומי יתנהג כך."

„העולים האלה נמאסו, עם הסחיטות שלהם. כמה שנותנים להם לא מספיק."

אלה היו השבוע התגובות, פה אחד, ברחבי הארץ, למישמע הידיעה כי אביו של יאשה קאזאקוב המפורסם סירב ל־הכניס, לדירת־הענק שקיבל ממשרד ה־קליטה, גם את אמו — הסבתא של יאשה. „גם ברוסיה הם גרו ארבע נפשות באר־בעה חדרים, בשטח של 118 מטר?" ביק־שו ישראלים ממורמרים לדעת. „שם הם היו שמחים אם היה להם חדר ומיטבח משלהם."

הפרשה כולה נשמעה כנסיון סחיטה גס וציני, השאירה טעם רע במיוחד בפה ה־לאומי, בגלל שהמדובר היה לא סתם ב־עולה, אלא באביו של יאשה קאזאקוב.

רימו אותי!

בדירת המריבה הנאה, ה־מרווחת, ברחוב אבא הילל סילבר בשיכון יזראעליה בחיפה, העלה השבוע אביו של יאשה את גירסתו שלו:

כשהגענו לארץ, היינו צריכים לקבל שתי דירות. אחת בשביל משפחתי — אני, אשתי, ושני הילדים — ועוד אחת בשביל אמי.

אמרו לנו שנקבל שתי דירות, אחת על־יד השנייה. אני אקבל דירה של 88 מטר, ואמא דירה קטנה של 42 מטר.

אחר־כך, באו אלי אנשי מישרד הקלי־טה בחיפה, קלמן לוין, שנפטר בינתיים, ופרץ צור, שיחיה, והציעו לנו שינוי: שנוותר על הדירה של האמא, ובמקום זה יתנו לנו דירה אחת גדולה, של אר־בעה חדרים, ופיצוי של 8,000 ל"י.

לא רצינו כל־כך. גם אני וגם אמא רצינו שתהיה לה דירה משלה. אלא מה? היינו במצב כספי קשה מאוד. על הדירה הזאת, שקיבלנו מהסוכנות, אני משלם 330 ל"י לחודש. בעוד כשנה אני צריך לשלם עליה 24,500 ל"י תשלום ראשון, ממישרד הקליטה אני אקבל הלוואה של 40,000 ל"י, שגם אותה אני אצטרך ל־התחיל להחזיר. אז נכון, שבסך הכל ה־דירה תעלה לי 64,400 ל"י, ובחוץ אומ־רים שהיא שווה פי שניים או פי שלושה. אבל זה לא עוזר לי, נכון? אני בכל זאת צריך לשלם בשבילה.

אז עשיתי חשבון שאם אקבל את ה־פיצויים של 8,000 ל"י שהבטיחו לי, ועוד כמה אלפי ל"י הלוואה בעבודה, ועוד פה קצת ושם קצת, אצליח לגייס את ה־24,500 ל"י שאני צריך לתשלום ראשון.

אבל מה? ברגע שחתמתי, בשמה של אמא, שאני מוותר על הדירה שלה, וקי־בלתי את הדירה הגדולה שלנו — לא הכירו אותי יותר. סירבו אפילו לשמוע על ה־8,000 ל"י. אז מה אני צריך לע־שות? לוותר על הכסף, ולא להגיע אף פעם לדירה משלי?

תזרוק את אמא!

עד כאן, טיעוניו של יוסף קאזאקוב. הוא מסתכל מסביבו, זוכה למנוד־ראש של הסכמה מצד שתי מאזינותיו — אשתו ואמו.

כן, גם אמו. שכן הסבתא המפורסמת, מסתבר, בעצם גרה כבר בדירת המריבה. „רק את החפצים שלה היא השאירה עוד במרכז הקליטה, מסביר קאזאקוב. „כדי שלא נישאר ריקים מכל."

„ואם לא תקבל את 8,000 הל"י, מה תעשה? תזרוק את אמך לרחוב? לא תר־שה לה לגור כאן?"

„אינני יודע," משיב יוסף קאזאקוב במנוד־ראש עקשני. „אינני יודע."

כאן, התערבה בשיחה סופיה, אשתו: „מה אתה מדבר?" נחרדה „מה אתה מדבר? לא תיקח את אמא הביתה?"

הבעתו של יוסף קאזאקוב מגלה את המצוקה שבה הוא נתון: „כן," הוא פולט בעל־כורחו, „אקח אותה הביתה. למרות שזה הקלף האחרון שהיה לי. אם אקח אותה הביתה — אפסיד גם אותו. אבל מה לעשות? אחפש אולי דרכים אחרות לקבל את הזכויות שלי. הייתי טיפש שהאמנתי להם. אבל איך יכולתי לדעת שירמו אותי?"

„זה לא נכון. איש לא רימה או־תו," הגיבה פנינה פרגס, ממלאת מקומו של דובר מישרד הקליטה. „מעולם לא הובטחו ליוסף קאזאקוב ולאמו שתי דירות. מעולם גם לא הובטח לו סכום של 8,000 ל"י. כל מה שהובטח לו — זו הדירה שקיבל. והוא קיבל אותה בתנאי שגם אמו תגור בה."

מהיכן אם כן צץ הסכום של 8,000 ל"י? לפנינה פרגס יש סברה בעיניין: „מש־רד הקליטה משלם 8,000 ל"י למשפחה הקולטת לדירתה נפש נוספת, במקרה שנפש נוספת זו מגיעה ארצה שנה ויותר אחרי המשפחה הקולטת. כנראה שקאזא־קוב שמע על זה, והחליט שמגיע גם לו."

„זה בכלל לא נכון," משיב קאזאקוב. „הדירה שקיבלנו לא היתה מיועדת ב־מקורה גם לאמי. ההוכחה: הנה, פה בבניין, יש עוד משפחות עולים, בנות ארבע נפשות — שקיבלו דירות בדיוק כמו שלי. אז מדוע הדירה שלי נועדה פתאום לחמש נפשות?"

לא היה צריך להיות מעמיק גדול, כדי להבין שהתביעה המישפטית ש־הגישה הסוכנות היהודית — ראשונה מ־סוגה — דווקא נגד אביו וסבתו של ה־גיבור הלאומי. לא היתה מקרית.

כך הוא נתקבל

יאשה קאזאקוב, מוצף פרחים והמוני מעריצים בנמל־התעופה לוד, בחוזרו משביתת־הרעב שערך בארצות־הברית במשך שבעה ימים, כדי לגייס את דעת־הקהל העולמית לצידו במאבקו לשחרר את משפחתו מרוסיה. „ברוך בואך יאשה!" קראו הכרזות, ואיתן כל הארץ. יאשה הפך לגיבור לאומי, ולא היה אח"ם שלא רץ להצטלם איתו. עתה, יש להניח, יידעו הרוסים לנצל את פרשת הדירה של אביו של יאשא קאזאקוב, כהלכה.

ואכן, היא בהחלט לא היתה מקרית. היתה זו התפרצותה החוצה של מלחמה חשאית ממושכת, המתנהלת בין משרד הקליטה לסוכנות היהודית.

פקידים בכירים בסוכנות מתלוננים זה זמן רב על כך, שביוזמתו ועידודו של שר הקליטה מקבלים העולים החדשים מ־

רוסיה זכויות והקלות מופרזות, מעל ומ־עבר למה שמגיע להם, ולמה שקיבלו עו־לים אחרים. בעקבות כך, טוענים פקי־דים אלה, נוצרה בקרב העולים החדשים אווירה של תחרות פרועה. ביודעם שמי שילחץ יותר, יקבל יותר, ביודעם שאין שום קני־מידה ברורים וגלויים מה מגיע למי — הם אינם מהססים להשתמש ב־סחיטה, לעיתים הגסה ביותר, כדי להי־שיג מה שיותר. „יש להפסיק את ההש־תוללות הממלכתית הזו,״ טען אחד ה־פקידים הללו השבוע. „יש לפרסם בגלוי את הקריטריונים לפיהם מקבלים עולים דירות. רק אז תיפסק הסחיטה הפרועה. לא ייתכן שעולה כמו יוסף קאזאקוב, ש־קיבל דירת־ענק כזו לחמש נפשות, יציג בפנינו אולטימטום: ,אם לא תשלמו לי 8,000 ל״י — לא תיכנס אמי לבית הזה. מצדי, תזרקו אותה לרחוב׳.״

„אי אפשר לפרסם את הקריטריונים,״ משיבים אנשי משרד הקליטה. „מאחר שיש חריגים רבים, יביא הפירסום נזק.״

לא נתנו לסבתא אוכל

את אביו של יאשה קאזאקוב לא מעניינת הפוליטיקה הפנימית. אותו מעניין רק דבר אחד: „סידרו אותי,״ קובע הוא. „הסוכנות היהודית היא ה־אוייב מס. 1 של עולי ברית־המועצות.״ הוכחות? בבקשה: „אני הייתי בין 39 היהודים שחתמו ברוסיה על מכתב־גינוי נגד ממשלת רוסיה. כשעלינו לארץ, קיב־לו כל חותמי המכתב הלוואה של 3,000

האבא יוסף קאזאקוב (50). אביו של יאשה, שהגיע ארצה לפני כשנה וחצי עם אשתו סופיה (46), בנו אלכסנדר (18), בתו וורה (13) ואמו.

ל״י. רק אני קיבלתי אלף בלבד.״

טענות נוספות: „באתי לארץ בלי כלום, הכל השארתי ברוסיה. חשבתי שיתחשבו בי כאן. אשתי מצאה לעצמה עבודה ב־תור פועלת פשוטה בבית־חרושת — בלי עזרה מאף אחד. אני קיבלתי עבודה ב־נמל חיפה — בלי שום עזרה מהסוכנות או מישרד הקליטה.״

ועוד: „כשרצו לסלק את אמי ממרכז הקליטה, כדי שתעבור לדירה שלנו — הפסיקו לתת לה אוכל. רק אחרי שהת־קשרתי עם השר פלד, חידשו לה את ה־זכות לאכול.״

הסוכנות, מצידה, לא התרשמה מטע־נותיו של קאזאקוב. האווירה שהשתררה לאחרונה בארץ, לפיה מקבלים העולים החדשים יותר מדי — כשיותר מדי זה הוא על חשבון זוגות צעירים ויוצאי שכונות עוני — הגיעה סוף־סוף גם ל־אוזניים שהן אטומות בדרך כלל.

כך, הגישה הסוכנות תביעה משפטית נגד סבתו של יאשה קאזאקוב, שתפנה את המעון שקיבלה במרכז הקליטה ב־חיפה, ונגד אביו של יאשה — שיקבל את הסבתא לדירתו.

„לא אוותר,״ מגיב יוסף קאזאקוב על התביעה. „אפנה שוב פעם לשר פלד. מדוע דווקא לי עושים צרות?״

הגיב בזעף פקיד בכיר בסוכנות: „אנח־נו עושים לו צרות? שיספר לסבתא.״

בדירת הפאר אין מקום לסבתא!

זעקי ארץ אהובה

(המשך מעמוד 19)

שים חשובים מן השלום, וכי המכ־סימום של שואפי־הסיפוח הוא ה־מינימום הדרוש לביטחון.

בשביל התעמולה הערבית, זוהי מתנה מן השמיים. הם יוכלו להסתמך על מיסמך זה, והם בוודאי יעשו זאת, כדי להוכיח שהציונות וישראל זממו תמיד לכבוש את השטחים שכבשו עד כה, ואת שטחי הלב־נון, סוריה ועבר־הירדן שעדיין לא נכבשו.

אך חמורה עוד יותר ההשפעה על הציבור הישראלי, ובייחוד על הנוער. באמצעים של שטיפת־מוח מרגילים אותו למחשבה שעליו לחיות באימפריה קולוניאלית, ש־תחייה על חרבה ושלא תדע לעו־לם יום של שלום — ושזה נגזר עליו מאז ראשית ההיסטוריה.

כתב־שיטנה מרושע

אם היה ספק כלשהו לגבי כוונת ה־עורכים, באה חוברת שניה, שנשלחה באותה מעטפה, וסילקה אותו כליל. היא נקראת דפי מידע, ונושאת גם היא בגאווה את החתימה של מישרד החינוך והתרבות.

חוברת זו מכילה מאמר בשם „הסובלנות הערבית — מציאות או אגדה״, מלאכת־מחשבת של הרעלת נשמות.

מאמר קצר זה הופיע בכתב־עת אמרי־קאי־יהודי, בינואר 1970. נראה כי לדעת מיניסטריון־התעמולה שלנו מצדיקה חשי־בותו את העתקתו גם באיחור כה רב.

בכתב־שיטנה זה, המזכיר פירסומים מק־בילים של דר שטירמר, נאספו כל שברי־רי העדויות שאפשר היה למצאן מתוך היסטוריה של 1300 שנה, כדי להוכיח שהערבים רדפו תמיד את היהודים, ושמצב היהודים בארצות־ערב היה תמיד כגיהינום.

זהו שקר היסטורי בזוי ומרושע.

היו פרקים אפלים ביחס השילטון הער־בי ליהודים. אבל אלה בטלים בשישים ל־עומת ההיסטוריה הארוכה של סובלנות. ולראייה: כאשר ברחו היהודים מאימת ה־רדיפות הבלתי־פוסקות באירופה הנוצרית, ובעיקר בימי הגירוש הנורא מספרד, הם שמחו למצוא מיקלט ובית בארצות האיס־לאם. בארצות אלה הם שיגשגו ופרחו — החל בתור־הזהב של ספרד המוסלמית וכ־לה בארצות־ערב בדורות האחרונים, לפני הסיכסוך הלאומי הטראגי סביב א״י.

אין זה מיקרה שגדול הוגי־הדי־עות היהודיים, הרמב״ם, היה רו־פא וידידו של גדול השליטים ה־מוסלמים, צלאח־אל־דין, מנצח ה־צלבנים.

כל ההיסטוריונים הרציניים, ללא יוצא מן הכלל, מכירים בעובדה שיחס השילטון המוסלמי ליהודים היה לאין־ערוך חיובי יותר מאשר יחס השילטון הנוצרי, מראשית ימי־הביניים ועד השואה הנאצית. מעולם לא היתה בארצות האיסלאם הפלייה בין יהודים ונוכרים, למשל, ואילו ההפלייה בין הרוב המוסלמי ובין כל עדות־המיעוט לא היתה חמורה לפי מושגי התקופות ההן, ולא פעם היתה לטובת המיעוטים דווקא.

איני מקבל את הטענה הערבית שייחסים אלה היוו „דו־קיום״ מושלם. לא יתכן דו־קיום אמיתי בין רוב ומיעוט, בין שילטון לבין עדת־חסות. דו־קיום אמיתי ייתכן רק בין אומות חופשיות היושבות על אדמתן. לכן הקימונו את מדינתנו, ולכן נשמור עליה מכל מישמר.

אך לא זוהי הבשורה של עורכי מיסמך רישמי זה. כוונתם הברורה, הבלתי־מוס־ווית, היא לשטוף את מוח הקוראים ולשתול בתודעתם את ה„עובדה״ שמאז ומעולם שנאו ורדפו הערבים את היהודים.

משמע: זהו מצב־קבע ולא ית־כן אחרת. ונגזר עלינו להילחם עד סוף הדורות.

רעל לנשמות

אם זוהי הבשורה שרוצה מר יגאל אלון, כמיניסטר התעמולה של האימ־פריה היהודית, להנחיל לדור הצעיר — יש לקחת ממנו את ההסברה כולה, ומייד.

אם מר אלון אינו מתעניין ב־שטח זה ואינו מפקח עליו, ומניח לכנופייה של עסקנים פסבדו־אינטלקטואליים לנהל בשמו תע־מולת־זוועה שוביניסטית, יש לק־חת ממנו את ההסברה במהירות רבה עוד יותר.

מי ששולח מעטפות־נפץ, הוא פושע. גם מי ששולח מעטפות־רעל, מבצע פשע.

אך חמור יותר הוא פשע הרי־עת־הנשמות של דור שלם, משני עברי קו הפסקת־האש.

מזה כמה שבועות מנסים כל אנשי „אל־על"

לנחש: מיהי הדיילת שהשלימה את משכורתה

במוסד המפואר ביותר של הזנות הניו־יורקית

יצאנית בין טיסה לטיסה

בעקבות הופעתה בטלוויזיה פירסמה היצאנית מס. 1 של ניו־יורק את האוטוביוגרפיה שלה. בעקבות הצלחת הספר - הוזמנה להרצות באוניברסיטאות.

„אחת הבנות הראשונות שלי, כ־שפתחתי את המוסד, היתה דיילת באל־על. היא היתה מגיעה לעבודה בדיי־קנות של שעון, ברווח שבין טיסה לטיסה. היא היתה אחת הבנות הפופולאריות אצל הקליינטים שלי. עד שלצערי הפסיקה ל־עבוד בקו תל־אביב—ניו־יורק, ואנחנו הפסדנו אותה."

דווקא קטע קטן זה — אחד התמימים יותר בספר המפוצץ שהסעיר לאחרונה מיליוני אמריקאים — גרם לסערה פיקנ־טית בחוגים הקשורים בענף התעופה ב־ישראל, וביחוד כמובן בחברת אל־על עצמה.

הספר המפוצץ, שהפך במהירות לרב־מכר, הוא האוטוביוגרפיה של בעלת בית־הבושת המפורסמת ביותר בניו־יורק — יהודיה צעירה מבית טוב, בשם קסווירה הולנדר. וכאשר גברת מפורסמת כזו קו־בעת, שמכל המיבחר העשיר של היצא־ניות שעבדו אצלה, דיילת אל־על היתה אחת המצטיינות — רוצים כמובן כל אנשי אל־על לדעת מי זו הקוליגה שהנ־חילה להם את הכבוד.

הניחושים בחוגי חברת התעופה הלאו־מית היו סוערים, ולעיתים די פרועים. מיספר האפשרויות — הפוטנציאליות ל־פחות — היה לא מבוטל, ואחדים מה־שמות שהועלו היו סנסציוניים ממש. חבר'ה בחברה, החל משוטפי מטוסים וכלה בקברניטים בעלי ארבעה פסים, היו מו־כנים לתת חצי משכורת כדי לגלות את השם. לדברי מקורות בחברה, אף פנו זוג עובדים — דייל ודיילת — אל הסופרת המרעישה, ביקשו ממנה חסד של אמת: את השם הנצור. הגברת גלויית־הלב, ש־

„אחרי הכל, לא כל יום אנחנו נתקלים בבעייה כזו. ייתכן שיש מקום לשקול תביעת דיבה נגד הסופרת הנכבדה. ייתכן שנחליט לבקש ממנה רשמית, בטוב, את שם הדיילת. ייתכן גם שנחליט לא לעשות כלום."

אלטרנטיבה אחרונה זו — לא לעשות כלום — היתה הדרך בת בחרון רבים וטובים אחרים. שכן הפגז שהרעיש את אל־על, היה רק אחד הקטנים ששילחה קסווירה דפריז (מתחרז עם תן ביס) — זהו שמה האמיתי של הולנדר. הפגזים הכבדים באמת שולחו לעבר חוגי הצמרת ברחבי ארצות־הברית, וביחוד ניו־יורק — כולל היהודים שלה, כולל הישראלים שבה. בגילוי־לב מדהים, תיארה יצאנית הצמרת היפהפייה, שהפכה למדאם מס. 1 של עיר הענק, מי הקליינטים שנהגו לבקר במוסד־היוקרה שלה, ומה טעמם ומינהגיהם. החל מההומואים המודחקים, עבור לסאדיסטים, למאזוכיסטים, המשך בכל בעלי סטייה מינית אפשרית, וכלה אפילו במעט נורמלים.

גילוי־הלב שלה היה מוחלט גם לגבי עצמה: בפשטות וטבעיות תיארה הולנ־דר, במלוא הפרטים, את אהבותיה הלס־ביות, את תחביביה המיניים — מגברים ועד נשים ועד כלבים ועד מכשירים מי־כניים.

* * *

גילוי לב מפוצץ זה, הוא שהפך את סיפורה של קסווירה הולנדר למרעיש כל כך. למרות שלא הזכירה אף שם מפורש אחד — לא של קליינטים, לא של שוטרים מקבלי שוחד, לא של שופטים החביבים עלי ביותר — והקבועים ביו־תר. לצערי, ביניהם גם נמצא אחוז הסו־סים הגדול ביותר. חלק נכבד מהם עובר פסיכואנליזה, בגלל בעיות ילדות של אם שתלטנית ואבא שהיה סמרטוט ריצפה.

„המון רופאים יהודיים, למשל, הם מא־זוכיסטים, שבאים אלי כדי להיות עבדים, כדי שאחת הבנות שלי תירדה בהם, תצ־ליף בהם, תשפיל אותם. רק כך הם מסו־גלים לקבל סיפוק מיני. יש לי אפילו אחד שאומר לבחורה: ,תשכבי בשקט, בלי תנועה, בלי הגה — כמו מתה.' ברור שפה יש סינדרום של נקרופיליה."

אך למרות כל מעצוריהם ובעיותיהם, מסווגת קסווירה את אחיה האמריקאים כ„מאהבים טובים ומלאי התחשבות. הם נרתעים קצת משיטות אהבה לא מקוב־לות, אך אחרי שמלמדים אותם את ה־תורה, הם בסדר גמור בזה. הם מתנהגים יפה בסלון, לפני ואחרי, ולמרות שהם שותים די מעט, יחסית, מהבר שלי, הם משאירים טיפ יפה לברמן, ולרוב גם לשוער ולחדרנית."

* * *

קסווירה הולנדר לא חלמה מעולם להיות סופרת. סיפרה, היצאנית הע־ליזה, נולד כתוצאה מפשיטת המישטרה — בפעם המי יודע כמה — על מוסדה, למרות כל השוחד שמרחה לכל הכיוונים. בהסתערות אחרונה זו נשברה סבלנותה של קסווירה, והיא יצאה להתקפת־נגד. כך, יכלו לפתע מיליוני צופי טלוויזיה וקוראי עיתונים אמריקאים לראות צעירה יפה, מושכת, בעלת הופעה אינטיליגנטית

* * *

סיפורה של קסווירה לא הסתיר הרבה. מאחר שמעולם לא הצליחה לראות במין, מכל סוג ומין, שום דבר פסול — אין היא גם מתביישת במאומה.

למדה מזמן שטוב שם טוב משמן טוב, היתה מוכנה להציע להם — לשניהם — את חסדיה המקצועיים, אך לא את השם.

* * *

קצין העיתונות של אל־על, משה אילת, היה חד־משמעי בעניין: „אם היינו יודעים מי הדיילת," הגיב השבוע, „היינו מפטרים אותה מיד."

למה, בעצם?

אילת: „כי יש הוראה באל־על של־דיילות אסור לעסוק בעבודה נוספת ב־מקום אחר, מחוץ לעבודתן באל־על, בלי אישור מחלקת המנגנון. ומחלקת המנגנון לא הוציאה מעולם אישור, לשום דיילת, לעבוד במוסד של הגברת הולנדר בין טי־סה לטיסה."

למזלה של הדיילת האלמונית, השאירה אותה הגברת הולנדר אלמונית, ואל־על לא יכלה לנקוט באמצעים נגדה. אולם מה בקשר לשם הטוב של אל־על?

„נצטרך לחשוב על כך," הסביר אילת.

ופוליטיקאים משתפי־פעולה — ניכרים ה־דברים שהם דברי אמת. בבתים רבים בניו־יורק, וברחבי ארצות־הברית והעו־לם כולו, ישבו מאות גברים, ונהנו לגלות שהפכו לגיבורים ספרותיים — גם אם אל־מונים.

דעתה המקצועית של היצאנית היהו־דיה על הישראלים, למשל, היתה צריכה לחסל אותם לגמרי — לולא היו ישראלים נוקשי־עור, כמובן. קובעת המאדאם: „קו־דם כל — הישראלים אוהבים לאכול. הר־בה וטוב — וביחוד כשזה על חשבון ה־בית. הם חסונים, בנויים לתלפיות, שעי־רים, ותמיד מיוחמים. הצרה היחידה של־הם: תמיד הם רוצים בזול, ותמיד מנ־סים להפוך את המוסד שלי לבאזאר ים־תיכוני, שאפשר להשיג בו כל דבר ב־הנחה."

* * *

היהודים האמריקאים נראים לה הרבה יותר: „הם בין הקליינטים

ובוטחת, מודה בריש־גלי, נוכח פני ה־אומה כולה, שהיא זונה, היתה זונה מאז שהחליטה על קריירה זו, ותהיה זונה כל עוד גבר ירצה בה.

היא הודתה גם גלויות כי היא מאו־שרת וגאה במקצועה זה, איננה רואה כל פסול בו, חושבת שהיא מועילה לחברה, בגורמה הנאה וסיפוק מיניים לגברים, ו־מאושרת בכך שזכתה להגיע לצמרת, ל־נהל את המוסד המפואר והמפורסם ביו־תר בניו־יורק. „כשמאסטרס וג'ונסון עשו את זה," תקפה בחימה, „זה נקרא מחקר מדעי. כשאני עושה אותו דבר — זה פשע. אני אישית, ונערות המוסד שלי, הבאנו יותר הקלה ורפואה ליותר גברים אמריקאים, מכל מחקריהם של מאסטרס וג'ונסון."

היא תקפה גם בחריפות את צביעות השילטונות, שהעמידו אותה מחוץ לחוק — בעוד שלא היתה כימעט דמות ציבו־רית ידועה שלא ביקרה במוסדה. היא תקפה את השוטרים והפוליטיקאים המוש־חתים, שאף פעם לא ידעו שובעה בשוחד שקיבלו.

קסווירה הולנדר היתה דמות חדשה ו־מפתיעה של בעלת בית־בושת. לא עוד הדמות הקלאסית של זקנה בלה, שעברה להיות מאדאם אחרי שהגברים לא רצו בה עוד: צעירה, חתיכה, מודרנית, שו־לטת בחצי תריסר שפות, הציגה העלמה היהודיה את הסיגנון החדש במקצוע ה־ישן:

„הסיפור סוחט הדמעות הקלאסי על הנערה המסכנה, שנאנסה על־ידי הדוד, הסבא, השכן, בילדותה, ובגלל זה הגיעה למקצוע — הסיפור על ילדת שכונת ה־עוני המצחינה, שיצאה לזנות כדי לפרנס את אמה האלמנה חולת הסרטן — הסיפור על הילדה התמימה, שהתאהבה בגבר ה־חלומות שהוריד אותה לזנות — כל ה־סיפורים האלה לא שייכים לי," הכריזה חד־משמעית. „הייתי ילדה מאושרת, ב־בית עשיר וחם, היתה לי ילדות קלה וזו־הרת, ואם היה מישהו שפיתה מישהו, זה אני את הגברים, ולא להיפך. אני אוהבת את המין, אני אוהבת לשכב, אני אוהבת לפגוש כל יום פרצופים חדשים. אני או־הבת את החיים האלה. פשוט אוהבת או־תם." הסבירה בפשטות למיליוני גברים ונשים אמריקאים.

בעקבות הסערה שחוללה הופעתה בט־לוויזיה, וההאשמות שהעלתה — שניראו די צודקות, ביסודן, למיליוני אמריקאים, כפי שהוכיח מבול מכתבים וטלפונים ל־מערכות התחנות והעיתונים — קיבלה קסווירה הצעות ממו"לים נודעים, חתמה הסכם עם אחד מהם, ותוך זמן קצר, תוך ניצול גלי הפופולאריות של הופעותיה ה־פומביות, הוציאה לאור את סיפורה.

בעקבות הצלחתו המדהימה של הספר, קיבלה עתה הצעות מכמה אוניברסיטאות להעביר סידרת הרצאות, בפקולטאות ל־פסיכולוגיה וסוציולוגיה שלהן, בנושא „מציאות ואגדה בעולם הזנות."

„דיילות רבות עוסקות בזנות, כתוספת לעבודתן - אך רק במוסדות מפוארים, כמו שלי.”

בפירוט מלא — שבנסיבות שונות יכול היא להיחשב לפורנוגרפיה קשוחה — היא מתארת כיצד פיתתה, בגיל 16, את חברתה לכיתה למישכב לסבי. היה זה, כמובן, כבר זמן רב לאחר שידעה הכל אודות המין עם גברים. התגלית שהיא דו־מינית, ושהיא מסוגלת ליהנות באותה מידה מחווייה מינית עם גברים ונשים, ואף יותר מכך עם שניהם יחד — היתה בשבילה משהו טבעי ונורמלי. „מאז שאני זוכרת את עצמי, הייתי תמיד מיוחמת ללא הרף,” היא מספרת. „כל מין, מכל סוג, בכל מקום, בכל זמן — נתקבל על־ידי בברכה. היה זה רק טבעי, בנסיבות כאלה, שאשלב לבסוף תענוג עם עסקים, ואהפוך ליצאנית.”

* * *

את שנותיה כתינוקת בילתה קסווירה במחנה ריכוז יפאני באינדונזיה, בתקופת מלחמת העולם השנייה. אביה, רופא יהודי הולנדי, היה, עד המלחמה, בעל בית־חולים גדול באינדונזיה, שהיתה אז תחת שילטון הולנד. אמה היתה גרמניה־צרפתיה, אך למרות ההלכה, ראתה עצמה קסווירה תמיד כיהודיה.

ההתייחסות למין היתה טבעית בין הוריה, וקסווירה זוכרת אותם מסתובבים לעיתים ערומים בבית — ולעיתים אחרות אף יותר מכך.

כאשר חזרה המשפחה, אחרי המלחמה, להולנד, היתה כבר קסווירה בגיל בו יכלה לטפל בנושא ברצינות בעצמה. היא עשתה זאת במרץ האופייני לה — עם גברים ונשים בלי כל גיל וגזע, בכל קומבינציה כמותית וסיגנונית תחת השמש.

היא עשתה זאת, בעת ביקור בדרום־אפריקה, כאשר לא היו שום גברים בסביבה — עם כלב זאב ענקי. וכאשר לא היו כלבים בסביבה — עם מיתקנים מיכניים, אלקטרוניים, וסתם אביזרים מאולתרים. וכשלא היו מיתקנים ואביזרים — עם מה שנותר.

* * *

קסווירה הולנדר לא זכתה בן יום — כלומר, בן לילה — במעמדה המכובד כמאדאם הראשונה של עיר־התענוגות. כמו כל אמריקאי חרוץ וטוב, חסיד היוזמה הפרטית, עבדה קשה, מלמטה למעלה, אם אפשר להתנסח כך, עד שהגיעה לאן שהגיעה.

לארצות־הברית היא הגיעה בעקבות איש־עסקים אמריקאי שהתאהבה בו. לאחר רומן ממושך, שבסופו השליך אותה גבר־חלומותיה, החלה קסווירה בחיים עליזים, כשהיא עובדת ביום כמזכירה, תוך ניצול היידע המושלם שלה בשפות, מנהלת בלילות חיים סוערים עד אור הבוקר. בהדרגה, הגיעה למסקנה הבלתי־נמנעת, במצבה, שאם היא בין כה עושה את זה עם חצי גברי ניו־יורק בשביל התענוג — היא יכולה כבר, באותה הזדמנות, להרוויח גם קצת כסף.

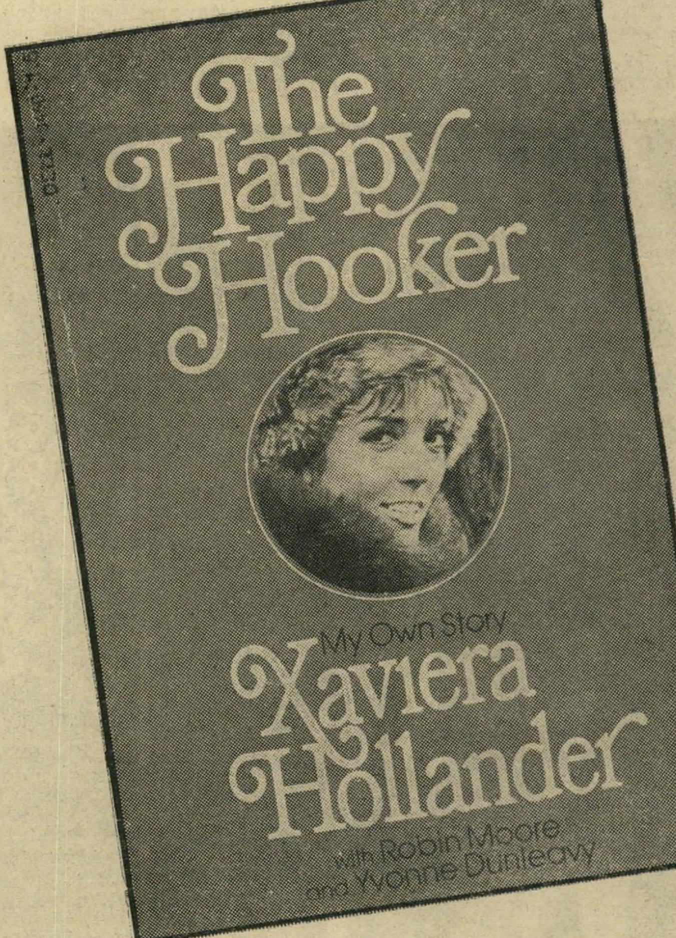

היצאנית העליזה: רב־המכר של קסווירה

אך להרוויח קצת כסף, במקצוע הזה, לא היה כל כך קל כמו שזה נדמה. בתחילה, עבדה באופן פרטי, לקוח פה לקוח שם. אחר, עברה לעבוד אצל מאדאם ידועה, זכתה שם לפופולריות רבה. „הייתי היחידה בין הבנות,” היא מספרת בהנאה, „שהיתה מסוגלת להיכנס אל קליינט שהתגורר במלונות־יוקרה כמו הפלאזה או הוואלדורף־אסטוריה, לאחר חצות — בלי שאנשי הביטחון ישליחו אותי החוצה. הייתי לובשת סוודר ישן, גדול, חצאית, גרביים לבנות ונעליים שטוחות, ועושה שתי צמות, מעולם לא השתמשתי כימעט באיפור, כך שתמיד היה לפני מראה צעיר, רענן. זוג משקפיים, עם זגוגיות פשוטות, שני ספרים תחת הזרוע, ושום איש ביטחון לא חלם לחשוד בי. לפני שדפקתי על דלת חדרו של הקליינט, פירקתי את הצמות, הורדתי את הגרביים ואת המשקפיים, וזרקתי את הכל, יחד עם הספרים, לתיק גדול.”

* * *

זונה, מסתבר, צריכה ללמוד הרבה — מלבד עסקי המין — אם היא רוצה להיות מקצועית באמת. אחד השיעורים, למשל, שקסווירה נותנת בסיפרה, חינם אין כסף, הוא: איך לצוד לקוחות באולמי־הימורים. עסק מסובך ביותר, כשאתה נכנס לגופו של עניין.

בפעם הראשונה שלה, היא נכנסה לאולם כזה בשימלה שקופה לחלוטין — כשהיא ערומה לחלוטין מתחתה. אפילו בלי תחתונים. כל המשחקים הושבתו, ותוך חצי דקה מצאה עצמה קסווירה מובלת בידי קציני הביטחון אל היציאה.

אבל מטעויות לומדים, ביחוד בחורות נבונות כמו קסווירה — ובפעם הבאה היא עשתה את זה כמו שצריך.

שיעור אחר: מאין לגייס בנות למוסד. דיילות הן תמיד מקור פוטנציאלי טוב: „בהתחלה, הן עושות את זה עם נוסעים עשירים, לרוב נשואים וזקנים, שהן פוגשות במחלקה הראשונה, תמורת מתנות יקרות. אחרי זה, הן מגיעות בעצמן למסקנה כי במקום לשבת ולחכות לנוסע מתאים, אפשר למצוא אותו בצורה שיטתית ומסודרת יותר.”

מקור אחר: עקרות־בית משועממות בפרברים עשירים: „הנשים יושבות שם כל היום בבית, מרגישות מתוסכלות, משועממות, ומוזנחות, שוכבות עם הגנן, עם מנקה החלונות, עם החלבן, עם כל גבר שהן מסוגלות להניח יד עליו. כמה זמן צריך לקחת להן להגיע למסקנה הנכונה?”

* * *

כמובן, לא כל מי שמגיעה למסקנה הנכונה, יכולה להתקבל במוסד יוקרה כשל קסווירה הולנדר. יותר מכל, הקפידה קסווירה תמיד לשמור על רמה במוסדה: בנות אינטיליגנטיות, מחונכות, בעלות התנהגות נאותה. היא הקפידה על שפה מנומסת, על יחס אדיב ללקוח, על נתינת תמורה מלאה עבור הכסף.

היא ידעה גם לקחת כסף. השירות הרגיל, הזול ביותר — חצי שעה עם אחת הבנות — עלה, ועולה, חמישים דולר. סיבוב שני — אפילו עם אותה בת — עוד חמישים. גיוונים מיוחדים, סיגנונות יוצאי דופן, מיפגשים קבוצתיים, טיפולים מאזוכיסטיים או סאדיסטיים — עשויים להגיע למאות דולר.

„אבל אצל לקוחות כאלה, לכסף אין ערך,” מסבירה קסווירה. „כמה מהעשירים והמפורסמים מבין גבריה של אמריקה, קיבלו במוסד שלי מכות רצח, זכו להשפלות איומות, לעלבונות, ליריקות. נקשרו בשרשראות, הוכו בשוטים, הולבשו כנשים, נצטוו לרוץ על ארבע ולנבוח ככלבים, ללקק כפות רגליים — ושילמו הון תועפות בשביל הזכות.”

לא תמיד הסתיימו מיפגשים כאלה בטוב. באחת ההזדמנויות, התגלה לקוח, שנראה בתחילה כמאזוכיסט — כסאדיסט, גרם לקסווירה עינויים קשים.

העינויים נמשכו כאשר הובהלה לבית־חולים. היתה זו סצינה כאילו מתוך הסרט בית־חולים, המוצג בימים אלה בארץ: „ישבנו שם וחיכינו חצי שעה בחדר־המיון, עד שמישהו בכלל ניגש אלינו,” היא מספרת. „המישהו הזה שלח מישהו שני, והמישהו השני התחיל לשאול עשרות שאלות ולמלא טפסים, בעוד אני שוכבת נאנחת ומכוסה דם כולי. שם, כתובת, השכלה, אם הייתי כבר בבית־החולים פעם, אם שילמתי אז את החשבון, מה לא.

„כשעה בערך אחרי השאלות, בא סוף סוף רופא. הוא הביט בי, נתן לי מכה על הברך, נתן לי מכה על הראש, מכה על האף, פקד: ,רנטגן,’ והסתלק.”

הרמה, לדברי קסווירה, היא העיקר במוסד צמרת. הרמה — היא זו שמבטיחה כי הלקוח יקבל שירות נאות, סיפוק מלא תמורת כספו. היא זו שמבטיחה תנאי היגיינה נאותים. „זה ההבדל בין מוסד צמרת כמו שלי, לבין זונות רחוב. את אלו, המטרידות עוברים ושבים ומפיצות מחלות וסמים, צריך לחסל. מוסדות כמו שלי — צריך לטפח ולעודד. אצלי הבנות הן יצאניות, ולא זונות.”

קסווירה הולנדר

* * *

סליחה, מה ההבדל בין תשתיים? ברור מאוד, לדעת קסווירה, „יצאנית יודעת גם לתת, לא רק לקחת. יודעת לגרום לגבר להרגיש כמו מלך — אפילו כשהוא מאהב מחורבן, מיתמר לגובה מטר וחצי, ויש לו פרצוף שרק אמא מסוגלת לאהוב. יצאנית טובה היא קודם כל, פסיכולוגית טובה: יודעת לחוש מה בדיוק רוצה אותו גבר, כשהוא בא לחפש כאילו את גופה.

„זונה לעומת זאת, יודעת לתת לגבר רק דבר אחד: זיבה.”

שיעורים נוספים של קסווירה: איך מתנהגת יצאנית במיטה — איך היא בודקת אם ללקוח אין מחלת מין — איך היא מנצלת את כל 30 ימי החודש לעבודה — איך מארגנים רשת שוחד — איך משקמים במהירות וביעילות את פעולת המוסד, לאחר פשיטה מישטרתית.

כל מה שתמיד רצית לדעת על איך להיות זונה - ולא העזת לשאול.

בקיצור — כל מה שתמיד רצית לדעת על איך להיות זונה, ואיך לנהל בית זונות — ולא היעזת לשאול.

העולם־התחתון

הסנדק

מרחוב דיזנגוף

מבט אל עולם מישחקי החימורים של תל־אביב.

„זה יותר מרתק מהסנדק," צייצה ב־התפעלות תלמידת־תיכון שהצליחה להסתנן אל אולם המשפטים בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. חברותיה תלו בה מבט־קנאה. במשך שלושה ימים צבאו עשרות אנשים על פתח אולם המשפטים של השופט אלישע שיינבוים, ניסו לשווא להכנס פנימה כדי להיות עדים לדראמה הגדולה: עדותו של הכימאי בוריס קישון נגד יוז'י לריאה, בעליו של הביסטרו ה־תל־אביבי פורטו־ריקו, הנחשד כי היה מ־עין סנדק בקנה־מידה תל־אביבי.

„בהסנדק סתם יורים והורגים," אמר ה־אמרגן אברהם („פשנל") דשא, שאף הוא לא החמיץ את העדות החיה אשר סיחררה השבוע את המדינה כולה בתיאורי־האימים שלה. „אבל כאן יש דראמה של אדם שיום יום, במשך שלוש שנים, נתון לאיומים ו־הפחדה."

יוסף („יוז'י") לריאה, 47, צנום ומשופם, בעל עיניים מתרוצצות בעירנות, לא נראה כלל בתדמית בה ניסתה לצייר אותו התביעה באמצעות עדותו של הד"ר בוריס קישון. אחרי שהוסר מעליו החשד כי תיכנן והשתתף ברצח אילן אשרוב, איש ה־עולם התחתון שהיה בן־בית בביסטרו שלו, האשימה התביעה הכללית את יוז'י, יליד בולגריה ואיש האצ"ל לשעבר, בכך שהוציא מבוריס קישון, מהנדס מזון יליד רומניה, מאות אלפי ל"י בתרמית באמצעות משחקי־קלפים.

כאשר הגיע השבוע הד"ר קישון מלונדון, כשהוא מלווה אנשי משטרה בלבוש־אזרחי ששמרו עליו מפני כל אפשרות התנקשות, הוא גולל מעל דוכן העדים סיפור מסמר־שיער שנראה כאילו נלקח מאחת מעלילות המאפיה הקולנועית.

תופסים פראייר. להרבה ישראליים תמימים חשף סיפורו של הד"ר קישון עולם חדש, שהם לא ידעו על קיומו כלל. זהו אותו ענף של העולם התחתון הישראלי העוסק בהימורים. הימורים אלה נעשים במיפגשים בבתים פרטיים, במועדונים ובבארים, אם באמצעות משחקי קוביה ואם באמצעות משחקי־קלפים. תוך לילה אחד עוברים במשחקים אלה מיד ליד סכומים המסתכמים במאות אלפי לירות.

המשחקים נמנים בדרך כלל על חבורה סגורה. אלה הם אנשים המכירים זה את זה ושייכים בדרך כלל לאותו חוג. הכספים הולכים וחוזרים בדרך כלל בין אותם האנשים. רק לעיתים רחוקות מזדמן לחוגים אלה מה שנקרא „פראייר". זהו בדרך כלל אדם אמיד, בעל נטיה למשחקי הימורים. הוא נגרר למשחק תמים. נותנים לו להרוויח. מעניקים לו הרגשה שהוא טוב יותר מאחרים. מטפחים את בטחונו העצמי ומסחררים אותו במשקאות וסמים, ולפני שהוא מספיק לדעת מה קורה איתו הוא מוצא את עצמו מסובך בסכומים בעלי ספרות.

פראייר כזה היה בדיוק הד"ר קישון. קישון הממושקף והחיוור, הנחשב לגאון בתחום תעשיית המזון והמשקאות, השולט כיום על אימפריה של חברות באנגליה ו־בישראל, התגלגל באחד הימים לביסטרו אליבי בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב. לדבריו בעדותו, הכיר שם את ציגלה, בעל המקום, ישראלי, סוחר־בשר לשעבר. תוך כדי שתיה ליד הבר הציע לו ציגלה, לדבריו, להמר בקוביות על סיגריות וויסקי. כך, מדי פעם, היה קישון מהמר על המשקה שלו. לפעמים הרוויח, לפעמים הפסיד. פעם אף הגיעו רווחיו ל„מאה כוסיות וויסקי."

כאשר הציע לו ציגלה לשחק בכסף במקום על סיגריות, האמין כבר קישון במזלו הטוב בקוביות. תוך לילה אחד הוא הפסיד 20 אלף ל"י.

מערכת טירור. השמועה על גילויו של פראייר עוברת במהירות מפה לאוזן בחוגי המהמרים המקצועיים בתל־אביב. תוך זמן קצר הגיע קישון, באמצעות ציגלה, לחבורות אחרות של מהמרים. הפסדיו הסתכמו ברבבות לירות. הוא פיזר צ'קים ושטרות לכל נושיו. כאשר לא יכול היה לעמוד בתשלומים, נשלחו אליו גובים־גברתנים אלימים מהעולם התחתון.

לפי הצעת ציגלה הופגש אז קישון עם יוז'י שהפך למעין בנקאי, אשר ריכז בידיו את כל חובותיו של קישון לנושים השונים. לכאורה עשה לו יוז'י טובה, שילם עבורו את הכספים כדי שלא יילחצו עליו ולא יאיימו על חייו. אבל תוך כדי כך, אליבא דקישון, הפך יוז'י לנושה העיקרי שלו, ניהל נגדו במשך שנתיים מערכת טירור בארץ ובחו"ל, שנועדה לסחוט ממנו עוד ועוד סכומים תמורת התחייבויותיו במשחקי הקלפים.

אבל קישון המשיך לשחק — הפעם בבר של יוז'י עצמו. מובן שהוא הפסיד שוב. בלילה אחד בלבד הפסיד מאה אלף ל"י. בלילה אחר, כאשר היה „שותף" עם אילן אשרוב במשחק, נמסר לו, כשהתעורר משנתו, כי הפסדיו האישיים מגיעים כבר לסכום של 560 אלף ל"י.

לפי טענתו של קישון היה לריאה מופיע בדירתו בחצות, עם אקדח שלוף, ומאיים עליו. „הוא ציווה עלי להתפשט. אפילו את הנעליים חלצתי. הוא חיטט בכיסי ועשה חיפוש מדוקדק בכל הדירה. הוא חיפש כסף אבל לא מצא דבר. מול האקדח השלוף חתמתי לו על מיסמך לפיו אני מוכר לו ארבע תמונות, שהיו תלויות על קיר הדירה השכורה ושלא היו שייכות לי."

ביטוחי־חיים לאשה ולילדים. לדברי קישון הצמיד לו יוז'י שומר־ראש, את יעקב בר־זיו, שנסע עימו למקום מגוריו בלונדון. בהזדמנות אחרת מנעו אנשיו של יוז'י את צאתו של קישון מהארץ, נטלו את דרכונו והביאוהו לחדר במלון רמת־אביב:

„מה אתה רוצה ממני? תהרוג אותי! אמרתי ליוז'י." אבל יוז'י אמר לי: „אותך אהרוג אחרון. קודם אהרוג את בני משפחתך."

לפי סיפורו של קישון רדפו אותו יוז'י ואנשיו עד לונדון, כדי לגבות ממנו תשלומים עבור התחייבותיו במשחקי הקלפים. יוז'י איים על חיי בנו, אילץ אותו למכור את ביתו, הוציא ממנו במירמה הסכם לפיו יעביר לו קישון את זכויות ההפצה של ליקר חדש שייצר בישראל, דבר שקישון לא יכול היה לעשותו כלל.

„הייתי במצב כזה של טירור בשנים 70—71 עד שהוצאתי כמה ביטוחי־חיים על־שם אשתי והילדים בסכומים גדולים," סיפר קישון בבית־המשפט.

יוז'י, המנהל מספסל הנאשמים פרוטוקול מלא של המשפט, מצויד בערימת תיקים כאילו היה פרקליט של נאשם שאינו קיים, רק נשך את שפתיו לשמע עדויותיו של קישון, גילגל לעברו את עיניו במבטי זילזול.

רק כאשר יחזור הד"ר קישון בתחילת החודש הבא אל דוכן העדים, כדי לעמוד בחקירה נגדית, ניתן יהיה להיווכח אם עדותו היתה לקוחה מהמציאות הישראלית, או מדמיונו החולני, כפי שמתכוון לטעון סניגורו של יוז'י, עורך־הדין יעקב הגלר.

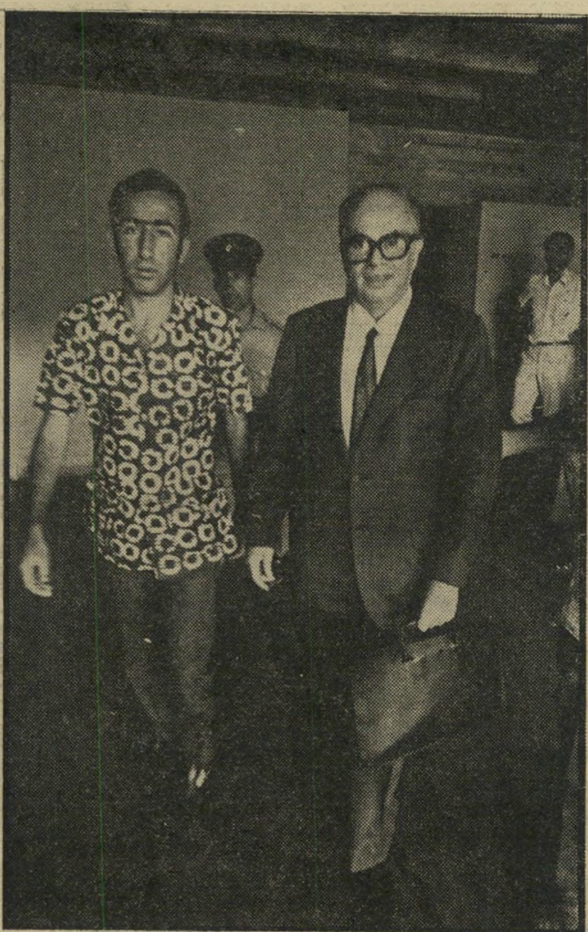

קורבן בוריס קישון עם שומר־ראש

מציאות ישראלית —

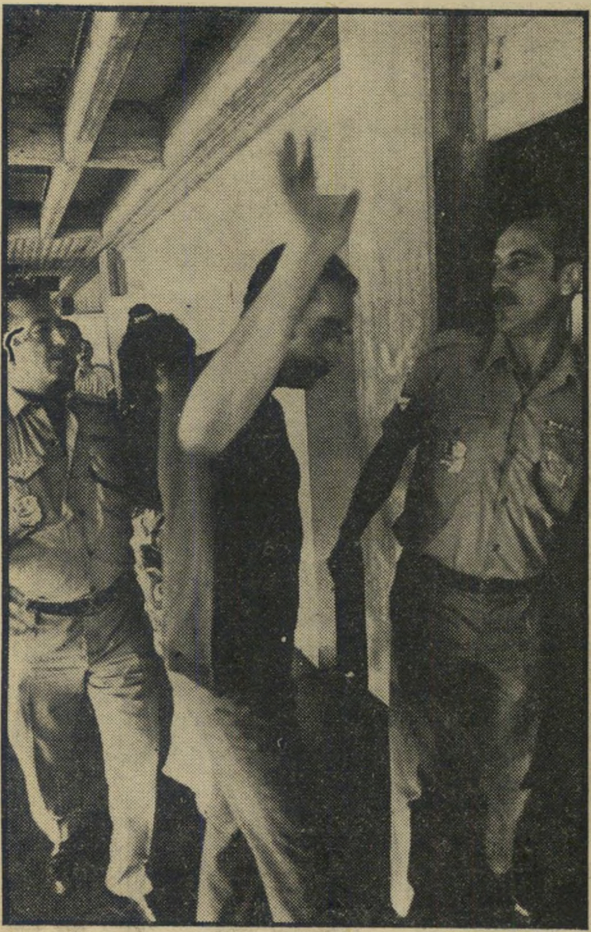

נאשם לריאה מסתיר את פניו

— או דימיון חולני?

ישראלים בחו"ל

צוחק מי

שמת אחרון

מתיחה תמימה גרמה לפירסום כתבה על סוחרי גופות ישראלים בחו"ל.

הרשימה בהארץ, ביום א' השבוע, היתה מרגיזה למדי. תחת הכותרת „הצבר מתחכם בחו"ל," דיווח כתב העיתון בסקנדינביה אליהו („בוזי") זהבי, על שורת שפלויות, רמאויות וגניבות הנהוגות אצל ישראלים בחו"ל כדי להרוויח ולחסוך כספים.

חלק מהשיטות היו סתם גניבה. אחת, מכל מקום, עוררה שאט נפש: למרות שלא נאמר כך במפורש, ניתן היה להבין מהמאמר, בקריאה שטחית, כי ׳בין הישראלים בקופנהגן, ולא רק בקופנהגן, התפתח פטנט מקסים: למכור את גופותיהם לצורכי מחקר, לקבל תמורת זאת את התשלום הסימלי המקובל שם, בסך 3,000 כתר (1,800 ל"י) — ובבוא הזמן, לחזור כמובן ארצה, בלי לחלום למלא כלל את ההסכם. „מה ייעשה בו, באותו ישראלי ששב לישראל," כתב בוזי. „האם יצווה בית־משפט ישראלי למנוע ממנו קבורה יהודית?"

מותח כהן

עסקי גופות

מתיחה. דרמטי מאוד. אלא שמה שבוזי, לשעבר חבר קיבוץ חמדיה בעמק בית־שאן, לא ידע — היה כי הוא עצמו נפל קורבן למתיחה של ישראלי מתחכם אחר.

היה זה לא אחר מאשר עמיתו עלי כהן, כתבם בקופנהגן של עיתונים שונים, ביניהם ידיעות אחרונות ועל המשמר.

כאשר נפגשו שני המכרים הוותיקים בוקר אחד, ראה בוזי בידי עלי כהן עריימת שטרות שמנה. „זכית בירושה?" התעניין. „לא, ציוויתי את גופתי לצורכי מחקר, ונהייתי עשיר מזה," עבד עליו כהן.

החוש העיתונאי המפותח של בוזי הריח מיד סיפור, והוא ניסה לחלוב מפי כהן פרטים נוספים. כהן, שנהנה להמשיך במתיחה, סירב לגלות את הסוד הגדול.

מה שלא הרתיע כמובן את בוזי: הרעיון המבריק הופיע בכתבה.

ניסה השבוע עלי כהן לצמצם את ממדי הנזק: „צחוק, צחוק," גילה, „אבל האמת היא שבאמת ציוויתי את גופתי לצורכי מחקר מדעי. אלא מה? חינם אין כסף — ואני אינני מתכוון לברוח איתה."

המכונית המגולחת

המכונית שסטתה

זוהי מכונית **הפורד מאבריק** שבגלל תקר בגלגל הימני הקדמי, איבד נהגה את השליטה על ההגה, עבר למסלול הנגדי של האוטוסטראדה תל־אביב—חיפה, וטיפס על מכונית **הפיאט** שבאה מנגד. התמונה צולמה דקות מעטות אחרי התאונה כאשר הגיעה המישטרה.

הנהג **שכב** ללא רוח חיים מאחורי ההגה של המכונית המרוסקת. נהגים שעצרו ריכבם למראה התאונה הנוראה, נאספו דוממים מסביב לטרגדיה.

רק לאט לאט, חדרה לפתע ההכרה ל־ראשם, כי משהו במכונית המרוסקת נראה

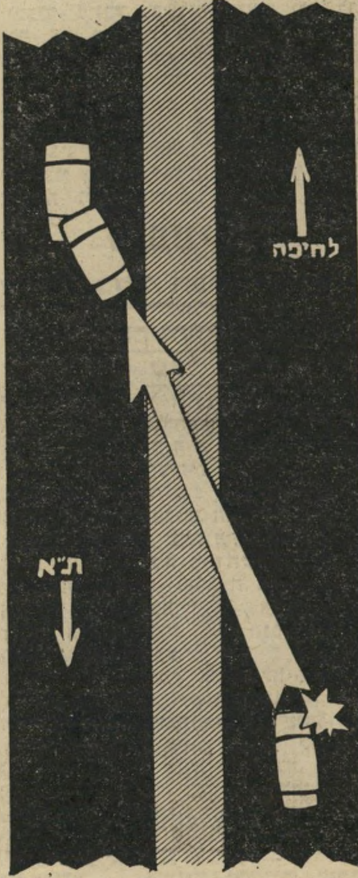

התאונה

התאונה אירעה כ־3 ק"מ צפונית לצומת חדרה באוטוסטראדה תל־אביב—חיפה. המכונית שבאה מכיוון תל־אביב סטתה לצד שמאל, חלפה על־פני חלקת הכורכר המפרידה בין הנתיבים והתעופפה מעל המכונית שבאה ממול. בקטע זה של האו־טוסטראדה אין מחיצות־מגן בין הנתיבים.

מוזר. חלפו שניות ארוכות, עד שמישהו הבין את המתרחש.

המכונית הפגועה היתה מדגם פיאט 125. זוהי מכונית משפחתית סגורה, בעלת ארבעה דלתות.

אך המכונית שלתוכה הסתכלו האנשים עתה, נראתה כמכונית־ספורט: היא היתה חסרת־גג.

רק אז, הבין הקהל מה קרה: המכונית שהתנגשה בפיאט נכנסה בה בכוח כזה, שגילחה מעליה את הגג כולו, העיפה אותו למרחק.

רעד עבר בגופם של הנוכחים, כאשר דמיינו לעצמם את עוצמת ההתנגשות הנוראה שהתרחשה שם, דקות ספורות לפני שהגיעו.

ואכן, במרחק מה מהפיאט, נמצא בחשכת הלילה הגג המעוך, שנחתך מעל המכונית בכוח־אימים.

יצא אל המוות

"אני לא מסוגלת לתאר לעצמי באיזו מהירות צריכה מכונית לנסוע, כדי שתצליח לחתוך את הגג מעל מכונית שנייה."

לילי כהן, אלמנתו של נהג הפיאט שנהרג, היתה עדיין המומה, השבוע: "שמונה שנים נסע אלי בכביש הזה בלי שום תאונה. ביום חמישי בערב הוא צילצל אלי בשש וחצי, אמר כי הוא יוצא לדרך.

"יצא, ולא הגיע."

אלי כהן (42) תושב רמת־גן, יצא מחיפה הביתה מייד אחרי שגמר לדבר עם אשתו. מהצד השני, יצא מתל־אביב מהנדס חיפאי בשם יהושע כפירי (45), גם הוא בדרכו הביתה.

השניים נפגשו כשלושה קילומטר צפונית לצומת חדרה. פיצוץ בגלגל הימני הקדמי של מכונית הפורד הספורטיבית של כפירי, גרם לו לאבד, במהירות שבה נסע, את השליטה על ריכבו. המכונית הלבנה סטתה ממסלולה, זינקה כמטורפת למסלול הנגדי, וחתכה את הפיאט האדומה לשניים. אלי כהן נהרג בו במקום.

כפירי נותר בחיים, הובל לבית־החולים הילל יפה בחדרה. ביום הראשון בצהריים, שוחרר לביתו — "בסדר גמור," כפי שסיפרו אחיות מחלקה כירורגית א׳, שם שכב.

למרות זאת, הסבירה אשתו לכתב העולם הזה, שבא אותו ערב לביתו, כי בעלה "לוקה עדיין בזעזוע מוח, ואינו זוכר דבר מכל מה שעבר עליו."

גם לחוקרי המשטרה לא ידע כפירי לספר דבר, בתחילת השבוע. "לא זוכר," הסביר. "אחרי מנוחה, אוכל כנראה לספר מה קרה. כל מה שאני זוכר זה שיצאתי מתל־אביב לפני שבע בערב, ולקחתי איתי כמה טרמפיסטים. מזל שכולם ירדו בצומת חדרה."

דווקא באותו קטע — בניגוד לקטעים אחרים של האוטוסטראדה — אין גדר־ביטחון המפרידה בין שני מסלולי האוטוסטראדה. לוא היתה, היה אלי כהן נותר בחיים.

מוות מאחורי ההגה

שני נהגים נדהמים, שירדו ממכוניותיהם, מתבוננים בגופת אליהו כהן, המונחת במכונית **הפיאט** שלו, שכל חלקה העליון כאילו גולח בסכין חדה. המכונית שבאה ממולו טיפסה על החלק הקדמי של מכוניתו, בעוצמת ההתנגשות, עפה מעליו כשהיא נוטלת עימה את גג המכונית.

המכונית המגולחת

כך נראתה מכונית **הפיאט** הפגועה בתום התאונה. שוטרי התנועה שבדקו את המקרה טענו כי טרם נתקלו במקרה כזה, שמכונית התעופפה מעל מכונית שנייה, וחתכה את כל חלקה העליון. בתאונה, שאירעה על האוטוסטראדה תל־אביב—חיפה, צפונית לצומת חדרה, נהרג נהג מכונית **הפיאט**, אליהו כהן.

דמות נודעת

כל זה לא עניין כבר במיוחד את אלמנתו של כהן, שנותרה עם שלושה ילדים בני עשר, שמונה וארבע. גם לא את המוני המלווים, שהופיעו להלווייתו בבית־העלמין בחולון.

בהלווייה בלט מספרם הגדול של בני־נוער ערביים — תלמידיו של אלי כהן בבית־הספר חסאן עראפה ביפו. כהן, שעלה ארצה מעירק ב־1948 כמורה מוסמך, היה דמות נודעת בתחום החינוך בין ערביי ישראל. הוא היה מייסדו של הסמינר למורים ערביים בחיפה, ומנהלו בשמונה השנים מאז הקמתו.

בשנים האחרונות שימש גם כקצין־מטה לענייני חינוך ברצועת עזה וצפון סיני, תפקיד ממנו פרש רק לפני שלושה חודשים. כך, אפשר היה לראות בהלווייתו, לצד תלמידיו, גם קציני צה"ל, ביניהם מפקד הרצועה, תת־אלוף יצחק פונדק.

ספורט-טוטו

מינימום
פרס ראשון
150 אלף ל"י
(כולל תוספת)
* * *
מינימום
כלל הפרסים
250 אלף ל"י

עשה לך מנהג קבוע-
מלא טוטו כל שבוע!

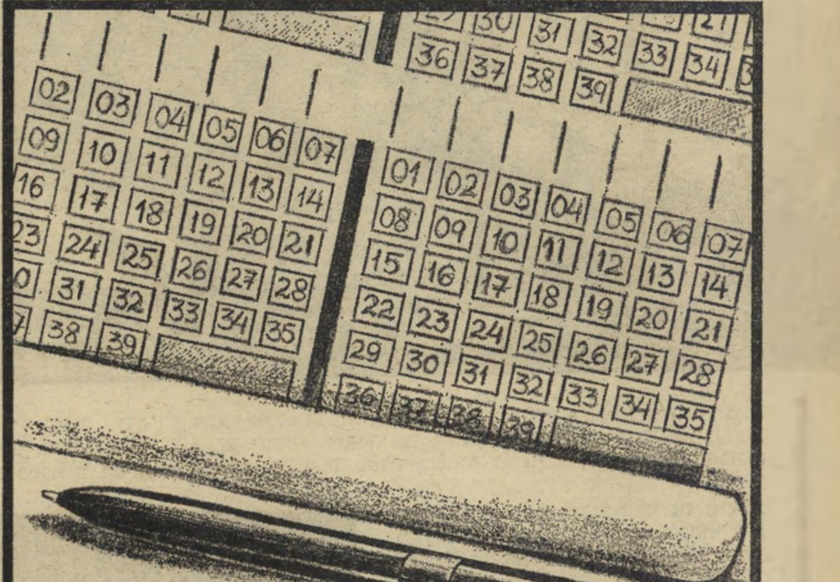

זה כל כך פשוט...

מה יותר קל מלהשתתף בהגרלת הלוטו. תמורת 50 אגורות תוכל לסמן 6 מספרים בכל אחת משתי הטבלאות שבטופס.

עשה חישוב פשוט פעולה בת שניות ספורות, מביאה לך סיכויי השתתפות בזכיה בת 75,000 לירות בפרס הראשון ואלפי לירות ביתר הפרסים.

זה כל כך פשוט.

לוטו
זו השיטה

תמרורים

מונה • לתפקיד מפקד מישמר הגבול, במקומו של ניצב שמעון אשד העובר לתפקיד מפקד מטה המחוז הצפוני של המישטרה, תת־ניצב **חיים לוי** (47) שנולד בבנימינה, התגייס להגנה ולפני גיל 17 פיקד על פלוגת גדנ"ע בבנימינה, אחר הצטרף למישטרת הישובים העבריים ועם קום המדינה התגייס לצה"ל. ב־1954 הצטרף למישמר הגבול שנוסד אז וב־1963 מונה למפקד גדוד צפון ואחר לסגן מפקד מישמר הגבול.

נחוג • יום־הולדתו ה־37 של מפקד גלי־צה"ל ועורך ראשי של במחנה, **יצחק לבני** שהיה בעלה של המשוררת דליה רביקוביץ, והוא בעל תואר ב"א בספרות עברית והיסטוריה.

לבני

נחוג • בביתו של הראש הרוחני של העדה הדרוזית בישראל שייח אמין טאריף בכפר ג'וליס בגליל המערבי, יום־הולדתו ה־65 של מבקר המדינה ד"ר **יצחק ארנסט נבנצאל,** שנולד בגרמניה בה קיבל תואר דוקטור למישפטים ועלה לארץ ב־1933.

נבנצאל

נולד • לשחקנית ממוצא יהודי **ברברה** (עשי לנו ילד) **הרשי** ולחברה השחקן **דויד קאראדיין,** בן בכור: **פרי.**

נבחר • לתפקיד הרב הראשי של רחובות, הרב **שמחה הכהן קוק** (40), אחיו של רבה הקודם של רחובות שלמה קוק שנהרג לפני כשנה בתאונת־דרכים. עד לכניסתו לתפקידו הנוכחי היה שמחה הכהן קוק ראש ישיבת בני־עקיבא בנתניה והרב הראשי של טבריה.

נפצע • בעת צילומים לסרטו הדוקומנטרי שנערכו בים המלח, זמר הבלוז הכושי אמריקאי **בי. בי. קינג** שהופיע בסידרת קונצרטים בארץ. קינג נקע את ידו ופצע את פיו.

נפטר • בנמל התעופה לוד, עת עמד לצאת לחו"ל בשליחות בנק הפועלים בו כיהן כמבקר ראשי, בגיל 59, עו"ד **דויד יוסיפאור** (יוסיפוב) שהיה יו"ר התאחדות עולי בולגריה בישראל.

נפטר • בגיל 59, מי שהיה סגן מפכ"ל המישטרה ועמד בזמנו בראש לישכת 06 שהוקמה לחקירת אדולף אייכמן, **אברהם זלינגר,** שעלה לארץ מפולין ב־1933, התגייס לנוטרות ואחר למישטרה, נפצע קשה כאשר עלה על מוקש שקטע אחת מרגליו. ב־1951 היה מפקח מחוז טבריה וב־1953 עבר למטה הארצי כראש אגף חקירות ואחר היה סגן המפקח הכללי עד 1958 כשעבר לפקד על מרחב הצפון. ב־1963 התפטר מהמישטרה ועבר לתעשייה הפרטית.

נפטר • בגיל 72, מי שהיה ממייסדי גן־החיות בתל־אביב ומנהלו במשך למעלה מ־30 שנים, **ברוך גופר,** שנולד בפולין, עלה לארץ ב־1919, התגייס למישטרה הבריטית בה שירת בתפקידי פיקוד וכשנוסד גן־החיות הוזמן לסייע בהקמתו ובניהולו. עם קום המדינה היה ממניחי היסוד למישטרת־ישראל.

נפטר • בביתו בחיפה, בגיל 76, מהתקף־לב, מי שהיה המנכ"ל הראשון של רכבת־ישראל **משה אלון** (פייקוביץ), אחיו של סגן ראש־הממשלה יגאל אלון. יליד ראש פינה, בוגר בית־הספר הראלי בחיפה, התגייס ב־1912 לצבא התורכי בו שירת כקצין. עבד ברכבת המנדט ועם קום המדינה מונה למנכ"ל רכבת־ישראל, תפקיד אותו מילא עד 1952 עת עבר לניהול מישרד להובלה ימית.

במדינה

משפט

האוצר שהרג'ז את האוצר

מס הכנסה התלבש על פסח מיזרץ בגלל מאה אלף ל"י מיסתוריות שלא היו לו.

פסח מיזרץ הובא לדין כשהוא מואשם כי סירב להסביר לשילטונות מס הכנסה מה מקורו של האוצר בסך מאה אלף ל"י שיש לו בבנק אוצר עממי — כפי שהוא עצמו גילה בהצהרת־ההון שמסר.

„אינני מודה בעובדות," הכריז הנאשם בפתיחת מישפטו.

„באילו עובדות אינך מודה?" ביקשה לדעת השופטת, הדסה בן־עיתו.

„בכל העובדות," השיב הנאשם.

פגז נוסף. התובע משך כתפיו באי־הבנה, הגיש לבית־המישפט את הצהרת־ההון של הנתבע.

„זה אינו כתב־ידי, וזו אינה חתימתי," קבע מיזרץ.

השופטת נאלמה דום, אחר התעניינה: „ומה בדבר מאה האלף באוצר עממי?"

„אין לי מאה אלף, ומעולם לא היו לי," השיב מיזרץ. „אני פנסיונר, אינני עובד בכלל, ומתקיים על פנסיה של 721 ל"י לחודש. מעולם לא היה לי חשבון בנק בישראל. מעולם לא דרכה רגלי בבנק אוצר עממי."

התובע, נבוך קצת, בשלב זה, ניסה להסביר כי למען האמת, מופקד הכסף על שם אשתו ובנו של מיזרץ, אך לפי החוק, חייב הבעל בדיווח ואחריות על כל כספי המישפחה.

„נפרדתי מאשתי לפני עשר שנים," הכניס מיזרץ פגז נוסף לתביעה, בשלפו פסק־דין רבני המאשר את דבריו. „איך אני יכול להיות אחראי למצבה הפיננסי?"

ובעוד מיזרץ, בשלווה האופיינית לו, אוסף את מיסמכיו לתיקו, שספה השופטת את התובע האומלל, שנדם לגמרי. „מדוע צריכים עובדי המדינה," שאלה, בהצביעה על שלושת עדי מחלקת החקירות של מס־הכנסה, „לבזבז זמן יקר וכספי ציבור מיותרים בבית־המישפט? היה רצוי שתנסו לגלות קצת יותר הבנה וסבלנות כלפי אזרחים."

פשעים

חטיפה בלב העיר

„אתה רוצה להיות זמר גדול?" שאל החוטף, והחל חונק את קורבנו.

משום מה, עוררו הדפיקות בדלת חרדה בליבה של יפה קציריס. היה בהן משהו מאיים. היא חיברה את שרשרת הביטחון במקומה, ורק אז פתחה הדלת ברווח צר.

אמצעי הבטיחות שלה היה לשווא. לפני שהספיקה להבין מה מתרחש, נפרצה הדלת בבעיטה עזה, וארבעה גברים פרצו פנימה: „איפה ספירו?" שאלו באיום. „מהר, בלי חוכמות. אל תנסי לסדר אותנו, או שיהיה רע."

יפה, שההלם שיתק אותה, לא הצליחה להוציא הגה מפיה. היא ראתה כיצד אחד הפורצים שועט לעבר חדר המיטות, שם נח בעלה, הזמר היווני ספירו קציריס. הגבר הוציא את בעלה מהמיטה, ציווה עליו להתלבש מייד. הפורצים לקחו איתם את ספירו, ירדו במרוצה במורד המדרגות.

על המשך החטיפה הנועזת, שנערכה בלב תל־אביב — ברחוב בוגרשוב — בשעה שמונה שלושים בערב, לעיני עשרות עוברים ושבים — סיפר השבוע החטוף עצמו, כשהוא שוכב, כולו חבול, באותה מיטה ממנה נחטף:

מיד לאחר שהכניסו אותי למכונית, ניסיתי עוד כמה פעמים לשאול את החוטפים שלי לאן הם לוקחים אותי. „אל תדאג, לא יקרה לך שום דבר רע," הם אמרו לי.

המכונית נעצרה לפני קפה אתונה ואחד החוטפים, מוטק'ה, צעק לעבר שאול שמש, בעל הבית: „החברה שלי נמצאת פה?"

שמש השיב שלא, והמכונית זינקה שוב.

מוטק'ה הוא שומר הסדר אצל שאול שמש. הוא גבר חזק. אך לא היה לי עסק או ריב איתו. גם את יתר החוטפים ראי־

(המשך בעמוד 31)

אינך יודעת לא להיות פטפטנית? הלשון שלך עשוייה לסכן את מעמדך, בין הימים א׳ ועד ג׳ ובכלל. לכן גם מוטב שלא תריבי. אם אתה אדם זהיר, אין זה הזמן המתאים לעסוק ביחסי־ציבור. מוטב שתשב בבית ותדגור. קניות לא־רצויות, כפי שלא רצוי לנקוט בצעד נימהר, עד ליום ד׳ הבא, בו יחול השינוי.

* * *

צרור ברכות! השגת את מטרתך, אפילו אם בדרך הקשה. אך הבט אחורה: הדרך בה עברת רצופה גוויות רמוסות על־ידך, ופגרים בהם התעללת ללא־רחם. לא תמיד הקשיחות במקומה, שור! מעט אנושיות בכל מעשיך, תגדיל את חוג מכריך, ובעיקר את המיספר הזעום של אלה אותם אתה מכנה „חברים״. הנערה בכחול, אותה פגשת בשפת־הים, או בבית־הקפה, היא נערה כלבבך.

* * *

אמנם ממבט ראשון נראה השבוע כשיגרתי ומשעמם. אך הוא טומן בחובו את תחילתן של קבלת הכרעות חשובות, בעיקר בתחום האישי. מחלה קלה שתיפקוד אותך השבוע, בן תאומים, תגרום לך לזעזוע קל, שיחלוף. העיקר הוא לעבוד, הרבה וטוב, ומבלי להתעייף במישור העבודה או העסקים: אל תהסס להתחנף לבוס או לממונים עליך; כולם עושים זאת, והרי בסופו של דבר זה רק יועיל לך. שימרי על הופעתך, וליבשי לבן.

* * *

טבעי הדבר שקשרים חדשים מדחיקים את הזכרונות הישנים. אל תרגישי מוסר־כליות על כך. תחיי את הרגע, עוד יותר מן הרגיל. דאג לפרנסתך; בייחוד לטווח ארוך. אם אתה יכול, חתום אפילו על חוזה או על הסכם קבלני. גרום נחת למקורביך על־ידי צעד פיננסי נבון.

* * *

ועכשיו — השבוע הגורלי. עד כה התכוונת להכין את הקרקע. השבוע תצטרכי לחלום — כל עוד הברזל הוא חם. מגע חברתי הולם את תוכניותייך, בייחוד ביום ה׳, סוף השבוע. אל תוותר לחבריך בעבודה. לאשתך, טוב תעשי אם לא תסמכי יתר־על־המידה על אחרים ובייחוד על חברותייך הטובות. על בחורים אינך סומכת בין כה וכה, למרות שאחד מהם, תתפלאי לשמוע, הוא מהימן ונאמן יותר מכל האחרים.

* * *

ה־21 בחודש עשוי להתגלות לך כיום בעל משמעות בכל הקשור לפעילותך הרומנטית. תיווכח שיש לך יותר ידידי־אמת ממה ששיערת. מתנות שימושיות יפתיעו אותך. חיי־חברה עליזים ונעימים יסיחו את דעתך מבעיות היום־יום. שבוע טוב לחיסכון. התקשרות עם בן מזל דגים, עשוייה להועיל.

תבזבז יותר מכפי שאתה יכול להרשות לעצמך. אורחים בלתי־צפויים יפתיעו אותך. אלה עשויים להיות בני משפחה שישהו בביתך יותר מכפי שתרצה. יש איום כלשהו בנזק לפריט מסויים ברכושך העלול לגרום לך צער. משהו הקשור בביגוד יגזול מזמנך וממחשבותיך. בסוף השבוע תיתכן לך הפתעה הכרוכה בהימור. תצטרך להיות מעורב בתיכנון נסיעה של מישהו מבני־משפחתך או הקרובים אליך. לבשי ורוד או סגול.

* * *

עכשיו הזמן להקדיש את כל תשומת־ליבך ואת כל מאמציך לעבודה. אם לא — אתה עלול גם להפסיד אותה לגמרי. סוף השבוע, ובייחוד יום א׳, מביאים את התוכנית הגדולה שלך לנקודת־השיא. מאז ואילך שוב לא תוכל לשנות דבר, ולכן מוטב שתתכנן הכל בקפידה. אם את מנהלת רומן עם גבר נשוי, הפסיקי אותו.

* * *

בכלל לא יזיק לך, אם תתכנן בקפדנות את המשך פועלך העיסקי — ותשמור את תוכניותיך לעצמך בלבד. אם אתה זקוק לכסף — קרוב משפחה או אפילו אשה מבוגרת עדיפים על ממון מבחוץ, שמוגש לך לכאורה תוך־כדי הטרדות קטנות יותר. אם את רוצה באהבתו — מוטב שתתענייני, לכאורה, גם באחרים.

* * *

הוויכוחים והמריבות שאתה שותף להם לא יעזרו להפגת המתח, אלא רק יגרמו לך לדפרסיה. במיוחד הימנע מאי־נעימויות עד יום ראשון, אז תתחיל להרגיש בהפגת המתח. התאזר בהרבה סבלנות. לך לראות סרט טוב, רציני, לבד, או עם חברה, ותיווכח שצפוייה לך הנאה.

* * *

גל חדש של הצלחות פיננסיות כורך עימו התמוטטות כוחותיך. אל תהסס ליטול חופשה קצרה, לצאת לאוויר השדה, להכיר אנשים חדשים — אבל מצד שני, אל תיכנע לנטיותיך הטבעיות לחסל את ההווה כדי להתמסר למחר מעורפל. בת־דלי: פגישה מיקרית, אהבה גדולה.

* * *

חוב ישן וגדול, אשר זמן רב העיק עליך, ייעלם השבוע. אותו נושה, שבעבר ידע להיות כח תוקפני, יוותר לך עליו במפתיע. דבר זה ייתן לך מישנה מרץ, ויסייע לך להגשים את שאיפתך העיקרית בעתיד הקרוב ביותר. יחד עם זאת, גם חיי האהבה שלך, עם בת־זוגך הקבועה, יפרחו ויגיעו לשיאים חדשים. משימות שיוטלו עליך במיסגרת חוג חברי, או במיסגרת מילואים, יעיקו עליך.

הקו הבטוח בין שתי נקודות

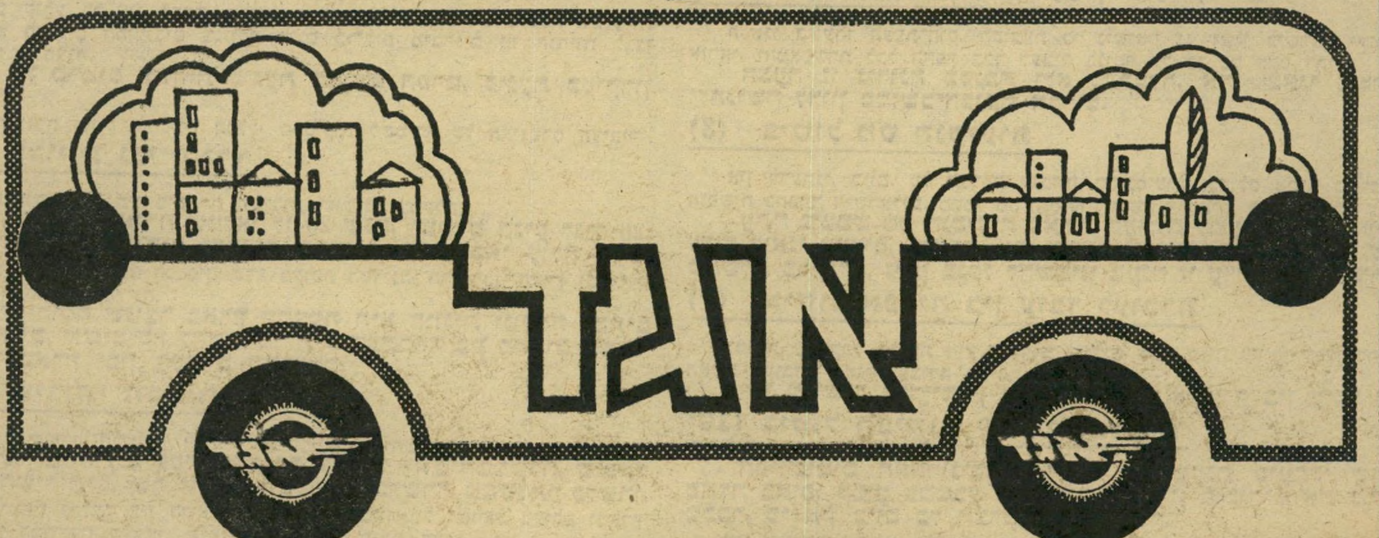

אוקטובר 1972

הגלגל הקטן במכונת הדמוקרטיה

מעולם לא הכינונו את פעולת סיעתנו לקראת מושב הכנסת כשם שהתכוננו למושב הבא — האחרון של ה־כנסת השביעית.

בתום דיונים ממושכים, החלטנו להביא לדיון ולהצ־בעה במושב זה עשר הצעות־חוק, המעלות רעיונות חד־שים לגבי מיגוון רחב של בעיות. כמו כל פעולת סיע־תנו בשבע השנים האחרונות, הן משקפות את תחומי־פעולתנו במישורים שונים מאוד — החל בחייו היומ־יומיים של האזרח, באוטובוס ובקולנוע, וכלה בבעיות כלכליות לאומיות כפעולת הש״ב והפיקוח על המטבע הזר.

חלק מן ההצעות כבר הוגשו במושב האחרון, אך טרם הועלו לדיון. אך החלק העיקרי נוסח זה עתה בניי־צוחו של אמנון זיכרוני.

■ ■ ■

כשהנחנו את ההצעות בפני הציבור במסיבת־עיתונ־אים, שאל אחד הכתבים שאלה לעניין: „האם יש לכם סיכוי להעביר הצעות אלה בכנסת?”

התשובה הכנה היא: אין שום סיכוי להע־ביר את רובן בכנסת השביעית, אם כי לאחדות מהן יש, אולי, סיכוי לעבור את השלב הראשון.

אם כן, מדוע אנחנו מגישים אותן?

התשובה נוגעת לעצם תפקידה של סיעתנו בכנסת.

ערב כניסתנו לכנסת, כאשר קבענו את האיסטראטגיה הפרלמנטרית שלנו, החלטנו לשים את הדגש על העלאת רעיונות חדשים, כדי לעורר עליהם ויכוח ציבורי, לרכוש להם נפשות ברחוב, להציגם לעיני הנבחרים, וליצור לחץ דמוקרטי להגשמתם.

אחת הטכניקות היא זו: אנו מעלים הצעת־חוק, אף כשאין לה שחר של סיכוי להתקבל. אנו מעלים אותה לדיון, מנמקים אותה במליאת הכנסת. תוך כדי כך נקלט הרעיון המונח ביסודה. אנשים קמים ושואלים: בעצם, למה לא? התפיסה השיגרתית והמקובלת מתחילה להת־ערער. נכתבים מאמרים בעיתונות בזכות הרעיון.

■ ■ ■

מכאן והלאה יש כמה אפשרויות: הכנסת מסירה את ההצעה מסדר־היום. אנו משמיעים אותה מחדש, בהז־דמנויות שונות, שוב ושוב. בציבור מתחילה להסתמן תמיכה גוברת בה. במושב הבא, או בכנסת הבאה, אנו מגישים את הצעת־החוק מחדש. שוב מסירים אותה. אבל התמיכה גוברת בהדרגה. הרעיון מתחיל להתקבל בצי־בור, אם כי המימסד מוסיף להתנגד לו.

למשל: הצעתנו לבטל את האיסור הפלי־לי על קיום יחסים הומו־סכסואליים בין מבו־גרים, תוך הסכמה הדדית.

או: הכנסת מסירה את ההצעה, אולם כעבור כמה זמן עולה על דעת שר או עסקן ממשלתי, שזה בעצם רעיון טוב. הוא מעלה את אותו רעיון — כמובן, מבלי להזכיר מי העלה אותו לראשונה. סיכויי ההגשמה של הרעיון גוברים.

למשל: הצעתנו להקים מינהל ארצי לשפת־הים, שיפתח את כל חוף הארץ כיחידה אחת.

או: הכנסת מסירה את ההצעה, ואנו מעלים אותה מחדש כעבור שנה—שנתיים. בינתיים מתקרבות הבחי־רות. הסיעה השולטת חשה שזה הפך עניין פופולרי. מישהו אומר: מה פתאום אנחנו משאירים סוס כל כך טוב לסיעת העולם הזה? הבה נגשים את הרעיון ב־עצמנו, וניקח מהם את הסוס.

למשל: הסעת־חינם של החיילים ברכבת. (הצעתנו להנהיג הסעת־חינם לכל החיילים גם באוטובוסים, עדיין לא הופקעה בדרך זו, למר־בה הצער.)

כך או כך: הרעיון, שנראה תחילה יוצא־דופן ואף משוגע, הולך ומתגבר, ובסופו ייאלץ המימסד לקבלו.

אחד הכתבים, ציניקן מטבעו, שאל: „תגידו בכנות, האם הצעות־החוק האלה שלכם אינן לצורך רכישת קו־לות? האם לא התחלתם בתעמולת־הבחירות שלכם?”

התשובה היא: בהחלט כן. את המערכת ש־לנו התחלנו בנובמבר 1969, למחרת הבחירות.

כאשר אנו מעלים רעיון חדש ונכון, והכנסת מסירה אותו מסדר־היום, אנחנו רוצים להגיד לאזרח: האם זה רעיון נכון, לדעתך? אם כן, חשוב־נא מדוע ה־מימסד פוסל אותו. חשוב־נא גם על טיבה של הסיעה, המעלה רעיון כזה. אולי היא ראוייה לתמיכה שלך? אולי היית רוצה שהיא תהיה מיוצגת בכנסת הבאה בכוח רב יותר, כדי שתוכל להגשים את הרעיון?

כך פועלת הדמוקרטיה. אני מציע לך בהח־לט לחשוב ברוח זו גם על הצעות־החוק האלה.

שולחן הממשלה בכנסת

10 הצעות·חוק של סיעתנו

(1) ביטול האיסור על הפלות מלאכותיות

העלינו בשעתו את ההצעה, וההצבעה עליה נדחתה לפי בקשת שר־הבריאות.

כיוון שחלפה מאז הדחייה תקופה ארוכה, הודענו השבוע ליו״ר הכנסת ולשר־הבריאות, כי אנו תובעים עריכת הצבעה עליה באחת מישיבות הכנסת הקרובות.

(2) חוק להגבלת תקופת הכהונה של ראש הממשלה ואיסור על שרים לעסוק במסחר, תשל״ג—1972

הצעת החוק נועדה להגביל את תקופת הכהונה של ראש־הממשלה לשתי קדנציות בלבד, בהתאם למקובל בארה״ב לגבי נשיא המדינה.

כן מוצע בה לאסור על שרים לעסוק במיסחר ובעבודות שאינן בתחום תפקידיהם.

היום יכול שר לעסוק במיסחר או בעבודה אחרת בתשלום. מובן שמצב דברים זה סותר את הסדר הציבורי התקין.

דוגמאות בולטות: מיסחר־העתיקות של משה דיין, והידיעה שדיין גבה סכום של 5000 דולאר עבור ראיון שנתן לאחרונה לעיתונאי צרפתי.

(3) חוק לביטול הצנזורה על סרטים ומחזות

החוק כיום קובע כי אין להציג סרטים והצגות ללא אישור המועצה לביקורת סרטים ומחזות. החוקים המחייבים צנזורה אינם כוללים מיבחנים או הנחיות לגבי המותר להקרנה או הצגה.

צנזורה על סרטים ומחזות פוגעת בחופש הסרט, פוגעת בעיקרון חופש־הביטוי.

מאידך, ההוראות בחוק העונשין הכללי מספיקות לשמירה על האינטרס הציבורי.

(4) חוק זכויות בני־הארץ

זוהי הצעת־חוק שאנו מייחסים לה חשיבות ראשונה במעלה.

לדעתנו, זכאי כל אזרח שמלאו לו 20 שנה, ושטרם הגיע לגיל 26, לכל אותן הלוואות, מענקים והקלות במיסים, להם זכאי עולה חדש.

אם לעולים חדשים ניתנים הכספים שלא מקופת המדינה, הרי לבני־הארץ יש ליתן הטבות מתאימות מקופת־המדינה.

נוכח הלך־הרוח שנוצר בארץ ההצעה היא חיונית ונועדה לסתום פערים חברתיים, ולשים קץ להתמרמרות שהשתררה בין חיילים משוח־ררים שגדלו בארץ ובין העולים החדשים.

(5) חוק שירותי הביטחון

האחראי על שירותי־הביטחון יהיה ראש־הממשלה, והשירותים ימוקמו במישרדו.

יתמנה שר מיוחד, שיפעל במיסגרת מישרד ראש־הממשלה, שיפקח על פעולות השירותים. שר זה לא יופקד על מישרד ממשלתי כלשהו.

שירותי־הביטחון יחלשו בין השאר על פעולות הביון של ישראל בעולם ובארץ, להוציא, כמובן, המודיעין הצבאי, שימשיך לפעול במסגרת צה״ל.

ראש המוסד ימשיך לתאם בין כל חוליות הביון, כמקובל היום.

מינויו של ראש המוסד יפורסם ברשומות.

תקנות מיוחדות, שיותקנו ע״י ראש־הממשלה ושיאושרו ע״י ועדת החוץ והביטחון, ללא חובת־פירסום ברשומות, יסדירו את חלוקת הסמכויות בין כל זרועות הביון. על שירותי הביטחון להגיש לפחות אחת לשנה דו״ח בכתב על פעולותיהם לוועדת השרים לענייני ביטחון.

החוק עוסק גם בנושא האזנת־סתר: אוסר על האזנה ללא אישור בכתב של הממונה על אחת משלוחות הביון, וללא דיווח מיידי של הממונה לשר המפקח. השר יוכל להטיל איסור על ביצוע ההאזנה.

תוך חמישה ימים מיום ההחלטה על ביצוע ההאזנה תהיה חובה לקבל אישור על־כך מאחד משופטי בית־המישפט העליון, אשר בפניו יצטרכו לנמק בדלתיים סגורות מדוע יש צורך בביצוע האזנה.

(6) חוק להפעלת מזגני־אוויר ברכב ציבורי

תוטל חובה להתקין ולהפעיל בתקופות הקייץ, בשעות החום, מזגני־אוויר בכל רכב ציבורי המשמש להסעת נוסעים בשכר.

במדינה בעלת אקלים כשלנו, ובאין עד כה מזגני־אוויר ברכב ציבורי, יש להטיל חובה זו באמצעות חוק מיוחד.

(7) חוק הנישואין והגירושין האזרחיים

הגשנו בשעתו הצעת־חוק, הקובעת כי נישואין וגירושין בישראל ייערכו בטקס אזרחי, והמאפשרת לכל החפץ בכך לעבור בנוסף על כך גם טקס דתי.

הצעה זו נידונה בכנסת ולא נתקבלה, אך מצאנו לנכון לחזור ולהגישה לדיון במושב־הכנסת הקרוב.

(8) ביטול מס הנסיעות

אין לדעתנו, כיום, כל הצדקה לגביית מס־נסיעות. בעולם פתוח כשלנו ובחברה חופשית כחברה הישראלית, מסמל מס־הנסיעות גישה ארכאית, שמכבר אבד עליה הכלח.

עתה משמש מס הנסיעות כאחת העילות לתעמולה אנטי־ישראלית שעה שאנו מעלים, וכצדק, את טענותינו נגד גביית הכופר, שהנהיגה ממשלת בריה״מ. ניתן בנקל להשמיט טענה זו ע״י ביטול מס־הנסיעות.

(9) איסור אפליה בין עובד לעובדת

למרות שנתקבל בכנסת חוק המחייב תשלום שכר שווה לעובד ולעובדת, מקופחת האשה העובדת בענפי עבודה רבים.

אנו מגישים חוק־יסוד, אשר ימנע כל אפלייה בין עובד לעובדת.

(10) ביטול הפיקוח על המטבע הזר

הפירסומים האחרונים, שאישרו את טענת סיעתנו שהממשלה סחרה באופן קבוע במטבע זר בשוק השחור, מוכיחים את מה שטענו מכבר, כי אין כיום כל הצדקה לפיקוח זה.

אנו מגישים, איפוא, הצעת־חוק מיוחדת, שמטרתה להביא לביטול הפיקוח.

(המשך מעמוד 28)

תי מדי פעם, אבל אני לא בטוח אם את כולם באתונה.

נסענו לכיוון החולות. אולי חולון, אולי בת־ים, לא יודע. המכונית שקעה בחולות. כולם ירדו. לי אמרו לא לזוז, ולהמתין במקום, עד שיחזרו. היה חושך ולא ראיתי שום דבר מסביב. לא ידעתי לאן ללכת. נשארתי במקום, ולא זזתי עד שהם חזרו, אחרי כרבע שעה.

התעלפתי. לאחר שהוציאו את האוטו מהחולות, מוטק׳ה התחיל לטפל בי. הוא היכה אותי באגרופים, וחנק אותי. הוא לחץ את ידיו על הגרון שלי ושאל: „אתה

ספירו לפני החטיפה

סיבות רומנטיות —

אך כשחזרתי, השוטרים היו בביתי והם התחילו לחקור אותי.

זה היה לילה נורא. לא אשכח אותו לעולם. הייתי כל־כך קרוב למוות.

אחד אופטימי. עד כאן, סיפורו של הזמר שנחטף.

שוטרים הגיעו לדירת החטיפה כעשר דקות לאחר ביצוע הפשע. יחד איתם הגיע גם ניצב עופר, מפקד משטרת תל־אביב. איש לא ידע אז עדיין שהזמר יחזור לביתו אחרי שעתיים, והפשע נראה מזעזע בחומרתו.

היחידי שגילה אופטימיות ולא נכנס לפאניקה, באותן שעתיים מלאות חרדה, היה שאול שמש, בעל אתונה. „מה פתאום עשית את כל הרעש הזה, והודעת למשטרה?״ הוא שאל את יפה. „לא קרה שום דבר. תיראי שספירו יחזור עד 11 בלילה, מפני שהוא צריך להופיע אצלי.״

יפה לא רצתה לשמוע את הרגעותיו של שמש. מאוחר יותר סיפרה, שאיננה מאמינה לדבריו. „יש פה מעשה נקמה נגד ספירו,״ חזרה וטענה.

„הוא זמר מוצלח. רק לפני כמה ימים סירב לחדש את החוזה עם קפה אתונה, והסכים להופיע רק באופן זמני, לתקופה קצרה. הוא מבוקש מאוד.״

על טענת הרומן של בעלה, מגיבה יפה: „את מרסל הזו, ראיתי פעם אחת. היא בחורה גבוהה, שאטנית. היא באה לדירה שלנו. פה, וחיפשה את ספירו. כשראתה אותי, אמרה שמחפשת מישהו אחר.

„אני לא מאמינה שלספירו היה קשר עם הבחורה הזו. שאול שמש טוען שבעלי שכב איתה. הוא גם טוען שספירו הולך עם הרבה בחורות. זה לא נכון. אני יודעת

ספירו אחרי החטיפה

— או רומנטיות פחות?

רוצה להיות זמר טוב? אני אתן לך קול טוב!״ לפני שהתעלפתי, הרגשתי איך שהוא בועט בי כמו בכדור.

כשחזרתי להכרה, שוב הרביצו לי. שוב התעלפתי, הם בעטו בי ברגליהם, ונפלתי בחולות.

בסוף, מוטק׳ה אמר לי שיהרוג אותי, אם אמשיך להתעסק עם חברתו, מרסל. עניתי לו שמעולם לא שכבתי איתה. אבל הוא עשה את עצמו כאילו שזו הסיבה לחטיפתי, ולא משהו אחר.

מעולם לא היו לי אויבים בארץ. אני יווני. נולדתי ביוון, ולראשונה ביקרתי לפני חמש שנים. מייד אחרי מלחמת ששת הימים. כאן היכרתי את אשתי, יפה. התחתנו, כשהיא היתה בת 19. אני לא יהודי, ולכן התחתנו בנשואין אזרחיים. עשיתי כמה תקליטים, הייתי מופיע בזורבה, באתונה, באקפולקו באשדוד. לא חסרו לי הצעות. הלך לי טוב. הרגשתי טוב בין היהודים. לא היו לי שום אויבים. לכן, עדיין אני לא תופש מה קרה לי.

הסוף שלך. לאחר שגמרו להרביץ לי, הכניסו אותי בחזרה למכונית, ונסענו לאיזו דירה. אחר־כך הביאו מונית, והעבירו אותי לתוכה. לפני ששיחררו אותי, הזהירו אותי החוטפים שאם אספר למשטרה מי חטף אותי ומי היכה אותי, זה יהיה הסוף שלי.

שזה לא נכון. אני לא מבינה מאיפה שמש ידע באותו לילה של החטיפה שספירו יחזור עד שעה 11.

„שמש גם אמר לי שאני גורמת את כל הצרות לספירו, מפני שהשפעתי עליו לבטל את החוזה.״

אקדח בפרצוף. ממשיכה יפה: „לא מצא־חן בעיני גם ששמש ביקר אצלי בדירה מייד אחרי החטיפה, ושיחק נגד עיני עם האקדח שברשותו. הוא טען שיש לו רישיון לאקדח, והוא ,לא מפחד מאף אחד.׳ השוטר שנשלח לשמור עלינו, ואשר נמצא בדירה כשביקר שמש, אמר לו להפסיק לשחק עם האקדח.״

הגיב השבוע רב־פקד עמוס אריכא, דובר משטרת תל־אביב: „נעצרו חמישה חשודים בחטיפתו של ספירו. מרדכי נחום, מרדכי זילברמן, אבנר אזרוואר, אלי בן־חמו, ואלי אלמוזלינו.״

האם מקבלת המשטרה את הגירסה שהחטיפה בוצעה על רקע רומנטי?

„ההשערה היא שסיבת החטיפה היא על רקע רומנטי, אך המשטרה חוקרת גם בכיוונים אחרים.״

האם נחקר גם שאול שמש בפרשה? „הוא לא נחקר, מפני שהוא לא חשוד. אך הוא נשאל מספר שאלות.״

בינתיים, הציבה המשטרה בלשים לשמור על ספירו ועל אשתו. מה שבטוח

תשבץ העולם הזה 1833

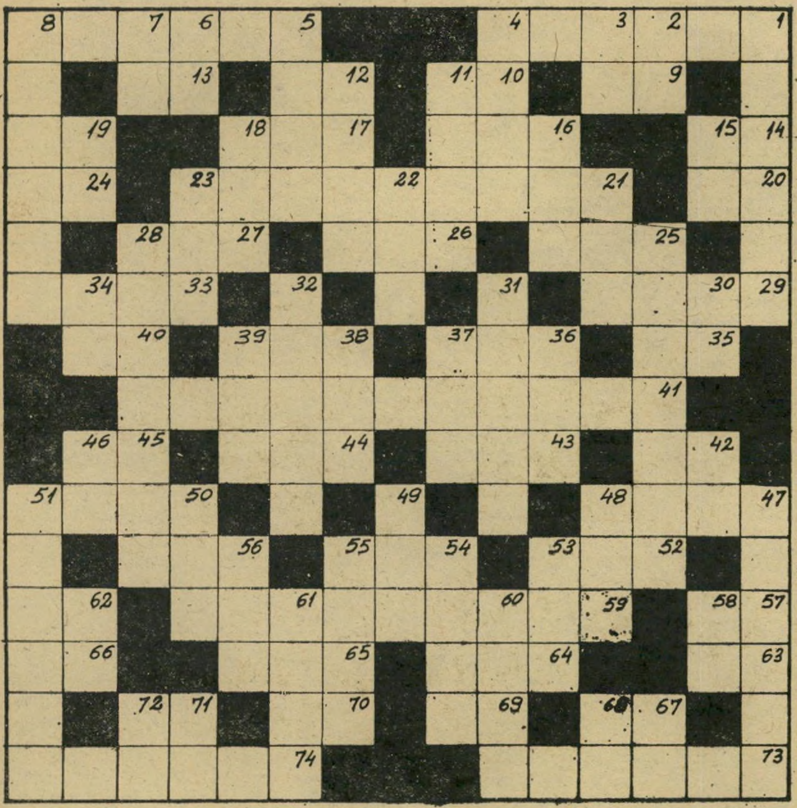

מאוזן:

1) איש אצ״ל לשעבר, בחדשות. 5) שמחה. 9) מתנועע. 10) עמק. 12) חס וחלילה — (ר״ת). 13) סמל נוצרי קדום. 14) סוד. 16) שיער קשה. 17) עו/ד בית מרחץ. 19) תו נגינה. 20) אביו הקדמון של הכלב. 21) בה נמנעה שביתה כתוצאה מבג״ץ של תנועת העולם הזה — כוח חדש. 24) כלי הקשה. 25) קטל. 26) פיסח, נכה ברגליו. 27) מין עץ גבוה וישר. 29) רעש. 33) קול שאון. 35) אחד השבטים. 36) שוד, גזל. 38) שווי. 40) אות באלפבית. 41) שני המתחרים העיקריים על כס הרב הראשי. 42) ווזיר. 43) פעם נוספת. 44) אציל, עשיר. 45) נוזל חיוני בגוף. 47) סנדוויץ. 50) מין סירה. 52) עלה של ענף התמר. 54) ערכה של שתיקה. 56) תואר פרוסי. 57) קריאת שמחה. 59) יפה, נפלא. 62) יש כזה רק אחד. 63) מעשה פלא, נס. 64) משפח. 65) שתה די צרכו. 66) סימן. 67) בהמה דקה. 69) יהיר. 70) סופר יהודי — („משה״). 71) משנה, סגן. 73) עצבנות יתרה, חוסר שליטה עצמית. 74) עיר בגדה.

מאונך:

1) אחד המוסקיטירים. 2) הצמר הגזוז מצאן. 3) פי החיה. 4) וירוס. 5) תינוק. 6) מצבה. 7) קליפת הענב. 8) חוזק יד. 11) שופט. 12) פעולה מתימטית. 15) סוג. 16) צמד. 18) ז׳רגון. 19) שבק חיים. 21) אמצעי של התפשטות אנרגיה. 22) מנביאי תרי עשר. 23) עיר קדושה לאיסלם. 25) מדינה בה אירע מרד בשנת 1956. 28) מחוקרי הקוטב הצפוני. 30) מצב צבירה של מים. 31) דג כנרת. 32) העיר בה מתאחדים הנילוס הלבן והכחול. 34) מחציתו של צעצוע שהיה שלגר בשנות הארבעים. 36) בלאט. 37) ליכלך, טינף. 38) גמול על מעשה רע. 39) רגל לא אנושית. 42) מזמר. 46) ריקבון. 47) מין עוף צווחני. 48) מערה, חור ארוך חצוב בסלע. 49) ממפכל״י המישטרה. 50) קוץ. 51) מילת שבח והלל לאלוהים. 53) נחש ארסי. 54) סופר צרפתי („ננה״). 55) יוצר יש מאין. 56) בהמה גסה. 58) מנהיג נאצי. 60) צער, עצב. 61) לא חם ולא קר. 62) כלי עבודה. 67) מתנפל. 68) עטרה. 71) יחידה ביולוגית. 72) גבעה.

חשבץ 1833

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור, כפל וחילוק, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע

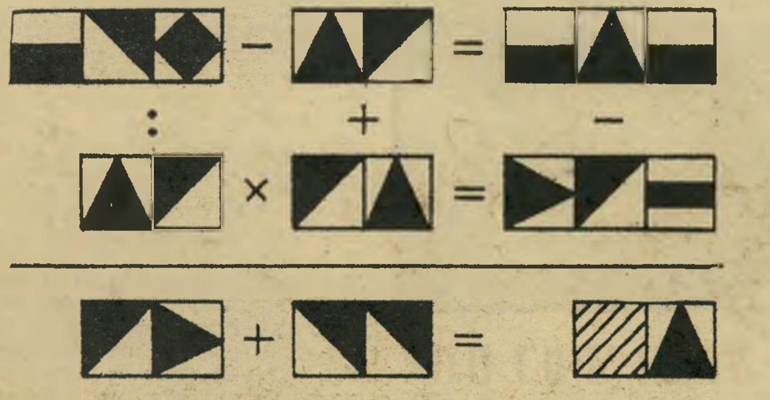

חגיגה של סאדיזם קולנועי, בסרט

הפושע

„שיר בגשם”

אלכס, גיבורו של הסרט „התפוז המכני” מתעלל באשתו של סופר, שאל ביתם פרצו הוא וחבריו כדי לאנוס אותה ולהפוך את הסופר לנכה. את חגיגת האונס, הנעשית לצלילי „שיר אשיר בגשם”, פותח אלכס בגזירת שמלתה של האשה.

באו והצטרפו לטיול בידור קטן. הזמן: העתיד הקרוב. המקום: בר קורובה, שם אפשר לשתות חלב הזורם משדיה של בובת פלסטיק, ללגום קצת מהסקלב (תערובת של הסם מסקאלין וחלב), לשמוע מוסיקה של פרנק פורסל ולמצוא מרגוע לנשמה עייפה בתפאורה אולטרה־מודרנית. שם אפשר למצוא גם את אלכס, גיבורו של סיפור־מוסר ספרותי בן־זמננו, שזכה לעיבוד קולנועי מבריק ומחריד בסרט זוועות אשר עומד לעלות בקרוב על מסכי ישראל.

אלכס, תלמיד־תיכון, בן למשפחה מהמעמד הבינוני, הנמצא תחת פיקוחו של קצין מיבחן הומוסכסואלי, הוא נער חביב, משכיל, זריז ולבוש לפי מיטב כללי האופנה. בקיצור: בחור כארז שכל אמא יהודית היתה משתבחת בו. יש לו רק חולשה אחת. הוא ושלושת מרעיו, כנופייה צעירה ואלימה, מוצאים את הנאות החיים שלהם בהתעללות בקבצנים זקנים, בהלקאת חלשים, בבעילת קטינות ובאונס נשים לעיני בעליהן הכפותים. כל זה נעשה סתם כך, ללא סיבה, רק כדי לברוח מן השיעמום ומהשיגרה.

אלכס אינו בירינן או עבריין מהסוג המוכר. הסאדיסט הקטין הזה הוא חובב־אמנות מושבע, הזוכה לעילוי נשמה כשהוא מאזין לתשיעית של לודביג ואן ומלטף נחש צעיר ורענן שהוא מגדל במגירה.

לרוע מזלו הוא מגזים קצת באחד הימים בבילויי הלילה הסאדיסטיים שלו, והוא נופל בידי החוק אחרי שהוא רוצח אשה בודדה בעזרת פסל פאלי ענקי. החוק מעניש אותו בדרך שיגרתית: עונש של 14 שנות מאסר. אלכס מבין כי זה הסוף שלו. הוא מצליח להתחמק מבין כותלי הכלא רק כשהוא מציע עצמו כשפן נסיונות לניסוי חדש: טיפול לודביקו.

אונס לעיני הבעל

אלכס, המרכיב על אפו חוטם מלאכותי, כדי למנוע זיהוי, גוחן לעבר הבעל הכפות על הריצפה, שעה שחברו מתעלל באשתו הערומה של הסופר. נקמתו של הסופר, כאשר אלכס מתגלגל לידיו מאוחר יותר היא: אילוצו לשמוע מוסיקה של בטהובן המשגעת אותו וגורמת לו לנסות להתאבד.

פילוסופי־מוסרי, המסמן תפנית בקולנוע

שלמה המלך

אחת מהזיות המין המטורפות של אלכס, תלמיד תתי־כון בן־זמננו, הרואה את עצמו כשלמה המלך, המתעלס בחברת שתי יהודיות כשרות באוהל בדואי. בתמונה העליונה נראה הבריו מבלים אלכס וחבריו, ליד שולחנות העשויים מבובות פלאסטיק עירומות.

המכני

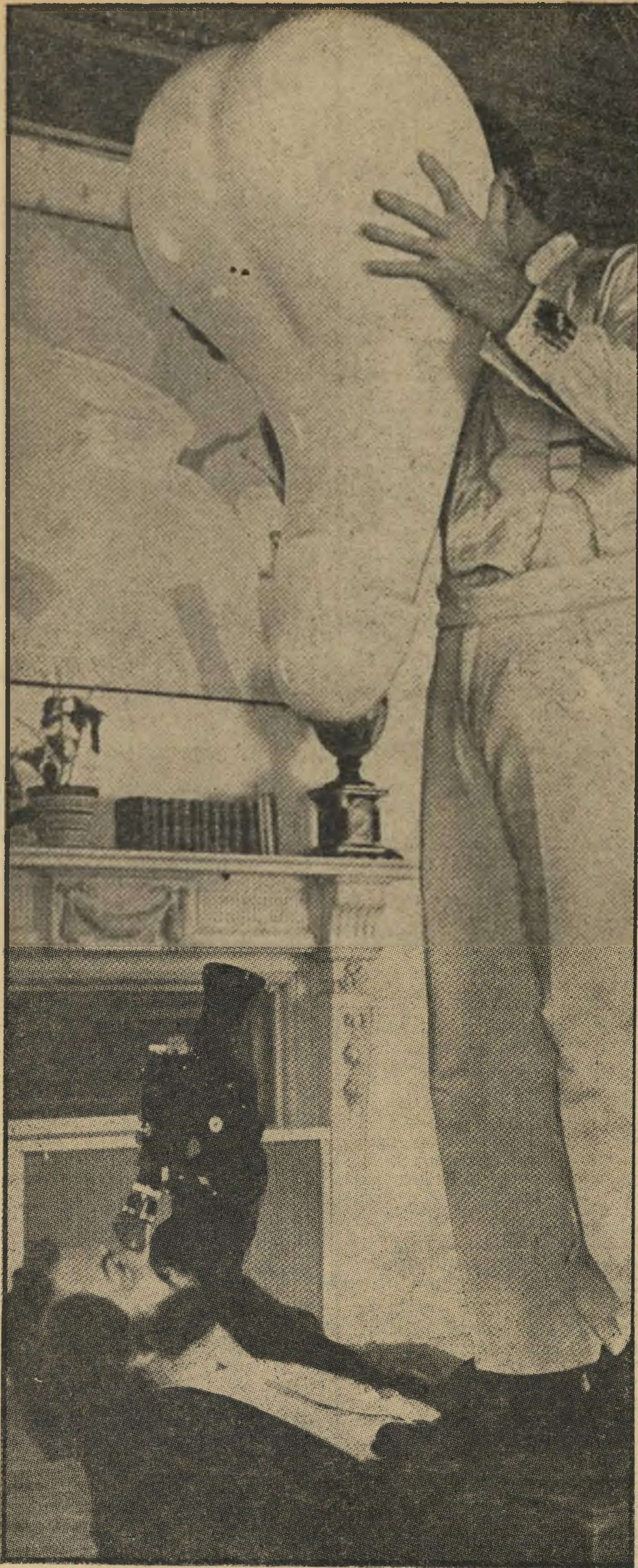

אבר־המין

שאינו אלא פסל קינטי ענק, המתנועע בחדווה בביתה של מורת־התעמלות קשישה, הופך בידי אלכס למכשיר־מוות. באמצעותו הוא מרסק את פרצופה של האשה. בתמונה נראה הבמאי, סטנלי קובריק, מחזיק בידו מצלמה בזווית בה רואה האשה את יצירת־האמנות מונחת עליה רגע לפני מותה.

טיפול זה הוא אמצעי חדש לשיחרור החברה מנטל העבריינים. ביסודו מונח תהליך פסיכולוגי פשוט. מעבירים את הפושע בסידרה ארוכה של טיפולים המיועדים ליצור אצלו רפלקס מותנה נגד כל מה שקשור בפשע ואלימות. בתום הטיפול נשאר אלכס אותו אדם, אלא שאין הוא מסוגל לבצע כל פשע. ברגע שעולה בדעתו לאנוס או להכות, הוא נתקף בחילה ומחנק, תחושת מוות המונעת ממנו לבצע את זממו. הפושע הופך לאדם מכאני, שאינו עושה רע לא מפני שהוא בוחר בטוב, אלא משום שמבחינה פיזיולוגית ופסיכולוגית אינו מסוגל עוד לעשות כל רע.

בנקודה זו מצטרף המומנט המוסרי אל הסיפור הסאדיסטי. השאלה המרחפת מעל הסרט היא: איזה עולם עדיף — עולם בו מסתובבים פושעים וסאדיסטים אנושיים, או כזה של רובוטים שאולפו לא לעשות כל מעשה אלימות או פשע?

אלימות ✶ בשם החוק

את התשובה מבקש הסרט מהצופה, אבל לא לפני שהוא מראה מה קורה לאותו פושע־מכאני, אלכס, עם מצפון ה־פלסטיק החדש שהושתל לו.

אלכס מתגלגל לידי כל אלה בהם התעלל והם מחזירים לו מידה כנגד מידה: באלימות, שינאה וסאדיזם. אלא שלהם יש סיבה לעשות זאת. או שהם עושים זאת בשם החוק או בשם הנקמה האנושית.

אבל אלכס אינו נידון להיות רובוט. הוא הופך קורבן. האופוזיציה, המתנגדת לעיוות צלם האדם, אפילו אם אינו מו־

(המשך מעמוד 33)

סרי, לוחצת על השילטון להחזיר את אלכס למצבו הקודם. השילטון נאלץ לעשות זאת. אלכס שוב ילגום סקלב, יאזין לבטהובן ויחלום על איזה אונס עליז או שפיכת־דם צבעונית.

סרטו של סטנלי קובריק, התפוז המכני, המבשר חזון מוסרי זה, נכתב לפי ספרו של אנטוני בורג'ס, הנושא את אותו שם.

בורג'ס הוא ג'נטלמן מכובד, בוגר אוניברסיטת מנצ'סטר ומורה לדיקדוק והיגוי, אשר שירת בנאמנות את האימפריה הבריטית במשך שנים ארוכות והחליט רק לפני כ־15 שנה להתמסר לספרות, אחרי שעסק במשך שנים בהלחנת מוסיקה סימפונית. ברומן זה, אחד הראשונים שכתב, הוא סיכם את כל החלחלה שאחזה בו לנוכח חבורות ה„טדי בויס" שהטילו בשעתו מורא ופחד על הציבור בבריטניה. חלק מן הסיפור הוא אפילו אוטוביוגראפי. לביתו של בורג'ס עצמו פרצו בריונים, אנסו את אשתו, כפי שמתואר בספר, והיא אמנם מתה לאחר־מכן. היה זה עדיין בימי מילחמת העולם השנייה.

כאשר הופיע הספר, התייחסו אליו מבקרי הספרות כאל בדותא, הכתובה אומנם היטב, עם הרבה כישרון, אבל בסך־הכל פרי יצירתו של דימיון חולני פורה מדי. עד שיום אחד נפל הספר לידיו של אחד החושב בפסים מקבילים לאלה של בורג'ס, הסופר האמריקאי טרי סאותרן, אחד משני מחברי קאנדי.

סאותרן קרא את הספר, החליט מייד לא רק שזה אחד הספרים הטובים ביותר שנפלו אי־פעם לידיו, אלא גם שזה סיפור שנוצר ממש לקולנוע. וסאותרן ידע גם מי הבמאי המתאים ביותר לכך. מאחר וכמה שנים לפני כן כתב את התסריט לדוקטור סטריינג'לאב עבור סטנלי קובריק, והכיר מקרוב את ה„ילד הנורא" של הקולנוע האמריקאי, הוא רץ והביא לו את הספר. קובריק, שהיה עסוק באותו זמן מעל הראש עם אודיסיאה בחלל, הניח את הספר על המדף ושכח ממנו במשך שנה וחצי. ואז, כשהאודיסיאה מאחוריו, עבר בריפרוף על אותו מדף ומצא את הספר.

„קראתי אותו בבת אחת, מן ההתחלה ועד הסוף, וכאשר גמרתי, התחלתי לקרוא אותו שוב בעיון," מספר קובריק. „מן הרגע הראשון היה ברור לי שזה יכול להיות סרט יוצא מן הכלל, ומן הפרק השני כבר התחלתי לראות תמונות לפני העיניים. מצד אחד הקסימו אותי ההמצאות שבסיפור ותפניות העלילה, ומצד שני הסיפור היה בעל מבנה כזה שלא הצריך כמעט שום שינוי בעיבוד לתסריט. הניב המיוחד של הצעירים בספר (ניב המורכב מהרבה מילים סלאביות, בהן משתמש בורג'ס בגלל משמעותם וצלילם גם יחד) זכה כבר לשבחים רבים, אבל אני חושב שאפילו השימוש בשפה הרגילה בספר זה הוא מדהים."

מוסיקה — כהשראה לזוועה

קובריק ניגש מייד למעשה. לדבריו, הוא בחר במאלקולם מקדאואל לתפקיד הראשי עוד לפני שסיים לקרוא את הספר, אלא שזה היה כנראה החלק הקל ביותר בכל העניין. רק שלוש שנים אחרי שקרא את הספר, ראה הסרט אור.

למי שמכיר את קובריק, אין בכך כל חדש. כי קובריק הוא אחד האנשים הפדנטיים ביותר שידעה פעם תעשיית הסרטים. בגיל 21 הוא ביים את סרטו הראשון, כשכל הניסיון הקודם שהיה לו בשטח זה, הוא קריירה של צלם עיתונות. זה היה סרט קצר, אבל סטנלי עבד עליו כאילו המדובר בגירסה הסופית של מילחמה ושלום.

ארבע שנים לאחר־מכן הוא כבר עשה סרט באורך מלא, עם שחקנים ועם תקציב כמעט נורמלי, והוא שיגע את מפיקו ג'יימס האריס בקפדנות שלו. וכאשר, בגיל 29, ביים את נתיבי תהילה, האסור עד היום להצגה בצרפת שאינה אוהבת לזכור ביזיונות של מצביאיה במילחמת העולם הראשונה, הצליח לשבור ממש שיא. הוא צילם את אותה הסצינה 56 פעם. לצוות שעמד לצאת מדעתו, הסביר: „אני חייב לחיות עם הסרט הזה כל חיי, ולא אסלח לעצמי מעולם אם אוותר על איזשהו פרט בגלל חוסר זמן, או תקציב או עצבים." הצדק היה איתו. נתיבי תהילה נחשב עד עצם היום הזה לאחת ההתקפות הנוקבות ביותר על המימסד המיליטריסטי, שהוצלו אי־פעם על הבד.

אם דוקטור סטריינג'לאב הוכן במשך שנה והדהים בדימיון החזותי של היוצר שלו, הרי אודיסיאה בחלל עברה הריון של 5 שנים, ומה שיצא ממנה בסופו של דבר, תהיה דעת המבקרים על הסרט אשר תהיה, היא אחת החוויות הבלתי נשכחות ביותר לעיניים. אלא שקובריק הרגיש כנראה שאותו „אדם המחר" הנולד אי־שם ביופיטר בסוף האודיסיאה, הוא אמנם עניין למחר, אבל היום... היום יש לעולם עסק עם תפוזים מכניים. הביטוי הוא חלק מתוך אימרת „קוקני" השגורה במיסבאות של לונדון: „זה משונה כמו תפוז מיכני," נוהגים לומר שם, ובורג'ס טוען שהוא מצא שורה דומה גם באחד משירי דילאן תומאס.

המעבר מן העתיד הרחוק לעתיד הקרוב היה חריף מאוד. קובריק, שלא יצא באודיסיאה מן האולפן והכין תפאורות לכל סצינה וסצינה, נזקק בתפוז המיכני בסך־הכל לארבע תפאורות — הבר בו נפגשים אלכס וחבריו, אולם הקבלה של בית־הכלא, אמבטיה מכוסה מראות, ופרוזדור עם מראות. כל שאר התפאורות בסרט, הנראות לעיתים כיצירות דימיוניות לגמרי, קיימות בהחלט גם במציאות.

קובריק מקפיד ומשגיח על כל פרט ופרט בעשיית הסרט, אינו סומך על

הבחינה

שיטת לודוביקו מוכיחה את הצלחתה כאשר גיבור הסרט אלכס, מועמד כנגד דוגמנית עירומה ונתקף עוויתות וגועל־נפש מפיתוייה.

איש ומעדיף אפילו לצלם בעצמו. כאשר מעבדה אחת קילקלה לו העתק של הסרט, הוא העמיס אותו בעצמו על ג'יפ, הורה למנהל ההפקה שלו לנסוע לפניו, כדי שיספוג את המהלומה במקרה של התנגשות, והעביר בצורה זו בעצמו, את הסרט ממעבדה אחת לשנייה. הוא אינו סומך על איש, עד שהוא מסרב לנסוע במהירות גבוהה יותר מ־50 קמ"ש במכונית, ואינו עולה למטוס, למרות שיש לו רשיון טייס. „מאז שאני יודע כיצד פועלים המטוסים הגדולים האלה של חברות התעופה, אני סומך עליהם עוד פחות," אמר.

כנראה שגם על מוסיקאים אין קובריק סומך במיוחד. ההוכחה, בשני סרטיו האחרונים נלקחה כל המוסיקה מתוך יצירות קיימות. מיוהאן שטראוס וריכארד שטראוס באודיסיאה בחלל כבר קובריק בתפוז לתשיעית של בטהובן ולעורב הלקחן של רוסיני. בכל מקרה הופכת המוסיקה הזדמנות נוספת להצגת הסארקאזם האופייני לאיש. העורב הלקחן העליז וחסר הדאגה משמש כאן רקע לקטטת רחוב בין שתי כנופיות, שהיא מצד אחד אכזרית ומחרידה, כאשר סכינים חותכים בבשר חי ושרשראות פלדה הולמות על ראשים חשופים, ומצד שני, היא מסוגננת ומתוכננת כמו בלט של ג'רום רובינס.

וילהלם טל מלווה אורגיה פרטית של אלכס, המתנהלת במהירות מסחררת (אילו הוקרנה במהירות בה צולמה, היתה אורכת 28 דקות, בסרט זה נמשך רק 45 שניות). ושירת החדווה של שילר ובטהובן, המוסיקה הנחשבת כשמימית והנשגבת ביותר שנכתבה אי־פעם, היא מקור ההשראה של אלכס לכל הזוועות המרנינות את נפשו.

האלימות היא עניין יחסי

בחזרה לאלכס. היכן נמצא מוסר ההשכל בסיפורו של ילד שעשועים זה של המאה־העשרים?

בורג'ס אינו מהסס כלל. הוא מסביר: „לפי התורה היהודית־נוצרית, שמרבית האנושות חיה היום לפיה, אחד ההבדלים היסודיים שבין אדם לשאר הבריות, היא יכולתו לבחור בין הטוב לרע. ברגע שנוטלים יכולת זו ממנו, הוא פוסק להיות אדם." וצעד נוסף קדימה: „ברגע שנותנים בידי מישטר כלשהו את הרשות ליטול מאנשים את כוח הבחירה־החופשית שלהם, אנו ממיטים שואה על עצמנו." ראה הטיפולים הפסיכיאטריים בבריה"מ.

„שלא לדבר על־כך כי אלימות זה עניין יחסי. אותם נערים בירינים, חבריו לתעלולים של אלכס, הנחשבים לפושעים בעיני החוק, לובשים מאוחר יותר מדים. והנה הם עושים בדיוק את אותם הדברים שעשו קודם, אבל הפעם זה מותר."

וכאילו לא היה די בכל מה שהכניס בורג'ס לספרו, הוסיף קובריק את כל מנת הציניות הלעגנית שיכול היה למצוא בעצמו, כדי להשלים את התמונה. נדמה לכם שאתם יודעים מה זאת אומנות? בבקשה, הביטו נא רק איך פועלות היצירות השמימיות שלכם על אלכס החמוד.

תרבות אכילה ונימוסין? זאת תראו בסצינה בה מוצא אלכס מיפלט בביתו של הסופר הנכה. כוסות מקריסטל, ייינות צרפתיים משובחים, מעדני מלכים, ושינאה מפעפעת בעוצמה שאפילו בורג'ס לא חלם עליה בספרו.

מה אפשר לעשות, קובריק מעולם לא התכוון בסרטיו לרומם את הנפש. הוא מעדיף דווקא להקפיא את הדם, ולא במעשי זוועה סתם, אלא בסיפור סוריאליסטי במקצת, שיש בו מספיק יסודות מציאותיים כדי שאפשר יהיה לחוש באמיתותו. קובריק משווה את אלכס לריצ'ארד השלישי, התגלמות הרוע האנושי, וסרטו מראה כיצד מגיבה החברה על רוע זה. אלא שריצ'ארד לא הצליח למצוא סוס כדי למלט את נפשו, אפילו בעד ממלכה שלמה. אלכס זוכה בסופו של דבר בכל הממלכה.

אל תתני לקצב לנצח אותך

המשיכי לרקוד עד תום הלילה, עד שרגלייך לא תחושנה יותר את הרצפה. אם את אוהבת לרקוד, אז — מדוע להפסיק? אולי את משתמשת עדיין בתחבושות ההיגייניות בלתי נוחות ומגרות?

עליך לדעת הכל אודות טמפוני טמפקס. האמצעי ההיגייני הבטוח, הנוח לשמוש פנימי. הם אינם מפריעים ואינם מגרים. למעשה, אין את אפילו חשה כשהוא בפנים. וזה מנצח את התחבושות והחגורות. טמפוני טמפקס יעזרו לך להשאר שאננה, שקטה וחפשית, אפילו כשהקצב הוא לוהט. וזה ניצח את התחבושות והחגורות הללו.

ללא סיכות
ללא תחבושות
ללא חגורות
ללא ריח

נסי את טמפוני טמפקס ותגלי סיבות רבות נוספות להשתמש בהם.

פותחו על ידי רופא
בשימוש כעת על ידי מיליוני נשים
טמפוני טמפקס מיוצרים רק על־ידי חברת טמפקס בע"מ, הוונט, אנגליה.

להשיג בבתי מרקחת, בתמרוקיות ובסופרמרקטים. המעונונית בקבלת דוגמאות וחומר הסברה ישלחו 54 אג' בבולי דאר אל היבואנים: אינווסט אימפקס בע"מ רח' ירמיהו 38, ת"א.

קולנוע

במאים

מי גנב את היצ'קוק?

לצורך פירסום סירטו החדש של אל־פר היצ'קוק, פרנזי, שיוקרן בקרוב בארץ, החליטו הפירסומאים להכין פלקט בגודל טבעי של הבמאי שהוא הכוכב תאמיתי בכל סרטיו. הצילום המתאים נמסר ל־צלם לטיפול. זה הכין את ההגדלה, מסר

היצ'קוק
הפלקט נגנב

אותה לנער שליח. האיש, בדרך לקולנוע נזכר שהוא צריך לטלפן, נעצר ליד תא טלפון, השעין את הפלקט על דוכן התא, המתין בסבלנות עד שהגברת הנצחית בתוך התא תסיים את שיחתה. בינתיים הגברת ניפנתה לאחור ועיניה נתקלו ב־היצ'קוק המתבונן ישר לעיניה. לאחר ש־כמעט התעלפה, התפנה הטלפון מיד.

משם הועבר היצ'קוק ברוב פאר וטקס לאולם הכניסה של בית הקולנוע. למחרת, הוא נגנב. צריך יהיה כנראה, להביא את היצ'קוק האמיתי כדי למצוא את הגנב.

תדריך

תל־אביב

✶✶✶✶ **הליצנים** (תכלת, איטליה) — סרט תעודי של פליני על גורל אמנות הליצנות בימינו, מעורב ברגעים אוטוביו־גראפיים של הבמאי. חובבי פליני לא ירצו להחמיץ.

✶✶ **ממשיכים לקרוא לי טריניטי** (אסתר, איטליה) — פרק שני ב־עלילות שני ליצני המערב הפרוע. פחות מפתיע ומצחיק מן הראשון, אבל עדיין מתאים בהחלט לקהל מכל הסוגים.

✶✶✶ **בקט** (קריטריון, אנגליה — המחזה של אנוי על ההתנגשות בין הדת למדינת במאה ה־12, בביצוע רציני ונא־מן. משחק מעולה של ריצ'ארד ברטון ופיטר או'טול.

ירושלים

✶✶✶✶ **מה נשמע דוק** (אוריון, ארצות־הברית) — סרט מצחיק מאוד על מורה למוסיקה מבולבל ונערה מטורפת שנטפלת אליו. אין כאן אפילו דקה אחת מקורית, אבל למי זה איכפת כל עוד אפשר לצחוק על ברברה סטרייסנד וריאן או־ניל.

חיפה

✶✶✶ **השוד האלגנטי** (אורה, ארצות־הברית) — וארן באיטי וגולדי האון גונבים מגנבים ולכן המוסר פוטר אותם מעונש, בקומדית פשע, שמחציתה הרא־שונה מבלבלת את הצופים, ומחציתה ה־שניה מסבירה את כל הגילגולים.

קצבים עם דיפלומה

בית־החולים (סטודיו, תל־אביב, ארצות־חברית) — מעשה בבית־חולים אחד שבו קצבים מדופלמים מנתחים אנשים בריאים, חולי־רוח מסתובבים חופשיים והחנהלה מטביעה את יגונה בטיפה המרה.

זה בערך מה שמציע התסריטאי פאדי שאייבסקי בסרטו האחרון. מי שרוצה להתייחס אליו ברצינות יכול לראות בבדיחה המאקאברית הזאת משל, שהנמשל לו היא ארצות־הברית עצמה, שכדוגמת בית־החולים סובלת מכל המכות המנהלתיות והאנושיות האפשריות. ותיסמכו על שאייבסקי שאינו מדלג אף על מכה אפשרית אחת, החל מהפגנות מחאה וכלה בפולחנים מיסטיים.

אם לא די באנדרלמוסיה שהיא נחלת יומו של מוסד זה, הרי יורדת עליו גם מכת גופות מוזרה. גופות הצצות בכל מיני מקומות בלתי צפויים, ואין איש יודע להסביר את סיבת הימצאותם שם. פחות מכל מסוגל להסביר זאת הרופא הראשי, ג'ורג' סי. סקוט, שהוא כל־כך מסוכסך עם עצמו עד שרק בקושי רב יכול גם למצוא פנאי לטפל בכל המישגים המונומנטליים של פיקודיו.

שאייבסקי ביסס את בדיחתו החד־צדדית בעיקר על הניגוד שנוצר בינה לבין סידרות הרופאים הורדרדות האהו־בות על צופי הטלוויזיה באמריקה. אבל ברוב דאגתו להכניס לסרט מצבים גרוטסקיים ובדיחות לרוב, מותח שאייבסקי יתר על המידה את כוח האמינות של צופיו. המוות מכה בסירטו בדייקנות מופלאה דווקא את הראויים למות (כלומר, שהמצב אינו נורא כל־כך), וחולת אנוש, שרק עתה נותח, יכול לצורך פיתולי העלילה, לטייל ממי־טת חוליו ולפעול במרץ ג'יימס בונדי.

ג'ורג' סי סקוט ודיאנה ריג טובים מאוד בתפקידים הראשיים. אבל אם זה צריך להיות סרט מחאה, שמטרתו לומר משהו לצופה, הרי שיעילותו היא כמו זו של מנהלי בית־החולים, המסכימים ביניהם בסוף הסרט שמלאכתם משולה ל„השתנה נגד הרוח". דברי פאדי שאייבסקי.

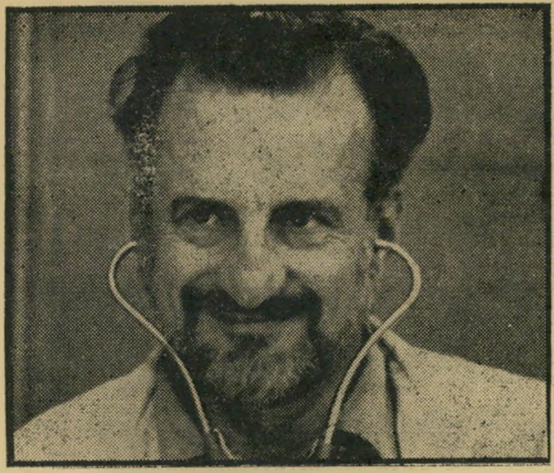

סקוט: משתינים נגד הרוח

פופאיי במישטרה

הקשר האמריקאי (הוד, תל־אביב, צרפת) — שוטר חרש פרי־זאי נשלח לניצה כדי לטפל ב־כנופיית מבריחי־סמים צרפתית ובשליחי המאפייה האמ־ריקאית, המתכוננים לחסל בשיטתיות את הכנופייה. כזו, בערך, התשובה הצרפתית להרפתקאות פופאיי ב„הקשר הצרפתי", אבל להבדיל מן המקור, כאן, זה לא ברצינות.

כי לבמאי ג'ורג' לאוטנר יש כבר מוניטין כמומחה לסרטי פשע מצחיקים. לראייה: „המונוקל השחור", „הברבוז", „לא כדאי להתרגז". גם כאן שורה אותה הרוח, הרבה מצבים מבדחים, שלא כולם קשורים לעלילה המר־כזית, הרבה בדיחות, ומהלומות משעשעות מאין כמותן.

שוטר החרש היורד מפריז לריביירה הוא אמנם רווק מושבע, אבל מאחר והוא צריך להתחזות כאחיו של פושע שנרצח, הוא נאלץ להביא עימו אשה שאינה אשתו ואת בנה, שכמובן אינו בנו. החיים המשותפים של שלישייה זו, החייבת להעמיד פני משפחה מאוחדת, משעשעים אפי־לו יותר מפרשת הסמים. הילד, למשל, דורש מן השוטר הקשוח שיספר לו סיפור, כדי שיירדם, ואילו השוטר הרגיל לחיות בגפו, מתחלחל למראה גובה ההוצאות של האשה בשוק.

לא מעט בדיחות מספקת גם השלומיאליות של המיש־טרה הצרפתית, ששניים מעובדיה נלעגים במיוחד, ושל זוג חוקרי אפ.בי.אי., שאינם טובים מהכוח המקומי.

אם תוסיפו לכך את העקיצות הרבות על המצב החב־רתי והפוליטי היום בצרפת (בנו המדומה של השוטר, אשר צריך להיות צפון־אפריקאי, מוצא את עצמו מייד בחבורה אחת עם בן־שושן ושוקרון, כנגד כל ילידי צרפת היבשתית), את חינה הטבעי של מיריי דארק כאשה המאול־תרת, ובעיקר את האהדה שמעורר מישל קונסטנטין בתפ־קיד הראשי, הרי שתקבלו בסיכום סרט נעים, גם אם בלתי מחייב בהחלט.

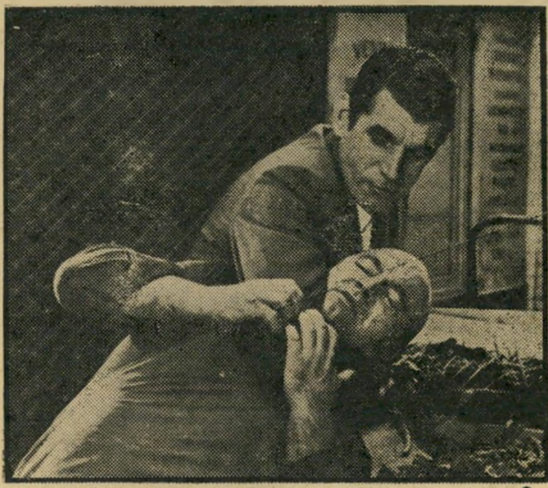

קונסטנטין: סיפור־ערש לילד זר

נמזדקנים, נמזדקנים

הבוקרים (פאר, תל־אביב, ארצות־הברית) — מארק רידל אולי הקסים בזמנו חלק מן הקהל ב„שועל" שלו, אבל מן החושניות של לורנס ועד למערב הפרוע, המרחק גדול ורב. זה מורגש היטב בסרט זה, השולח את ג'ון ויין, יחד עם חבורת קטינים, להעביר עדרי בקר מחוותו הנידחת. כפי שאפשר לצפות, מתנכלים לחם בדרך, והתוצאה, כמובן, טרגדיה.

לא זו בלבד שהשלד העלילתי של כל המעשיה הזו הוא דל ביותר, והיה מספיק בקושי לסרט באורך של חצי שעה, אלא שאפילו מה שיש בתוך הסרט מעורר אי־אמינות מוחלטת בצופה. הופעת הנבלים בשלב מוקדם של הסיפור, ואחר־כך ההתעלמות הגמורה של ויין מאפ־שרות כי יופיעו שוב (אחרת ודאי היה מבטל את המסע, ואז לא היו עושים את הסרט), נראים מוטלים בספק. ואילו הסוף, בו הופכים הילדים חסרי הנסיון, לבעלי נסיון עשיר ועקוב מדם, אינו בדיוק הסוף החינוכי ביותר.

בימים הישנים והטובים, היו חברות כמו „ריפאבליק" מפיקות עשרות מערבונים מסוג זה בשנה, אלא שאז נעשו באמצעים צנועים וביומרות קטנות. היום, סוג זה של סרט מיועד לטלוויזיה, אבל ספק אפילו אם שם היו מסתפקים בבוקריו של רידל ולא היו דורשים מהם קצת יותר פילפל.

מה שנוגע לג'ון ויין, הוא עדיין גדול־מידות ורב־רושם, וכשאתה יוצא מן הסרט, עולים בך הירהורים נוגים על מה שהוא היה עושה לנבלים פעם, בגפו, ללא עזרת ילדים כלשהם. ואילו היום, הגיל כנראה עושה את שלו, וזה עצוב.

ויין: חלש יותר, לאט יותר

במדינה

בריאות

מי כאן החולה האמיתי?

בגלל סיכסוך בין משרדי הבריאות והאוצר עוכבה פתיחת בניין בי"ח חדש.

שבע שנים נילחם הד"ר ג'ורג' סקלי, מנהל מחלקת הילדים, בבית־החולים ה־ממשלתי לחולי־נפש בנס־ציונה, כדי ש־יבנו בניין מיוחד לילדים החולים. כל אותם שנים היתה מחלקת הילדים ממו־קמת בבית קטן ורעוע, חסר תנאים סני־טריים ואחרים, שאיפשר לקלוט במחלקה מיספר קטן של ילדים.

בתום מאבקים בלתי נפסקים הוחל סוף־סוף בהקמת הבניין החדש עבור אגף הילדים בבית־החולים. זה היה ב־1969. לפני חצי שנה הושלם הבניין. היה זה בדיוק מה שרצה הד"ר סקלי: חדרים מרווחים, שפעי אור, חימום מרכזי, שי־רותים, והרבה גינות־נוי מסביב. בבניין החדש נוצרו תנאים לקליטתם של 60 ילדים חולים. אלא שאף ילד לא הועבר מהבניין הישן לחדש ואף ילד מאלה שציפו לקבלתם למחלקה, לא נקלט לאישפוז.

שיקולים תקציביים. הסיבה לכך שהבניין המבריק עמד שומם ולא מילא את ייעודו היתה סיכסוך שפרץ בין מיש־רד־הבריאות למישרד־האוצר. כדי לקלוט 60 ילדים באגף החדש היה צורך, לפי התקן המקובל, בהעסקת 50 עובדים. מיש־רד הבריאות פנה לצורך זה למישרד־האוצר כדי לאשר את התקנים. אבל מיש־רד־האוצר, בגלל שיקולים תקציביים, היה מוכן לאשר רק 27 תקנים.

„לא נפתח את הבניין החדש עד שלא יאשרו לנו את כל התקנים," הודיעו אנ־שי מישרד־הבריאות. בין שני המישרדים החלה מילחמת התכתבויות, אליה הצטר־פו גם הוריהם של הילדים שלא נקלטו בבית־החולים בגלל הסיכסוך.

„לדעתנו לא צריכים לעבוד באגף החדש יותר מ־27 עובדים," אמר דובר מישרד־האוצר. „באגף הישן מאושפזים 25 ילדים ועוד עשרה מגיעים מבתיהם יום־יום לטיפול. מטפלים בהם 17 עוב־דים בלבד. אמרנו למישרד־הבריאות ש־יפתחו את האגף החדש עם מה שמק־ציבים, וכאשר ועדת־השרים תחליט ש־צריכים להוסיף להם תקנים — יקבלו.

„אנחנו לא יכולים לפתוח את בית־החולים עם 27 עובדים. אם יראו במיש־רד־האוצר שאנחנו יכולים להסתדר עם מיספר זה, לא יאשרו לנו יותר עוב־דים," אמרו אנשי מישרד־הבריאות.

השבוע, אחרי שהתברר שהפרשה עלולה להתפרסם בעיתונות, (ראה עמוד 2) התכנסה סוף־סוף ועדת־השרים ומצ־עה פשרה שתאפשר לפתוח את הבניין החדש כבר בזמן הקרוב ביותר.

דרכי חיים

מתי באים הגנבים?

הלך לקולנוע ועשו לו „סינימה בלש".

בנימין אהרונוב רצה לראות את הסרט טריניטי בקולנוע אסתר בתל־אביב. הוא הקדים לצאת אל קופת הקולנוע. את ריכבו החנה ברחוב אסתר המלכה, הסמוך לקולנוע, ויצא לקנות כרטיסים בקופה.

כשחזר למכוניתו נדהם לגלות כי בעשר הדקות שנשארה לבד, חלו בה כמה שי־נויים: האנטנה נשברה, המגבים פורקו, וצלחת הניקל של אחד הגלגלים נעל־מה. חוץ מזה, על שימשת החלון היה מודבק דו"ח חנייה במקום אסור, שקנס אותו ב־30 ל"י.

זה היה לפני שנה. אהרונוב לא שילם את הרפורט. הוא בא לבית־המשפט כשבפיו טענה מקורית: „המישטרה חייבת לשלם לי ולא אני להם. איך אפשר שישברו לי את האוטו ויגנבו ממנו חלקים כששוטר עומד שם ורושם לי רפורט?"

השופט לא קיבל את הטענה. „לא שוכנעתי שהמכונית עמדה שם רק עשר דקות. יכול להיות שהגנבים באו אחרי שהשוטר הלך." אהרונוב נקנס ב־50 ל"י על הפיגור בתשלום הקנס.

„אלוהים," הוא אמר כשהלך לשלם את הקנס, „מאיפה אני יכול לדעת שזה לא השוטר בעצמו שעשה לי את זה?"

מכירת דגמים חדשים 3/בדפו
לעת עתה בכמות מצומצמת
2002·1250·1258
1352 · SL-1256
שרות מיוחד לעולים חדשים!
מקלט הטלויזיה הטוב בעולם

הסטראו עם הסנסור היחידי בעולם
המיוצר אך ורק ע"י ITT שאוב-לורנץ

סוכנים בלעדים: כינורי בע"מ, פרץ 4 ת"א

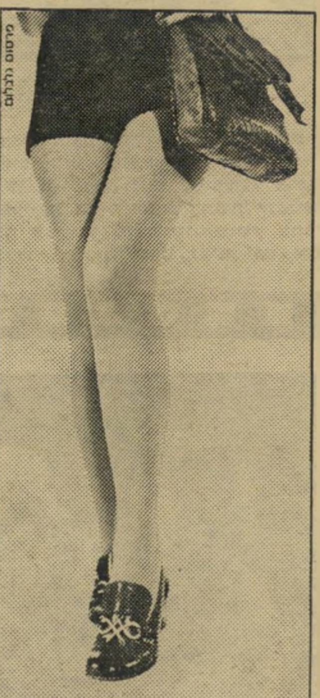

Merci

...את הרי יודעת
שמרסי
מתאים לך
מתאים לך מאד!

גרבונים · גמישונים

רחל מרחלת על כל העולם

היתה זו חתיכת חתונה, בלי עין הרע. כלומר, חתיכת חנוכת־בית. כלומר, חתיכת יום־הולדת. כלומר, הכל ביחד, אם תסלחו לי.

בטח תסלחו לי. איך אפשר היה לא להתבלבל, באירוע כזה. מה לא היה

נחום

שם, ומי לא היה שם, ביום חמישי האחרון.

נתחיל אולי מהכלה. אשתו החדשה של הצייר והפסל **נחום ארבל.**

חתיכת אשה קודם כל, כמו שאתם רואים אותה, רק בת 23, יש לה כבר תואר שני מאוניברסיטת ניו־יורק. ולא בסוציולוגיה או מדעי המדינה או בבל"ת דומה: במתמטיקה ומדעי המחשב. לא פחות. בקיצור, גאון קטן.

בנוסף, היא גם גסטרונומית מושלמת. היא הכינה את כל הכיבוד לשימחה במו ידיה, ותאמינו לי, במתמטיקה אני הרבה לא מבינה, אבל באכילה כן. ואם היא מומחית במחשבים כמו שהיא בבישול, אז היא בסדר.

קוראים לה **ענת סיטרון,** ואם אתם דווקא רוצים, אני יכולה למנות בה עוד כמה מעלות, ככלה. קודם כל, היא צעירה מבעלה החדש בעשרים שנה. טוב, באמת לא ניכנס עכשיו לוויכוח. כרגע, זו מעלה.

נוסף לזה, יש לה שם באריזונה זוג הורים מולטימיליונרים, יהודים אמנם, אבל ככה ככה. קצת מרחוק. היא בת יחידה, ויש לה עוד שני אחים נשואים כבר.

מלבד ההורים העשירים, יש לה גם הון פרטי משלה, ירושה מסבתא. בארץ, היא נוסעת במכונית „פורשה" חמודה, אחת ממכוניות־הספורט היקרות בעולם.

אבל כשהיא פגשה לראשונה את בעלה החדש, היא הלכה דווקא ברגל. היא היתה אז בחברת כמה ידידים, כאשר

חתיכת כותל לכל דורש

דפקה בדלת סתמית, ברחוב היהודים בעיר העתיקה, כדי לשאול כתובת.

הדלת נפתחה על־ידי בעל הבית — שהיה, כפי שרצה הגורל, נחום. הוא העיף בעלמה מבט אחד, התנדב ללוות אותה לכתובת שביקשה, ולא הפסיק ללוות אותה מאז — עד לתוך החופה.

לפני זה, כמובן, הוא לא שכח לבקש את הגט מאשתו הראשונה, הציירת ובעלת הגלריה **עמליה ארבל,** שממנה הוא נפרד לפני זמן רב.

החתונה עצמה נערכה אצל ההורים, באריזונה. אבל החגיגה בבית.

ובאותה הזדמנות, הם חגגו גם את חנוכת הבית החדש של משפחת ארבל החדשה. והייתם צריכים לראות בית. לא רחוק אמנם מהבית הישן, בסימטה רומנטית בעיר העתיקה — אבל.

מבחוץ, זה נראה כמו סתם עוד בית ערבי. מבפנים, זה ארמון מודרני, מצוייד בכל שיכלול תחת השמש.

והאורחים שבאו — ומי לא בא — בירכו את נחום לרגל יום הולדתו, שנחגג גם כן באותו יום, וקיבלו כל אחד חתיכה מעוגת המרצפן הענקית, מעשה ידיה של הכלה, שעליה היה מרוח העתק מדוייק של הכותל המערבי, תמונתו הידועה של נחום. והכותל כל־כך מצא־חן בעיניהם, שכולם באו לקבל עוד חתיכת כותל.

דפיקה מכוערת

כאשר **סיסי** המפורסמת ממשפחה שכזאת הגיעה לארץ, לפני מיספר שבועות, היא היתה בחורה תמימה ושמחה. כאשר היא יצאה השבוע בחזרה לארצות־הברית, היא היתה פחות תמימה, והרבה פחות שמחה.

סיסי, ששמה האמיתי הוא **קטי גרבר,** הגיעה לארץ פחות או יותר בתור טובה לידיד יקר מאוד שלה — האמרגן ואיש־העסקים השונים והמשונים **דני בן־אב,**

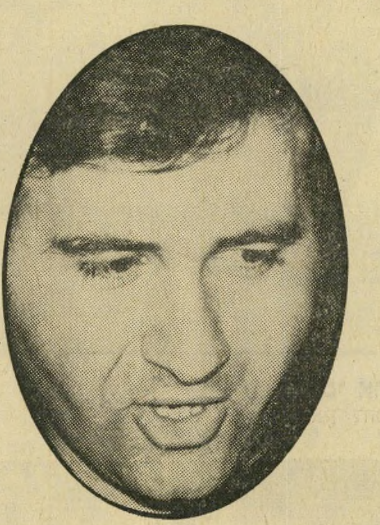

— ודני

סיסי —

אותו הכירה שם בלוס־אנג'לס. היא באה כדי להשתתף בהפקה הישראלית של משפחה שכזאת. תמורת זה, הובטחו לה 1,500 דולר לכרטיסי הנסיעה, וכן כיסוי הוצאות שהייתה בארץ.

סיסי גם הבינה, כאשר באה לארץ, שידידה דני, יגיע מיד אחריה. כי הרי הוא הבטיח לה כך במפורש.

אבל הגיע היום, ודני איננו. וגם לא למחרת. ולא למחרת. במקום זה הגיע צילצול ממנו, בו הוא הסביר לה שחלו עיכובים בלתי צפויים, כמו שקוראים לזה.

דני הרגיע אותה, ושיכנע אותה אפילו לדגמן פה בארץ עבור כל מיני חברות.

טוב, קטי הסכימה. מה לא עושים בשביל האהבה.

וכך זה היה עד שנסתיים ביקורה בארץ. דני, כמובן, לא הגיע, וקטי המאוכזבת ניגשה לטפל לבדה בסידורי יציאתה מהארץ.

אכזבתה הפכה למרירות, כאשר בתור תוספת גילתה שגם את החשבון שלה בשרתון לא שילמו, כפי שהבטיחו לה, וגם מה־1,500 דולר שהיתה צריכה לקבל, זכתה לראות רק אלף.

אההה, לא יפה.

רכוה משפחתית

מה שמוצא־חן בעיני, זה שנותרו עדיין משפחות בארץ ששומרות על המסורת, ועל השושלת, וכו', והדור הצעיר בהן לא משתולל בהמיית פער הדורות.

כמו למשל, משפחת דובינר. האבא, **סם דובינר,** היה תמיד מיליונר ידוע. עכשיו, אני מבינה, הולכת בתו, **דנה,** בעקבותיו. בימים אלה, מסתבר, היא הגישה תביעת־מזונות נגד בעלה עבורה ועבור הילדים, על 5,000 ל"י לחודש.

לא רע.

וייצמן נגד מלכת המים

לא האבא, הבן. **שאול וייצמן,** בנו של **עזר** הגדול. איך שהוא דפק את אחת המועמדות הבטוחות ביותר לכתר מלכת המים 1972.

אני מתכוונת ל**דנה כץ**. לדעת מומחים רבים, היו לה סיכויים מצויינים לזכות בכתר, או לפחות בסגנות ראשונה.

בתנאי, כמובן, שהיתה משתתפת בתחרות. אלא שהיא הסירה את מועמדותה, זמן קצר לפני התחרות, שהתקיימה ביום שלישי השבוע.

לא מרצון. אבל שאול אמר: „אני לא מוכן שאת תשתתפי בתחרויות." וכששאול אומר, דנה שומעת.

מה הקשר? נו באמת. מאז שהציגה את מועמדותה לתחרות, הספיקה דנה היפהפייה, בתו של קברניט **אל־על,** חיילת בחיל־האוויר, מנגנת בנבל, ונוהגת בפורד **אסקורט** פרטית — להפוך לחברתו הקבועה של שאול.

„אני אוהב אותה, ולא מוכן לראות אותה על הבמה," קבע שאול בסיגנון המשפחתי הקצר והקולע.

„אני אוהבת אותו עד הגג, והוא לא מרשה לי להשתתף בתחרות," אמרה דנה — את החלק הראשון של המשפט עם כוכבים בעיניים, את השני בצער.

כרגע, בינתיים, שניהם עדיין בסדיר. אבל ברגע ששאול יגמור, יש רגליים לסברה שהוא יפצה אותה, במקום הכתר שאולי היתה מקבלת, בטבעת.

וגם זה משהו.

דנה

נסיון ההתאבדות של אהובת המיליונר

נסיון התאבדותה הראשון, לפני שבועיים, נכשל, ואהובתו של איש העסקים הקשיש, **המיליונר האלמן,** ניצלה ברגע האחרון. השאלה היא רק, מה יהיה הלאה.

היתה זו התפתחות מפתיעה ברומן המומשך והמפורסם בין השניים.

האהובה, שעם תחילת הרומן שלה התגרשה מבעלה ועברה לגור עם המיליונר, נודעה בעיר הגדולה — כלומר, במקום ששם נודעים דברים כאלה — כמאהבת המושלמת. אשה מסורה יותר ממנה אי־אפשר היה למצוא. כאשר היה המיליונר הקשיש מופיע, מדי בוקר בשש, לשחיית הבוקר שלו, היתה דואגת תמיד לפרוש לו מזרון גומי, עוטפת אותו ומטפלת בו כאילו היה תינוק. בקיצור, רומן אידיאלי.

אבל אולי לא כל כך אידיאלי, נוכח ההתפתחות האחרונה. הסיבה למעשה המדהים? קשה לומר בדיוק. הסברה המקובלת בין המכרים היא, שזה בגלל שהמיליונר סירב להתחתן איתה.

אבל מה שמדאיג יותר, את כל המכרים, זה שכאשר התאוששה האשה, מעלפונה, במיטתה בחדר פרטי בבית־חולים **אסותא** בתל־אביב, אמרה לידידתה שישבה ליד מיטתה:

„אין דבר. בפעם הבאה, אני אדע בדיוק כבר כמה כדורים צריך לקחת."

הווי

האם יוסי הוא קוקו לגמרי?

התוכי מקריית־ביאליק שזכה לפירסום עולמי.

המתח בחדר היה כבד מנשוא. זה ל־מעלה משלוש שעות שסמל המישטרה מנ־חם רייטנר לא הסיר עיניו לרגע מהעד — אך זה סירב לפצות את פיו. לבסוף היה זה הסמל שנשבר, יצא מהחדר.

לאחר התייעצות, חזר הסמל והתיישב בחדר הסמוך, מאחורי דלת החדר שבו נמצא העד. הפעם, זכו מאמציו להצלחה: זמן קצר לאחר מכן, השמיע העד את קולו.

כאשר חזר לתחנה, יכול היה הסמל העייף לרשום בדו״ח שלו כי העד שר בגרמנית את השיר יוסי גנב את האווז, ולאחר מכן גנח והשתעל כמו חולה מק־צרת.

מישפט בשש בבוקר. העד העקשן היה התוכי מקריית־ביאליק, שזכה בש־בוע האחרון לפירסום באמצעי התיקשו־רת ברחבי העולם, כאשר הריב בין שני תושבים מקומיים על הבעלות עליו הגיע לבית־המישפט.

בבית־המישפט האשימה המישטרה את חיים מואס (37) כי גנב את התוכי האפור, אדום־הזנב, מקרייתי אחר בשם עמוס מאיר. מואס כפר באשמה, והשופטת נאל־צה לדחות את המישפט לשמיעת עדויות. בראש וראשונה, את עדותו של התוכי עצמו. ישיבת בית־המישפט תתקיים ב־שש בבוקר — כי רק אז, כאשר הוא מת־עורר משנתו, פוצה התוכי את פיו.

יוסי או קוקו
— איך להכיר

יוסי נבהל. „הבאתי את יוסי — זה שמו של התוכי — מגאנה לפני חמש וח־צי שנים,״ סיפר השבוע עמוס מאיר. „הוא היה אז בן חודשיים. החזיקו אותו שבועיים בבידוד בבית דגון, וזה בטח צריך להיות רשום שם.״

בתקופת שהותו אצלו, מספר עמוס (26), עובד סולל בונה, למד יוסי מאמו — של עמוס — לשיר בייקית מהוקצעת את יוסי גונב את האווז, ולחקות את גניחות אביו — של עמוס — חולה הקצרת. ב־אחד הימים נבהל יוסי מכיסא שהתהפך, והתעופף החוצה. כעבור כמה ימים, גי־לה עמוס שיוסי נמצא אצל חיים מואס.

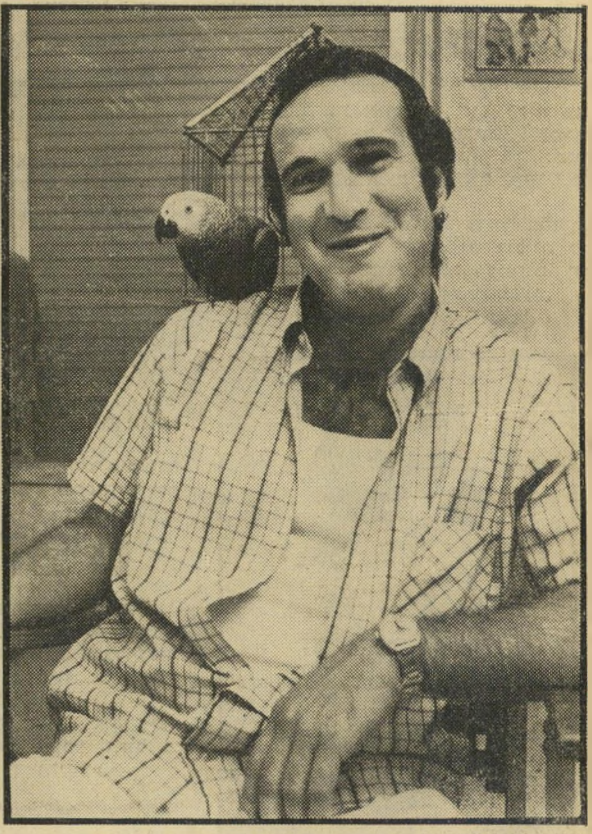

מתלונן מאיר
— את התוכי היקיר

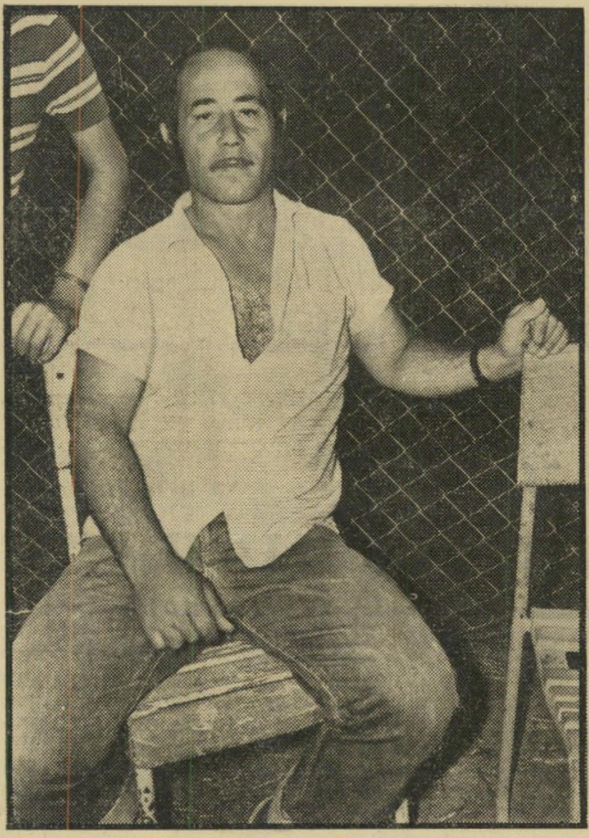

נאשם מואס

כאשר מואס סירב להחזירו, פנה עמוס למישטרה.

ברחן מועד. „בטח הוא נמצא אצלי,״ מספר חיים מואס, „זה כבר שלוש שנים הוא אצלי. מגיל שנה. זה בכלל לא יוסי. זה קוקו. הוא יודע להגיד את שמו, ו־שלום, ושורק שריקת זאב אחרי חתי־כות.״

לדברי חיים, חובב חיות ותיק המנהל את הסוסיאדה המפורסמת במקום, קוקו הוא ברחן מועד. „כל פעם שהיה בורח, היה מישהו בא ואומר לי, ראינו את ה־תוכי שלך פה, שם, על עץ. ככה הייתי בא ולוקח אותו.

„לפני שמונה חודשים, בפעם האחרונה שברח, בא בחור, שאל אצלי סימנים, וכשנתתי לו, החזיר לי אותו. אהרי כמה ימים, בא עמוס מאיר אלי לחווה, טען שהתוכי שלו, והביא מישטרה. השוטרים נתנו את התוכי לעמוס. עכשיו שהוא אצלו כבר שמונה חודשים, בטח הוא הס־פיק ללמד אותו לשיר ולדבר בעזרת טייפרקורד.״

פעמיים עמדה מתחת לחופה ופעמיים לא הופיע החתן

קרב על 100 אלף

התהלוכה המוזרה, ששירכה דרכה בשבוע שעבר במיסדרונות היכל ה־צדק התל־אביבי, גרמה לגלי צחוק מפי הצופים שעברו במקום: כמו בתוכנית טלוויזיה היתולית, התקדם בראש השיירה גבר נמוך ושמנמן, שהחזיק מעל ראשו עיתון, כיסה בו את פניו. מאחר שלא יכול היה, כך, לראות את דרכו, נעזר הגבר בשני מלווים, שהחזיקו בזרועותיו משני צדדיו, הובילוהו לתוך מעליות, ב־מעלה מדרגות, מבעד לדלתות, כשהסומא מרצונו מועד ומפספס כל כמה צעדים, ומלוויו, במירצם הרב, חוזרים ומרימים אותו באוויר, אחר מנחיתים אותו שוב על קרקע בטוחה.

בעקבות השלישיה החפוזה, שעט מעד־נות צלם עיתונות חמוש, כשהוא יורה מטחים מהמצלמה הדבוקה לעיניו, ממתין להזדמנות שאולי יישמט העיתון מהראש השמור.

המאסף היה מורכב מאשה נאה, בשנות

הפרקליט עורך־הדין משה קרת, המנהל את הקרב מטעם האישה. שלושה עורכי־דין כבר החליפה רחל רביע עד עתה.

„הוא לא התחתן איתי, מפני שאני ספרדיה והוא פולני," העידה רחל רביע

השלושים שלה, שגם פניה היו מוצלים בכובע ענק. „תצלם אותו, תצלם אותו, שיידעו כולם מי הוא," זעקה לעבר הצלם, כשהיא מניפה ידיה בהתרגשות. כאשר ניפנה הצלם לעברה, נסוגה כל עוד נפשה בה: „אבל לא אותי. אותי שלא תצלם, אתה שומע."

שתי חופות, אף חתונה

היה זה פרק נוסף במירדף עגום, שעורכת מזה חמש שנים האשה בעלת הכובע אחרי הגבר בעל העיתון.

בעלת הכובע היתה רחל רביע, שהגישה בימים אלה לבית־המשפט תביעה על הפרת־נישואין בסך 150 אלף ל"י, תיקנה אותה לאחר מכן ל־100 אלף. התביעה הוגשה נגד האיש שבעיתון, הקבלן משה יחזקאלי. שני מלוויו בשיירה של יחזקאלי היו עורך־דינו, גרשון גרמן, ועוזרו.

אמנם יחזקאלי הוא כבר יהודי בן 62, אבל האהבה, כידוע, איננה יודעת גבולות. בייחוד כאשר, לדבריה של רחל, העמיד אותה הקבלן בקבלנות מתחת לחופה — ולא הופיע שם. שלא לדבר על כך, שבין חופה לחופה עשה לה ילד, כמו שהוא בן 62.

בעקבות הופעת הילד, הגישה רחל תביעה נגד יחזקאלי, זכתה במזונות של 400 ל"י לחודש. אך תביעתה השנייה, שבית־המשפט יכיר בה כידועה־בציבור של אהובה, נידחתה.

מאחר שכך, הגישה עתה תביעה חדשה: אם לא ידועה בציבור, לפחות שיפצה אותה על הפרת הבטחות הנישואין שלו.

התאהבתי בתלמיד שלי

סיפרה השבוע רחל על הרומן הגדול של חייה:

פגשתי את משה יחזקאלי לפני שבע שנים. לימדתי אז שעורים פרטיים. נתתי שיעורים בערבית, בעברית, ושיעורים למתחילים באנגלית. משה רצה ללמוד אנגלית, והשיב על מודעה שפירסמתי.

תוך זמן קצר, ניקשרו בינינו יחסי חיבה ואהבה. אחרי זה, הוא ביקש ממני לעזוב את העבודה שלי. הוא סיפר שמצבו הכלכלי טוב, ושאינני צריכה לעבוד. הוא אמר גם שנירשם ברבנות, ולכן היסכמתי ליחסים אינטימיים איתו.

אני נולדתי בבגדד, בשנת 1929. עליתי ארצה ב־1952. סיימתי בחו"ל בי"ס אמריקאי לבנות. היינו בבית 11 ילדים. הגענו לעתלית, לא הסתדרנו יפה בארץ, והעבירו אותנו למעברת עמישב, אחרי פ"ת.

אחרי שנה בארץ הלכתי ללמוד באוניברסיטה. נרשמתי לפקולטה למשפטים בת"א. רצו לגייס אותי לצה"ל, אך הורי לא הירשו, מטעמי דת.

למדתי באוניברסיטה שנתיים. את השנה השניה לא גמרתי. עבדתי במשרד הבטחון, אחר־כך במשרד פירסום. עבדתי גם כמפיצת ספרים. כל הזמן המשכתי ללמוד שפות: רוסית, גרמנית, עד שהתחלתי להתפרנס מהוראת שפות.

נרשמנו ברבנות להתחתן לתאריך 11.7.1965, אך משה דחה את המועד. הייתי כבר בהריון ממנו. החופה לא התקיימה, ומשה הבטיח לי שזו רק דחייה זמנית. הוא לקח אותי לחברו, עו"ד ולדמן, שהוא בן־עירו. שם, עשינו הסכם

היא בורחת רחל רביע נסוגה מעין המצלמה, בבית־המישפט: „מה יגידו המכרים אם יראו את התמונה הזו?"

לפיו היחסים בינינו נותקו. למעשה, הם לא נותקו, אך זה נעשה כדי להראות לאחותו של משה, ציפורה, שלא רצתה אותי במשפחה.

היפלתי את הילד

משה חזר והבטיח שלא ניפרד לעולם, וביקש שאלד את הילד באמריקה. לא שאלתי למה. אהבתי אותו.

אחותו התנגדה לנשואיו בגלל הירושה. ציפורה דיברה איתי ואמרה מפורשות שלא רוצה שמשה יתחתן: הוא לא התחתן עד אז, ובטח לא יתחתן עם ספרדיה. כל זה, בגלל שמשה כתב את הירושה שלו על שם נתנאל, בנה.

אני ומשה עשינו חשבון של 6,000 ל"י, שתעלה הנסיעה לאמריקה וחודש שהות שם. הוא אמר שיבוא אחרי ונתחתן שם.

באותו זמן גרתי אצלו, ברחוב רמז 35.

ואז, הפלתי את הילד. הייתי מאוד שבורה. משה מיהר לדרוש ממני את 6000 הל"י שנתן לי. החזרתי את הכסף בחלקו, והמשכתי להיות אצלו בבית.

כעבור זמן, הוא ביקש ממני לעזוב את ביתו. הוא טען, שבגלל ההסכם, שבו ניסה לשכנע את אחותו שנפרדנו, לא אוכל לגור אצלו.

שכרתי חדר, מכספו, ברחוב אבן גבירול. לא נפרדנו אף לרגע. הוא המשיך לבקר אצלי כל הזמן. אני אהבתי אותו ורציתי בו. האמנתי שיתחתן איתי.

ואז נכנסתי ממנו שוב להריון. סיפרתי לו, והוא שמח מאוד. עברתי שוב לדירתו. פעם, כשנכנסה אחותו ציפורה לביקור, משה אמר לה שאני שוב בהריון. היא

הוא בורח משה יחזקאלי מסתיר את פניו בעיתון, בעודו ממתין למעלית בהיכל הצדק.

צעקה עלי ועליו. „ספרדיה," אמרה לי, „את רוצה את הרכוש שלו והדירה שלו."

מין ביום־כיפור

אותה עת הלכתי לרבנות כדי לבקש תיקון תשובה. מצפוני העיק עלי, בגלל שקיימתי יחסי־מין עם משה ביום כיפור.

שם חקרו אותי, ואמרו לי להגיש תביעת נישואין.

היגשתי, ונתנו לי תאריך לעוד חודש.

משה הזמין אותי לעו"ד ולדמן, ושם הוא דיבר פתאום אחרת. הוא טען שה־6000 ל"י שנתן לי כוללים גם את ההריון הזה. פרץ בינינו ריב, ומשה הזמין את המשטרה.

לאחר זמן, הוא בא לבקש סליחה, אמר שוב שהוא רוצה להתחתן. הלכנו לתחנה לייעוץ־נישואין של הנדה גלעד, אמו של השופט גלעד. סיפרנו את הסיפור. משה אמר שאחותו, היא אם בשבילו. גברת גלעד צחקה מאוד, שהוא שומע בגילו בקול אחותו.

היא הציעה לקרב ביני לבין האחות, אך משה אמר שזה בלתי אפשרי כי אני ספרדיה, והוא פולני.

ההתפתחות הבאה היתה אצל עורך־דין הגלר. משה בכה ונישק אותי שם, הכריז שאנו מתחתנים מייד. הוא רצה תיכף ללכת להורי כדי להזמין אותם לחתונה.

חששתי שלא יאמינו לי אחרי הפעם הראשונה שהוא לא בא. הוא נתן לי הודעה בכתב, כדי שיאמינו לי. במכתב היה כתוב: מחר הולכים להתחתן.

ושוב הלכנו לרבנות, ושוב פתחנו תיק נישואין. הרבנים אמרו שאנו יכולים להתחתן באותו יום, כי אינני צריכה ללכת למקווה, בגלל שאני כבר בהריון.

אבל משה התנגד. אמר שצריכים להזמין גם את המשפחה. הסכמתי. הרבנים שאלו אותי ממי אני בהריון. אמרתי ממשה, והוא חתם והצהיר שהוולד ממנו.

אחר, הזמין אולם ומזון ושילם, אז, הזמנתי את בני משפחתי.

לידה ללא קורת גג

הכל הלך יפה — עד סוף השבוע. משה הלך להזמין את בני המשפחה שלו — וציפורה הזמינה את כל המשפחה לבוא אליה, שלושה ימים לפני החתונה. התוצאה: הוא חזר והודיע לי שלא יתחתן איתי. אחותו לא מרשה לו.

דיברתי עם ציפורה. להפתעתי, היא הודיעה לי שהיא לא מפריעה לו בכלל להתחתן, והסכימה ללכת איתי למשה.

בלילה, כשהוא חזר מציפורה, משה הרביץ לי. התלוננתי במשטרה.

ערב החתונה, שוב הסתובב הגלגל ההיסטרי. הייתי במצב רוח נורא — שאף אשה לא תדע מדבר כזה: לעמוד בפעם השניה לפני חופה — ולדעת שהחתן לא יבוא.

ואז פתאום הופיע משה, ביקש סליחה ומחילה, נשבע שיבוא מחר לחתונה.

לא הבנתי את התנהגותו. ראיתי שהוא כנה מעומק הלב, ולא הבנתי איך בן־אדם יכול יום אחד להגיד שהוא לא רוצה להתחתן, ולמחרת כן.

שוב, כמו תמיד, הוא הצליח לשכנע אותי. למחרת בערב, הגעתי לאולם החתונה, בשמלת כלולות מפוארת. האולם היה מוכן, השולחנות היו ערוכים, האורחים ישבו, הרב חיכה — והחתן לא הגיע.

כך נותרתי לבדי, ללא אפשרות לפרנס את עצמי, בגלל ההריון, ללא בית, ללא בעל, ללא חבר. הורי הודיעו לי שלא אעיז לחזור הביתה, בגלל הבושה שעשיתי להם. עברתי לגור בצריף הרוס במעברת פרדס־כץ, וכשילדתי את הבן, אחרי לידה קשה מאוד, הייתי לבד.

ונשארתי לבד.

העולם הזה

בעלת בית הבושת מס׳ 1
של ניו־יורק טוענת:

דיילת אל-על עבדה אצלי
כיצאנית צמרת